

**CENSORFORMANDSKABET
FOR LÆRERUDDANNELSEN
ÅRSBERETNING 2012-2013**

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	5
Arbejdet i 2012 – 2013	7
Årets tema 1: Aspekter af tværfaglighed	23
Årets tema 2: Aspekter af internationalisering	25
Almen didaktik	29
Billedkunst	35
Biologi	39
Dansk	45
Dansk som andetsprog	55
Engelsk	61
Fransk	69
Fysik-kemi	75
Geografi	79
Historie	83
Hjemkundskab	87
Idræt	93
Kristendomskundskab/ Livsoplysning / Medborgerskab (KLM)	99
Kristendomskundskab/religion	105
Matematik	113
Materiel design	119
Musik	125
Natur/teknik	131
Psykologi	135
Pædagogik	141
Samfundsfag	151
Specialpædagogik	157
Tysk	167
Censornæstformænd for fagene	173

Arbejdet i 2012 – 2013

Hans Krab Koed og Henrik Marxen

Beretningen dækker perioden fra den 1. september 2012 til den 31. august 2013. Årsberetningen fra censorformandskabet er en af de vigtige opgaver, som censorformandskabet er forpligtet på. Årsberetningen samler op på de særlige forhold, der har haft betydning for læreruddannelsen i årets løb. Den er baseret på censorernes rapporter fra gennemførte prøver og eksaminer i uddannelsen, samt med fokus på de temaer, som censorformandskabet løbende arbejder med.

De forskellige fags beretninger er bearbejdet af de respektive fags censorformænd. I censorformændenes årsberetninger er der opsamlet megen værdifuld viden om fagene i uddannelsen. Det anbefales, at der arbejdes med beretningerne i faglige udvalg, foreninger, ledelser eller i faggrupper på de enkelte uddannelsessteder. Ligeledes opfordres der til, at man går ind i de problemstillinger, der rejses, for at bidrage til at finde løsninger med det formål at løfte kvaliteten i uddannelsen og vilkårene for censorernes arbejde.

I de forskellige fags beretninger er der temaer, der går igen i flere fag. Nogle temaer er rejst flere gange i tidligere årsberetninger, og som stadig venter på handling på professionshøjskolerne, eller som grundlæggende er opfordringer til ændrede politiske rammer og vilkår for uddannelsen eller for prøver og eksaminer.

Det er i skrivende stund ikke muligt at kommentere på, hvilke konsekvenser den nye læreruddannelse, som er gældende fra august 2013, vil få for censorformandskabets arbejde, som jo har til opgave at arbejde for kvalitetssikring under en til enhver tid gældende lov.

De vigtigste konklusioner

Det er et stigende problem, at både institutionerne mangler karakterindbe-

retninger, og at der er censorer, som mangler at lave censorrapporter. Det indskræpes, at der *skal* indberettes censorrapporter for alle eksaminationer.

Karakterniveauet er steget på alle områder i alt fra 6,87 til 7,14 (det kan så enten stige eller falde, hvis vi får de manglende tal ind).

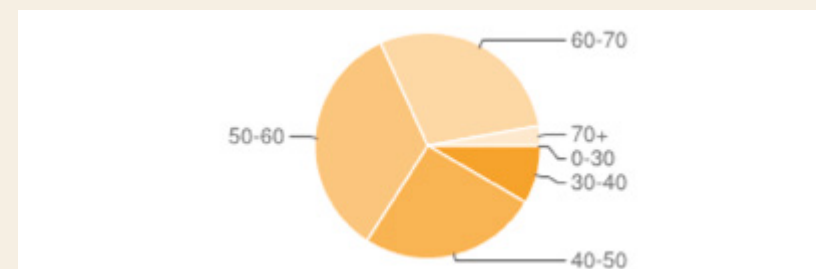
Der er overordnet tilfredshed med uddannelsen og niveauet etc.

1. INDLEDNING

Censorformandskabet består af 25 censorformænd for 25 fag i læreruddannelsen. Der er pt. 1.225 beskikkede censorer.

Interne censorer662 (54,0 %)
Eksterne censorer563 (46,0 %)
Kvinder603 (49,2 %)
Mænd622 (50,8 %)
Uden allokeringer575 (46,9 %)
Med mindst en allokering . . .650 (53,1 %)

Aldersgruppe	Antal	%
0-30	1	0,1 %
30-40	102	8,3 %
40-50	313	25,5 %
50-60	419	34,2 %
60-70	356	29,0 %
70+	35	2,9 %
Total	1.226	100,0 %

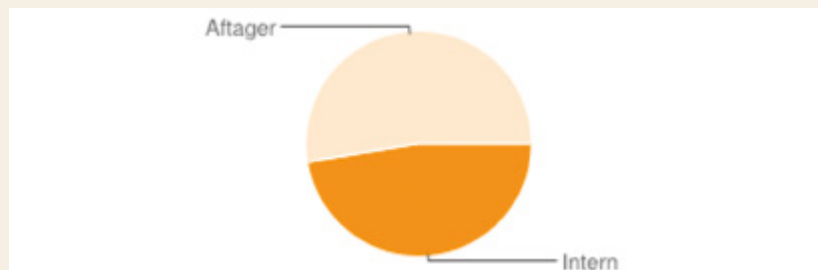
Aldersfordeling på allokerede censorer

0-30	1	0,2 %
30-40	39	5,9 %
40-50	134	20,2 %
50-60	223	33,5 %
60-70	243	36,5 %
70+	25	3,8 %

Det bemærkes, at der er en overvægt af 50+ censorer, der allokeres!

Fordeling af interne censorer/aftagercensorer blandt allokerede censorer:

Gruppe	Antal	%
Intern	313	47,1 %
Aftager	352	52,9 %
Total	665	100,0 %

Antal allokeringer pr. censor

0	579	46,6 %
1	235	18,9 %
2	213	17,1 %
3	79	6,4 %
4	48	3,9 %
5+	88	7,1 %

2. ÅRETS ARBEJDE I CENSORFORMANDSKABET

Sædvanligvis fungerer allokeringen uproblematisk fra sekretariatet i Haderslev. Der er ros og tilfredshed i rapporterne fra censorerne. I år har det dog været en del flere ad hoc allokeringer, heraf 23 til bachelorprojekter, 7 til KLM og 7 til fysik/kemi, i alt 44.

Der er tilsyneladende stadig er en forholdsvis stor gruppe censorer, der ikke allokeres til eksaminer overhovedet. Hvilke faktorer, der ligger bag dette, kan der ikke siges noget definitivt om, så det kunne være interessant at undersøge selve allokeringsprocessen og specifikt 'allokeringstrafikken' på nettet omkring det tidspunkt, hvor eksaminerne 'lægges ud' af sekretariatet samt det forhold, at interne ikke har tid til censor.

Nogle af de udfordringer, der har været med allokering til prøverne kan derfor skyldes, at interne censorer ikke i tilstrækkelig grad har haft mulighed for at påtage sig censor. Det må anbefales institutionerne at sikre de interne censorer gode rammer for at deltage i censorarbejdet.

Antal indberetninger fra censorer af væsentlige problemer på uddannelserne

Der har været enkelte administrative problemer, men set i lyset af 1.242 allokeringer er det for intet at regne.

Høringer

Vi har deltaget i fire høringer:

1. Lov om ophævelse af lov om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen og om ændring af lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser og lov om Danmarks Evalueringsinstitut.
2. Høringssvar vedr. debatoplæg "Plads til talenterne".
3. Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen.
4. Bekendtgørelse om lektorkvalificering, lektorbedømmelse og docentbedømmelse af undervisere ved erhvervsakademier, professionshøjskoler og Danmarks Medie- og Journalisthøjskole.

Kontaktmøder og andre møder

- Fire ordinære kontaktmøder med LLN og to ekstra møder i forbindelse med den nye læreruddannelse.
- Fire formandsmøder i censorformandskabet.
- To møder med ministeriet.
- To møder med rektoratet
- To store censormøder i henholdsvis Aarhus og København; der deltog i alt 328 censorer.

Dialog mellem censorer og uddannelsesinstitutioner om udviklingen i uddannelsen eller faget/fagområdet mv.

Diverse forespørgsler og svar løbende hele året.

3. SAMARBEJDET MELLEM UDDANNELSES- INSTITUTIONERNE OG CENSORFORMANDSKABET

Det har overordnet været et fint samarbejde; dog har der i kampens hede om ny læreruddannelse manglet henvendelser om høringer af væsentlige ændringer i studieordningerne, og dette på trods af en skriftlig henvendelse og opfordring om at huske det i foråret. Der kom kun et par studieordninger. Der har også været en sag om omregningsfaktor for undervisning og vejledning. Denne henvendelse er dog afvist al den stund, vi ikke behandler aftaleforhold. Man kunne fristes til at tro, det var vores bord, set ud fra den enkelte læreruddannelse, da det kan betyde noget for kvaliteten, hvor mange timer studerende får tilbudt; men vi ser på resultaterne, og kun i tilfælde af, at det viser sig, at resultatet er dårligere eller karakterne faldende, undersøger og analyser vi baggrunden og forholdene. Nogle skriver dog lignende: *“Der er tydeligvis tale om en administration, som har været ude for større nedskæringer. Det er meget beklageligt, at jeg aldrig fik tre af opgaverne. En opgave, som hverken eksaminatorer eller jeg havde modtaget, dukkede op i administrationen, mens jeg var censor. To andre modtog jeg aldrig. Man gjorde, hvad man kunne for at hjælpe mig, men ledelsen på det pågældende sted bør have at vide, at deres reduktioner i administrationen har en betydelig pris, også i forhold til eksamen, som er enhver uddannelsesinstitution adelsmærke både indadtil og udadtil.”*

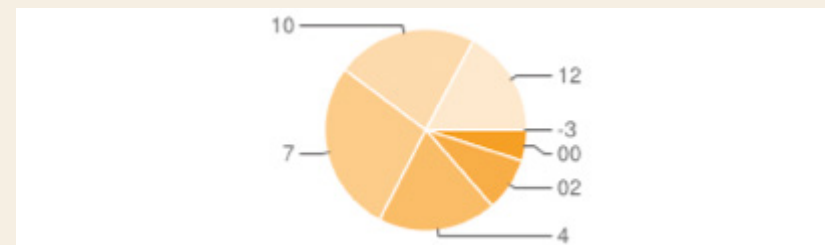
4. GRUNDLAGET FOR EKSAMEN

Antal eksamensbegivenheder / eksaminander	21.035
Allokeringer	1.242
Censordage	2.823
Antal prøver	1.629
Antal karakterindberetninger	1.309
<i>Mangler</i>	320

Antal prøver:	1.645
Antal censorrapporter:	1.386 (84,3 %)
<i>Mangler</i>	259

Karakter	Antal	%
-3	56	0,3 %
00	1.092	5,2 %
02	1.850	8,8 %
4	3.931	18,7 %
7	5.786	27,5 %
10	4.724	22,5 %
12	3.596	17,1 %
<i>Total</i>	21.035	100,0 %

Karaktergennemsnit 7,14

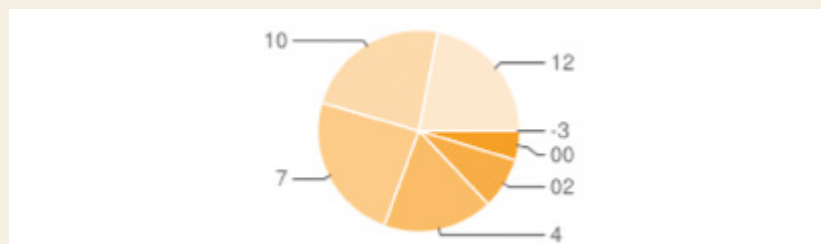

Bacheloreksamen

Antal prøver 395. Antal karakterindberetninger 314.

Karakter	Antal	%
-3	5	0,3 %
00	96	4,8 %
02	167	8,4 %
4	351	17,6 %
7	475	23,8 %
10	464	23,3 %
12	434	21,8 %
Total	1992	100,0 %

Karaktergennemsnit 7,48

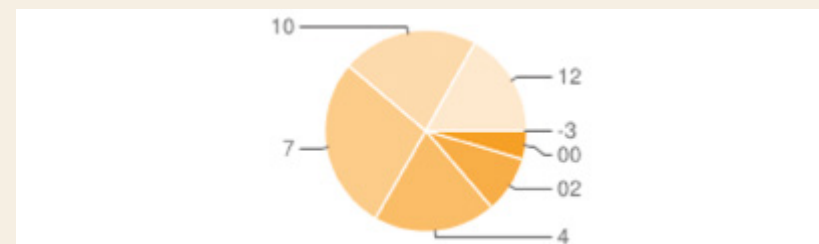

Fællesfag

Antal prøver 406. Antal karakterindberetninger 358.

Karakter	Antal	%
-3	16	0,2 %
00	372	4,6 %
02	740	9,1 %
4	1.581	19,4 %
7	2.279	27,9 %
10	1.789	21,9 %
12	1.377	16,9 %
Total	8.154	100,0 %

Karaktergennemsnit 7,13

Linjefag

Antal prøver 844. Antal karakterindberetninger 637.

Karakter	Antal	%
-3	35	0,3 %
00	624	5,7 %
02	943	8,7 %
4	1.999	18,4 %
7	3.032	27,8 %
10	2.471	22,7 %
12	1.785	16,4 %
Total	10.889	100,0 %

Karaktergennemsnit 7,08.

4.1 FAGLIGT NIVEAU

Kort beskrivelse af censorkorpsets vurdering af det faglige niveau (tilfredsstillende, utilfredsstillende eller inspirerende) på fagområderne og uddannelserne (jf. § 26).

I forhold til målbeskrivelserne

Musik peger på et problem med manglende praksis:

"Stort set alle censorer påpeger, at der er sat alt for lidt tid af til at arbejde med de studerendes håndværksmæssige færdigheder i sang og klaver i uddannelsen. Dette gør sig specielt gældende, hvor uddannelsen afvikles over et 1-årigt forløb. Flere skriver, at faget ikke hænger sammen, hvis denne del af musikhæruddannelsen ikke foregår på et kvalificeret niveau.

Flere uddannelsessteder har sparet dele af eller hele den individuelle del af musikfaget væk. Flere påpeger, at det er tvivlsomt, om de studerende kan leve op til de krav, der forventeligt og lovmæssigt stilles til en folkeskolelærer, der skal undervise i musik."

I forhold til behovene på arbejdsmarkedet

Billedkunst og geografi peger på problemet med rekruttering af kommende linjefagslærere i Folkeskolen med de to fag. feks. skriver censorformanden for billedkunst:

"Der er et kraftigt fald i antal af prøver fra 33 i 2011-12 til 20 i 2012-13. Det er et fald på 65 %. I billedkunsts censorberetning i 2009 kunne censorformanden melde om over 502 eksaminander, i år 161. Et fald på 210 % over fire år. På baggrund af dette statistiske materiale vurderer censorformandskabet, at der er en risiko for, at der i øjeblikket uddannes for få billedkunstlærere til at opretholde en naturlig tilgang til skolen."

Censorformanden for geografi skriver:

"Det er et problem, at der er så få studerende, der uddannes i faget, især når der stilles krav om, at alle elever i folkeskolen så vidt muligt skal undervises af lærere med eksamen i undervisningsfagene. Ifølge de nyeste tal fra Undervisningsministeriet (Nyhedsbrev d. 06. 09. 2013) er det kun 66 % af timerne i geografi, der læses af lærere med linjefag eller tilsvarende kvalifikationer."

Det anbefales:

- at der overvejes uddannelsespolitiske tiltag med henblik på at sikre, at der uddannes nok lærere til at varetage undervisningsfagene geografi og billedkunst i skolen.

4.2 UDVALGTE FAGOMRÅDER

Kort beskrivelse af særlig udvikling eller udfordringer på fagområder som censorerne har bemærket.

Om det internationale

Af bestemmelserne fremgår det at: *"Arbejdet med et eller flere af fagets*

mål og CKF-er tilrettelægges således, at den internationale dimension indgår". Det synes derfor naturligt, at der også på dette felt finder en afklaring sted. Taler vi om inddragelse af international forskningslitteratur, studieophold mm, og hvilken rolle skal internationalisering spille i vurderingskriterier i forbindelse med mundtlig og skriftlig eksamen? Også her forestår en arbejdsopgave i forbindelse med LU13.

Biologi

En censor udtrykker: *"...det stærkt betænkelige i, at de studerende helt kan undgå at demonstrere kompetencer og viden indenfor det feltbiologiske område. De studerende fravælger i stor stil emner om natur, mens teoretiske emner som evolution, genetik og krop og sundhed er populære emner. De kommende læreres kendskab til den nære naturs arter og habitater er således i mange tilfælde særdeles ringe. Det giver meget dårlige muligheder for, at folkeskolens elever får et blot rimeligt kendskab til den danske natur, når end ikke biologilæreren kan sætte navn på de mest almindelige organismer."*

Det anbefales fra flere censorer, at praktisk/eksperimenterende arbejde og primært materiale skal være en obligatorisk del af prøvesituationen på alle læreruddannelsessteder.

Om empiri

Studerende mangler bedre viden om det at anstille og anvende mindre systematiske undersøgelser. Det er uhensigtsmæssigt, at bekendtgørelsen bruger verbet "indsamle" om empiri. Det får mange studerende til at bruge en masse energi på kvantitet frem for kvalitet. Flere censorer udtrykker bekymring for, at bachelorprojektet i LU13 ikke er tilknyttet et undervisningsfag.

4.3 PRØVEFORMER

Almen didaktik

Flere censorer karakteriserer det som utilfredsstillende, at det ofte er uklart, hvordan undervisningsforløb skal indgå i prøven. En meget markant og desværre gennemgående utilfredshed handler om de prøver, hvor det ikke klart fremgår af studieordningerne, at de studerende skal inddrage et undervisningsforløb i deres prøveoplæg. Censorerne oplever her bekymrende lav målopfyldelse i prøvesituationen og for de studerende stor usikkerhed i forhold til fagets afgrænsning til psykologi og pædagogik. I særlig grad kan lodtrækningselementet - som nogle institutioner har fastholdt i almen didaktik - resultere i prøvesituationer, der umiddelbart lægger op til en pædagogikprøve og ikke indfanger bredden i faget.

To eksaminatorer ved bachelorprøverne

Der bør være to eksaminatorer ved bachelorprøven. Netop samspillet mellem den fagfaglige del og den pædagogiske del er central i bacheloropgaven. Og censorerne oplever stor forskel på forløbet af prøven afhængig af, om det er en eksaminator fra de pædagogiske fag eller en eksaminator fra linjefaget. Det kan give et for forskelligartet og uhensigtsmæssigt bedømmelsesgrundlag.

Max antal studerende pr. dag

Mht. censurbetingelserne er der flere, der udtrykker, at den korte forberedelsestid er et problem, og ligeledes er der flere censorer, der tilkendegiver, at en (relativt ny?) praksis med op til ni eksaminationer om dagen ganske enkelt er for mange til, at det nødvendige eksaminations- og censurniveau kan opretholdes.

Elektroniske prøveoplæg frarådes

Som noget nyt er nogle professionshøjskoler begyndt at sende de studerendes prøveoplæg elektronisk. Denne fremgangsmåde vurderes som stærkt kritisabel. Enten må censor bruge uhensigtsmæssig megen tid på administrative anliggender og evt. for egen regning printe opgaverne ud, eller også må censor acceptere det faktum, at alle i prøvesituationen kigger på en skærm og scroller frem og tilbage, hvorved koncentrationen og mulighed for reel dialog svækkes. Rent teknisk peger censorerne på situationer, hvor oplæggene er sendt i et forkert format, filer fremsendt uden navn på flere af de studerende og modeller i oplægget, som 'flytter sig' eller forsvinder i den tilsendte udgave.

4.4 ENSARTET OG RETFÆRDIG BEHANDLING

Der er igen i år en række tilbagevendende bemærkninger fra censorerne, som f.eks., at det er "meget utilfredsstillende, at den ene eksaminator er sparet væk! (ved bachelorprojektet) Det er meget vigtigt, at begge eksaminatorer er til stede "... for en god eksamination og bedømmelse" og "der er al for kort tid til læsning af BA opgaver". Det er stadig noget, som professionshøjskolerne bør kigge på. Dette afhjælpes forhåbentlig i den nye læreruddannelse med kortere bachelorprojekter.

5. KLAGER OG ANKESAGER

Censorformandskabet kender ikke antallet, da de sædvanligvis behandles lokalt på institutionerne. Derimod har vi i fem tilfælde haft nogle klager over censorer. Klagerne er blevet eller er ved at blive behandlet af de respektive censorformænd. Indtil nu har det ikke ført til nogen afbeskikkelser.

Der har været en ankesag i matematik, hvor den studerende fik ret. Klagen gik især på kravet til empiri i bacheloropgaven, dette var uklart på grund af den studerendes brug af 2006-loven.

6. ÅRETS TEMAER

Se selvstændige artikler om tværfaglighed og internationalisering senere i rapporten.

7. EVALUERING AF SKABELONEN

Censorformandskabet har ikke for nuværende en kommentar til ministeriets skabelon; men censorerne har på baggrund af en survey fra censorformandskab i september fået følgende vurdering til rapportskemaerne. Overordnet er der stor tilfredshed, dog har kun 484 ud af 1.225 censorer besvaret surveyen.

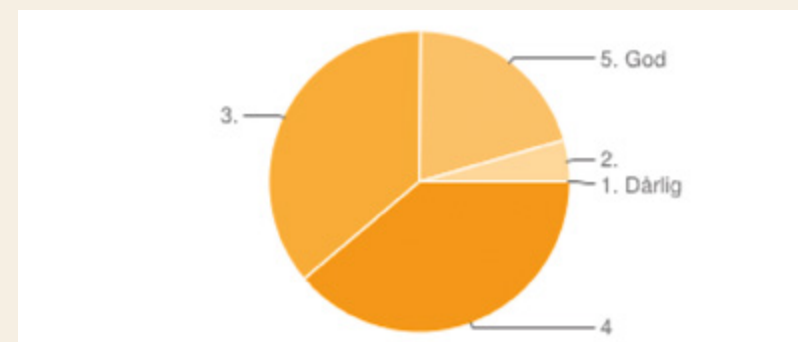
- Er du tilfreds med den måde, censorer spørges og allokeres på?
- Er skemaet til indberetning om selve censuren udformet, så det passer til opgaven?
- Hvad er din overordnede vurdering af skemaet til elektronisk indberetning?

Rapportskema

Vælg på skalaen 1-5, hvor 1 er dårlig, og 5 er god.

4 (176)
3 (164)
5 God . . . (92)
2 (22)
1 Dårlig . (2)

Der er nogen kritik af, at svarskemaet til censorrapportering ikke passer til både mundtlig og skriftlig eksamen.

Årets tema 1: Aspekter af tværfaglighed

Helge Kastrup og Erik Heiberg Lyhne

I Bekendtgørelsen for Læreruddannelsen <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=137397>) omtales tværfaglighed ikke som overordnet tema. I det generelle nævnes det kun i § 18, hvor der under overskriften Forskningsresultater og innovation står (vor kursivering):

Den studerende skal i uddannelsen anvende metoder og samarbejdsformer, der kan udvikle skoleelevers innovative kompetencer, herunder vilje og evne til i et *tværfagligt* samspil at tænke kreativt og udvise virkelyst. Uddannelsesinstitutionen skal sikre, at der i linjefagene indgår overvejelser om stimulering af skoleelevers systematiske arbejde med idéudvikling og iværksætter i et *tværfagligt* samspil blandt skolefagene.

Derudover nævnes begrebet i knap halvdelen af skolens fag. Som hovedregel som et enkelt punkt i en længere opremsning. Eksempelvis står der i CKF for matematik fællesfag: *Matematik i anvendelse, herunder tværfaglig undervisning*. Og i idræts CKF: *Integration af kropslige arbejds- og udtryksformer i andre fag i bl.a. tværfaglige sammenhænge og projekter*.

Der synes ikke at være nogen kausal sammenhæng mellem, om ordet *tværfaglighed* nævnes i bekendtgørelsen for et fag og censorernes beredvillighed til at skrive derom.

Begrebet er nævnt fem gange under fags CKF, syv gange unders fags mål og to gange under fags identitet. Sammenfattende er det således ikke et særlig centralt UV-område. Og det afspejler sig da også i censorernes besvarelser. Rigtig mange skriver blot *tilfredsstillende* eller stødvist *utilfredsstillende* uden yderligere begrundelser.

Det er tydeligt, at nogle fag opfatter sig som grundlæggende tværfaglige. I censorformændenes rapporter i årets beretning nævnes det synspunkt for fagene almen didaktik, geografi, historie, hjemkundskab, KLM, pædagogik og specialpædagogik.

En række censormænd beskriver, at der altid er en indbygget tværfaglighed mellem fagfaget og de pædagogiske fag. Det aspekt fremhæves også i forbindelse med BA-projektet, der i sin natur er tværfagligt mellem fagfag, fagdidaktik, stofdidaktik og de pædagogiske fag.

Den mest udførlige og gennemanalyserede behandling af spørgsmålet om tværfaglighed kan læses i beretningerne om dansk og om psykologi. I den første sammenfattes således:

“Der er, som det fremgår, flere måder at betragte begrebet tværfaglighed på. Dels som noget der finder sted indenfor fagets discipliner, dels som noget der finder sted mellem danskfaget og de pædagogiske fag herunder praktikken. Læreruddannelsens øvrige fag omtales ikke. Der synes behov for en præcisering af dette begreb i såvel bekendtgørelsen som i studieordninger. Og det synes indlysende, at den centralt stillede prøve spiller en væsentlig rolle i forståelsen af tværfaglighedsbegrebet.”

I den sidste:

“På baggrund af censorernes tilbagemeldinger, er det min vurdering, at dette bliver en særlig udfordring fremadrettet i forhold til LU13, hvor videnskabsfagene er opløst og smeltet sammen i et fælles fagområde. Det er vigtigt, at de studerende bliver bevidste om, hvad det er for en videnskabelig grund, de står på og dermed den viden og de metoder, de enkelte videnskabsområder kan bidrage med i forhold til at leve op til kompetencemålene.

Årets tema 2: Aspekter af internationalisering

Maja Damkier og Benedikte Vilslev Petersen

De enkelte censorformænds beretninger om ‘internationalisering’ i læreruddannelsens eksamensgrundlag og prøvesituationer vidner om tre gennemgående temaer:

Internationale perspektiver indskrevet i fagets mål

En del af læreruddannelsens fag har ‘internationalisering’ som en integreret del af fagenes mål og/eller CKF. Dette gælder selvsagt sprogfagene, men også en række andre fag. I faget geografi peger alle censorer eksempelvis på, at internationale forhold naturligt kommer til udtryk i selve prøvesituationen. Desuden er f.eks. globaliseringsvilkåret, herunder multikulturelle aspekter, såvel et selvstændigt genstandsfelt som et nødvendigt, kontekstuellet perspektiv i mange fag - som også viser sig ved eksamensbordet.

Internationale referencer

Både undervisernes og de studerendes litteraturhenvisninger indeholder for en stor dels vedkommende internationale perspektiver; såvel empiriske som teoretiske. F.eks. har de studerende og undervisere i fagene pædagogik og almen didaktik - men også i andre fag - referencer til pædagogisk forskning og udviklingsarbejde med fokus på andre nationers dannelsesforståelse og organisering af skole og undervisning. Flere censorer peger desuden på, at PISA-rapporterne og dokumenter om ny nordisk skole bliver inddraget i prøveoplæggene og -situationen.

Internationale studie- og praktikerfaringer

Internationalisering bliver jævnligt et tema, såfremt den eller de studerende har været enten i udenlandspraktik eller på et længerevarende studie-

ophold. Der er flere eksempler på, at de studerende anvender deres erfaringer fra andre lande til at kaste lys over det danske skole- og uddannelsessystem. Ligeledes angives studierejser til udlandet i tilknytning til undervisningen som årsag til, at de studerende inddrager internationale perspektiver. Studerende med anden etnisk baggrund end dansk nævnes også af enkelte censorer som motiv til, at de studerende inddrager sammenligninger mellem skoleforhold i familiens oprindelsesland og det danske uddannelsessystem.

På grund af måden, hvorpå spørgsmålet om internationalisering er blevet stillet i oplægget til årets censorrapporter, er ikke muligt at sige noget entydigt om, hvorvidt temaet om internationalisering i eksamensgrundlag og/eller eksamenssituationer samlet set vurderes som tilfredsstillende, ikke tilfredsstillende eller inspirerende. Mange gør opmærksom på, at det ikke er gennemskueligt, hvad der menes med 'internationalisering', hvorfor det været vanskeligt at svare - og de indkomne svar må ses i lyset af denne uklarhed.

Skal temaet om internationalisering i læreruddannelsen fremtidigt analyseres nærmere, må begrebet afklares og operationaliseres med henblik på undersøgelsens kvalitet og anvendelighed.

Almen didaktik

Benedikte Vilslev Petersen

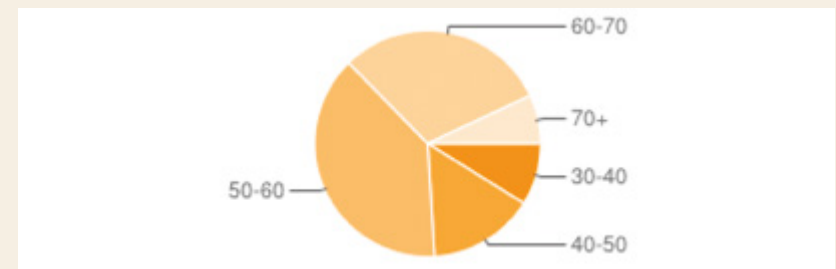
I almen didaktik har der i perioden fra 1. september 2012 til 31. august 2013 været gennemført i alt 104 eksterne prøver. Nedenstående beretning er baseret på 94 censorrapporter fra disse prøver. Prøveformen er på alle læreruddannelsesinstitutionerne mundtlig og afvikles med afsæt i enten et større skriftligt oplæg (10-20 normalsider, som indgår i bedømmelsen), et kort skriftligt oplæg (som ikke altid indgår i bedømmelsen) eller blot en godkendt problemformulering.

Kvantitative forhold

De allokerede censorer

60 % af de allokerede censorer har sidste studieår været interne og fordele sig aldersmæssigt således:

Aldersgruppe for allokerede censorer i almen didaktik (1. august 2012 til 31. juli 2013):

Karaktergennemsnit og fordeling

Fagets karaktergennemsnit er 7,19, hvilket er en anelse højere end sidste studieår (7,03). Karaktererne fordeler sig som følger:

Karakter	-3	00	02	4	7	10	12
%	0,2	3,8	8,0	19,6	29,8	23,2	15,4

Kvalitative forhold

Tilfredsstillende

Censorrapporterne viser generel tilfredshed med kvaliteten og afviklingen af prøverne i almen didaktik; i særdeleshed med de prøveformer, som er baseret på beskrivelse, begrundelse og analyse af et undervisningsforløb. På én institution består prøveoplægget af to skriftlige redegørelser: en beskrivelse og begrundelse af et undervisningsforløb fra praktikken og en efterfølgende analyse og udvikling af denne undervisning. Begge oplæg indgår i bedømmelsen. Især denne form bliver fremhævet, som særlig velegnet i henhold til faget mål og CKF - også eksaminanderne, skriver censorerne, gav udtryk for, at prøveformen synliggjorde betydningen af at se på egen praksis med kritisk distance.

Tematisk vælger de studerende klassiske, didaktiske problemstillinger eller fokusområder, men der ses også tendenser til - i snæver form - at vælge særlige, tidstypiske emner som f.eks. 'klasseledelse'. Forskning indgår i stigende grad i de studerendes litteraturgrundlag og argumentation, og censorerne kommenterer det som positivt, at lodtrækningselementet er på vej ud af prøveforløbene.

Fra mange censorer er der ros til velforberejdede og dygtige eksaminander og ikke mindst til samarbejdet med eksaminatorerne på alle uddannelsesin-

stitutionerne. Voteringssituationerne omtales som respektfulde, saglige og fagligt givende.

Sameksamen mellem pædagogik og almen didaktik finder nogle censorer som en styrke i prøvesituationen - andre mener, det bliver unødvendigt svært for de studerende at finde ud af, hvad der kræves i hvert af fagene.

Utilfredsstillende

En meget markant og desværre gennemgående utilfredshed handler om de prøver, hvor det ikke klart fremgår af studieordningerne, at de studerende skal inddrage et undervisningsforløb i deres prøveoplæg. Censorerne oplever her bekymrende lav målopfyldelse i prøvesituationen og for de studerende stor usikkerhed i forhold til fagets afgrænsning til psykologi og pædagogik. I særlig grad kan lodtrækningselementet - som nogle institutioner har fastholdt i almen didaktik - resultere i prøvesituationer, der umiddelbart lægger op til en pædagogikprøve og ikke indfanger bredden i faget.

Der er entydig afstandtagen til at placere faget på første studieår frem for at definere faget som syntesedannende og placere almen didaktik sent i uddannelsesforløbet. Mange censorer kritiserer generelt fagets vilkår; ressourcer og placering i uddannelsen. Dette forhold betyder, at der er eksempler på, at censor og eksaminator forud for prøvens afvikling af pragmatiske årsager har måttet afstemme kriterierne for bedømmelse med studiebetingelserne - for ikke at lade de studerende betale prisen for diskrepans mellem intentioner og realitet.

Som noget nyt er nogle professionshøjskoler begyndt at sende de studerendes prøveoplæg elektronisk. Denne fremgangsmåde vurderes som stærkt kritisabel. Enten må censor bruge uhensigtsmæssig megen tid på administrative anliggender og evt. for egen regning printe opgaverne ud, eller også må censor acceptere det faktum, at alle i prøvesituationen kigger på en skærm og scroller frem og tilbage, hvorved koncentrationen og mulighed for reel dialog svækkes. Rent teknisk peger censorerne på situationer, hvor oplæggene er sendt i et forkert format, filer fremsendt uden navn på flere

af de studerende og modeller i oplægget, som 'flytter sig' eller forsvinder i den tilsendte udgave.

Endelig ser nogle censorer meget kritisk på karakterskalaen, dels på grund af stor afstand mellem f.eks. karaktererne 7 og 4, og dels på grund af, at det ikke i faget klart fremgår, hvad der eksempelvis skal til for at bestå eller for at få karakteren 12. Hvad er egentlig væsentlige og uvæsentlige mangler i faget?

Inspirerende

Censorer betegner prøvesituationer, hvor der har været stillet tydelige krav til både fagets teori- og praksisside, hvor dialogen har været præget af professionel refleksion, og hvor den studerende har inddraget internationale perspektiver, som inspirerende oplevelser.

Supplerende bemærkninger

Ikke mange studerende vælger gruppeeksamen om end denne prøveform fungerer særdeles godt i almen didaktik og til dels råder bod på det faktum, at ca. 20 minutters eksamination vanskeliggør indhentning af et bredt funderet bedømmelsesgrundlag.

Når prøven i almen didaktik omfatter en større skriftlig opgave, er faget en god forøvelse til arbejdet med uddannelsens professionsbachelorprojekt og bidrager naturligt til projektets studiemæssige progression.

Årets tema 1: Aspekter af tværfaglighed

Censorerne giver udtryk for, at almen didaktik i sagens natur - som syntesedannende - indeholder tværfaglige overvejelser. I særlig grad inddrages fagdidaktiske, pædagogiske og psykologiske analyser. Desuden bygger enkelte studerendes praksis i sig selv på tværfaglige undervisningsforløb.

Årets tema 2: Aspekter af internationalisering

Det internationale perspektiv fylder almindeligvis ikke meget, men er tydeligt i de situationer, hvor den studerende har været i udenlandspraktik eller på studieophold i udlandet. Censorerne peger dog på, at globaliseringsvilkåret, 'ny nordisk skole' og international forskning inddrages af flere og flere studerende - om end kritisk vurdering af f.eks. forskningsresultater stærkt efterlyses.

Anbefalinger

- Det bør fremgå tydeligt i alle studieordninger, at prøven i almen didaktik skal indeholde (helst egen) empiri fra praktikken - et undervisningsforløb - og helst i en skriftlig form, som indgår i bedømmelsen.
- Der burde udarbejdes tydelige beskrivelser for, hvad der forventes af den studerende for at få karakterne f.eks. 12, 7 og 02.
- Almen didaktik må placeres sent i uddannelsen og tildeles flere ressourcer.
- Elektroniske prøveoplæg frarådes.

Billedkunst

Henrik Marxen

Der har i linjefaget billedkunst været 20 prøver, og der er indberettet karakterer på i alt 161 studerende i perioden 1. september 2012 til 31. august 2013. Det må konstateres, at der er censorer, som ikke har indsendt censorrapport. Det er naturligvis ikke i orden. Der er et kraftigt fald i antal af prøver fra 33 i 2011-12 til 20 i 2012-13. Det er et fald på 65 %. I min censorberetning i 2009 kunne jeg melde om over 502 eksaminander, i år 161. Et fald på 210 % over fire år. På baggrund af dette statistiske materiale vurderer jeg, at der er en risiko for, at der i øjeblikket uddannes for få billedkunstlærere til at opretholde en naturlig tilgang til skolen.

Karakter	-3	00	02	4	7	10	12	I alt
Antal	0	1	7	18	39	50	46	161
%	0	1	4	11	24	31	29	100

Gennemsnittet er steget fra 7,0 i 2011-12 til 8,7 i år. Stigningen kan skyldes, at de relativt få studerende, som nu vælger billedkunst, er de mest dedikerede til faget. En så kraftig stigning kan ikke alene henføres til en statistisk tilfældighed. Det er glædeligt at konstatere, at de studerendes faglige niveau er steget.

Censuropgaverne har i år været fordelt omtrent ligeligt mellem interne censorer og aftagercensorer. Det er markant bedre end sidste år, hvor der var stor overvægt i aftagercensorer.

Aldersfordelingen blandt de allokerede censorer i billedkunst afspejler stort set samme fordeling som i det samlede beskikkede censorkorps i billedkunst.

Eksamensforløbet i linjefaget og uddannelsens kvalitet

Censorerne udtrykker generelt tilfredshed med prøverne set i forhold til bekendtgørelse og uddannelsen som helhed. De udtrykker ligeledes samstemmende tilfredshed med samarbejdet under eksamen.

En censor udtrykke ønske om, at faget bør være *"... lidt mere opmærksom på, hvad der sker ude i samfundet i forhold til billedkunst og ikke mindst visuel kultur (herunder de digitale medier og de nye elektroniske platforme)"*.

En anden censor ønsker, at *".. praktikken, altså den daglige billedkunstundervisning, kunne indgå i eksamensformen på en tydeligere måde"*. Begge problemstillinger mener jeg vil blive løst med kompetencemålene i faget i den nye læreruddannelse, som er trådt i kraft her i august 2013, og som gradvist implementeres over de næste år.

- Det anbefales
- at censorer, som ikke har indgivet censorberetning, får en advarsel, og ved gentagelse af forsømmelsen, afbeskikkes.
- at der overvejes uddannelsespolitiske tiltag med henblik på at sikre, at der uddannes nok lærere til at varetage undervisningsfaget billedkunst i skolen

Årets tema 1: Aspekter af tværfaglighed

Alle censorer vurderer tilfredshed med inddragelse af aspekter af tværfaglighed. En censor angiver f.eks., at tværfaglighed sættes i spil i forhold til *"musikvideo, mediedidaktik, Manga og samspil med dansk"* og en anden censor bemærker *"at flere af de forløb, de studerende havde arbejdet med rummede tværfagligt potentiale"*. De få bemærkninger vedrørende dette spørgsmål giver ikke basis for nogen anbefaling.

Årets tema 2: Aspekter af internationalisering

Det er ikke muligt at give et éntydigt svar på dette spørgsmål. De fleste censorer vurderer, at inddragelsen af internationale aspekter er tilfredsstillende, men der er også censorer, der savner internationalisering, både i opgaver og litteratur.

Bacheloreksamen

Der har i perioden 1. september 2012 til 31. august 2013 været afholdt 24 prøver også her med nogenlunde ligelig fordeling mellem interne censorer og aftagercensorer. I alt har 53 studerende været til bacheloreksamen i billedkunst. Det er en svag stigning i forhold til sidste år og et karaktergennemsnit på 6,7 er en markant stigning i forhold til sidste års gennemsnit på 5,8.

Karakter	-3	00	02	4	7	10	12	I alt
antal	0	4	4	13	13	13	6	53
%	0	7,5	7,5	24,5	24,5	24,5	11,3	100

Censorerne udtrykker samstemmende tilfredshed med eksamensforløbene omkring professionsbachelorprojektet og samarbejdet ved prøven.

Dog er der igen i år en række tilbagevendende bemærkninger fra censorerne, som f.eks., at det er *"meget utilfredsstillende, at den ene eksaminator er sparet væk! Det er meget vigtigt, at begge eksaminatorer er til stede ... for en god eksamination og bedømmelse"* og *"der er al for kort tid til læsning af BA opgaver"*. Det er stadig noget, som professionshøjskolerne bør kigge på. En censor gør opmærksom på, at *"opgavelitteratur med fordel kunne inddrages i uddannelsen"*. Om det er et generelt problem er ikke muligt her at fastslå, men i den nye uddannelse vil de studerende blive klædt bedre på til at udfærdige professionsbachelorprojektet, da det fylder mere i uddannelsen, og der bygges op til projektet over flere år.

Der er ikke noget entydigt billede af inddragelsen af internationale aspekter i bachelorprojekterne, nogle censorer savner det, men de fleste finder inddragelsen tilfredsstillende.

Jeg formoder, at flere af ovennævnte problemstillinger vil blive løst med professionsbachelorprojektet i den nye læreruddannelse.

Det anbefales

- at der ved alle bachelorprøver afsættes tilstrækkelig bedømmelsestid til opgaverne – én time er ikke nok.

Biologi

Birgitte Schou Pontoppidan

Linjefaget

Der har været afholdt 19 prøver, og der er indberettet karakter på i alt 233 studerende i perioden 1. september 2012 – 31. august 2013. Der har i år været en fordeling af censuropgaver med fire interne censorer og 11 aftager-censorer, hvilket igen i år afspejler en meget skæv fordeling i forhold til censorkorpsets sammensætning. Det er et forhold, der bør tages alvorligt, idet det er vigtigt for kvaliteten af læreruddannelsen at lærere fra forskellige uddannelsessteder får indblik i det faglige arbejde på andre professionshøjskoler.

Karakter	-3	00	02	4	7	10	12	I alt
Antal	1	12	17	40	70	42	51	233
%	0,4	5,2	7,3	17,2	30,0	18,0	21,9	100

Gennemsnit 7,35.

Der har været en nedgang i antallet af prøver i faget, mens antallet af eksaminander stort set er uændret i forhold til 2012. Karaktergennemsnittet ligger på samme niveau som sidste år.

Eksamensforløbet i linjefaget og uddannelsens kvalitet

De fleste censorer udtrykker tilfredshed med prøverne set i forhold til bekendtgørelsen, eksamensgrundlaget og gennemførelsen. Censorerne kommentarer vidner dog om en meget stor spredning i de studerendes faglige og fagdidaktiske niveau. Det er tydeligt at læse, at uddannelsens kvalitet svinger fra et højt fagligt niveau med et professionsrettet sigte på nogle eksamenshold/uddannelsessteder til et fagligt svagt og ikke særligt overbevisende fagligt niveau i forhold til en forestående lærergerning på andre

eksamenshold/uddannelsessteder. Linjefagsforløb i biologi af kun ét års varighed problematiseres, da det er tydeligt for censorerne, at de studerende ikke kan nå at tilegne sig feltbiologi og det fornødne dyre- og plantekendskab på blot 10 måneder. Flere steder er det sparsomt med (eller intet) primært materiale til prøven, ligesom den praktisk/eksperimenterende del af prøven ikke fylder ret meget /ikke er til stede. Det er i strid med intentionerne og de centrale bestemmelser i faget, hvis der ikke er praktisk/eksperimenterende indslag i en praktisk/mundtlige prøve!

En censor udtrykker:

“... det stærkt betænkelige i, at de studerende helt kan undgå at demonstrere kompetencer og viden indenfor det feltbiologiske område. De studerende fravælger i stor stil emner om natur, mens teoretiske emner som evolution, genetik og krop og sundhed er populære emner. De kommende læreres kendskab til den nære naturs arter og habitater er således i mange tilfælde særdeles ringe. Det giver meget dårlige muligheder for, at folkeskolens elever får et blot rimeligt kendskab til den danske natur, når end ikke biologilæreren kan sætte navn på de mest almindelige organismer.”

Langt de fleste censorer udtrykker samstemmende tilfredshed med samarbejdet under eksamen.

Det anbefales fra flere censorer

- at et årlige linjefagsforløb ikke burde udbydes i biologi.
- at praktisk/eksperimenterende arbejde og primært materiale skal være en obligatorisk del af prøvesituationen på alle læreruddannelsessteder.
- at såfremt det skriftlige produkt skal vurderes til prøven, så skal der ligge klare kriterier for bedømmelsen.

Årets tema 1: Aspekter af tværfaglighed

De fleste censorer synes dette punkt er tilfredsstillende behandlet både i eksamensgrundlaget og i prøvesituationen. De fleste, men ikke alle censorer, angiver, at der har været udblik til skolens andre naturfag, sundhedsundervisningen og samfundsfag i temaerne til prøven.

Årets tema 2: Aspekter af internationalisering

Stort set alle censorer skriver at den internationale dimension i faget var fraværende i prøvesituationen.

Bacheloreksamen

Der har i perioden 1. september 2012 til 31. august 2013 været afholdt bachelorprøve for i alt 54 studerende. Dette er en betragtelig fremgang i forhold til 2012, hvor kun 38 studerende skrev bachelorprojekt i biologi. Karaktergennemsnittet er samtidigt steget fra 7,1 i 2012 til 8,06 i 2013. Det forhold, at flere studerende skriver bachelorprojekt i faget og opnår højere karakterer, tyder på, at der er sket et kvalitetsløft blandt de kommende biologilærere. Censorerne er som sidste år skævt fordelt mellem interne censorer og aftagercensorer i forhold til censorkorpsets sammensætning: fire interne og otte eksterne censorer. Dette skæve forhold bør der arbejdes på at få rettet op, idet det er vigtigt for kvaliteten af uddannelsen, at interne censorer får udblik til andre læreruddannelsessteder, end der hvor man selv er ansat.

Karakter	-3	00	02	4	7	10	12	I alt
antal	0	2	3	9	13	11	16	54
%	0,0	3,7	5,6	16,7	24,1	20,4	29,6	100

Gennemsnit 8,06.

De fleste censorer udtrykker stor tilfredshed med kvaliteten af bachelorprojektet, som er karakteriseret ved gode opgaver og gode fremlæggelser. En del censorer kritiserer litteraturvalget, idet de studerende i for lille udstrækning anvender egentlig fagdidaktisk litteratur.

Censorerne udtrykker samstemmende tilfredshed med eksamensforløbene omkring professionsbachelorprojektet og samarbejdet ved prøven.

Bachelorprojekterne ligger på et højt niveau, og det vidner om god vejledning.

Det anbefales, at der fremover

- anvendes mere fagdidaktisk litteratur.
- afsættes tilstrækkelig bedømmelsestid til opgaverne
én time er ikke nok!

Årets tema 1: Aspekter af tværfaglighed

Censorerne giver udtryk for, at tværfaglige overvejelser har været inddraget i forhold til bachelorprojekterne på tilfredsstillende vis.

Årets tema 2: Aspekter af internationalisering

Stort set alle censorer skriver, at den internationale dimension i faget var fraværende i prøvesituationen; men at en del studerende har anvendt engelsksproget litteratur som baggrund for bachelorprojektet.

Dansk

Niels Mølgaard

Der er afholdt 207 prøver i linjefaget dansk (modtaget 203 censorindberetninger, 98.1 %) og 50 bachelorprøver (modtager 49 censorindberetninger, 98 %) i perioden 1. september 2012-31. august 2013.

Karakterfordeling ved mundtlig eksamen i linjefaget

Karakter	-3	00	02	4	7	10	12	Stud.
Antal	6	107	105	281	459	362	291	1611
%	0.4	6.6	6.5	17.4	28.5	22.5	18.1	100

Gennemsnit 7,23.

Karakterfordeling ved skriftlig eksamen i linjefaget

Karakter	-3	00	02	4	7	10	12	Stud.
Antal	5	78	178	338	428	277	111	1415
%	0.4	5.5	12.6	23.9	30.2	19.6	7.8	100

Gennemsnit 6,21.

Eksamensforløb

(Tilfredsstillende 89,6 %. Delvis tilfredsstillende 10,4 %).

Flere indberetter, at der var udmærket sammenhæng mellem eksamensforløbet, bekendtgørelsen og studieordningen, og at den skriftlige opgave var relevant i forhold til uddannelsens krav til danskfaget. Det nævnes, at enkelte studerende mangler at medbringe relevant tekstmateriale til eksaminationen.

Samspillet

(Tilfredsstillende 87,5 %. Delvis tilfredsstillende 10,4 %. Mindre tilfredsstillende 2,1 %).

Samspillet mellem studerende/eksaminator/censor betegnes som udmærket. Samspillet mellem administration og sekretariat får kritik i forbindelse med reeksaminationer, fordi der kan være tilmeldt mere end fem gange så mange, som der reelt kommer til eksamen. Det er uheldigt, da der naturligtvis planlægges ud fra de oplysninger, som modtages i første omgang. Også informationsniveauet fra uddannelsesstederne kritiseres i flere tilfælde i forbindelse med reeksamen, og i enkelte tilfælde sendes oplysninger fra studiekontoret alt for sent, ligesom der også er problemer i forhold til koordinering af formelle aftaler og papirer og eksamenstider.

Kommentar

Selv om ovenstående kritik ikke er generelt gældende, skal problemet rettes op. Tidsfristen for tilmelding til reeksamen bør evt. ændres, og censor skal have hurtigere besked om det reelle antal studerende tilmeldt eksamen.

Kvalitet

Hvordan vurderer du samlet uddannelsens kvalitet og har du forslag til forbedringer?

(Tilfredsstillende 79,2 %. Delvis tilfredsstillende 14,6 %. Mindre tilfredsstillende 6,3 %).

Det fremgår af indberetningerne, at de studerende har generelt høj grad af faglig/pædagogisk viden, men at denne viden ikke altid omsættes i praksis. De mangler den fornødne erfaring. Større fokus på praktikdelen ville forbedre uddannelsens kvalitet. Der beskrives således et gab mellem de studerendes viden og implementeringen af denne i undervisningen. En enkelt påpeger, at der bør anvendes langt flere undervisningstimer til faget. Desuden opfordres til at opprioritere de mindre stofområder som f.eks. dansk som andetsprog, dansk på den interaktive tavle, WEB 2.0 og håndskrivning

Kommentar:

Det er vigtigt at fastholde og udbygge samarbejdet med skolerne såvel i som uden for praktikperioderne. Der bør stilles krav om at møde lærere med praktiklæreruddannelse som baggrund, og der bør åbnes flere muligheder for, at studerende kan deltage i forsknings- og udviklingsarbejder. Diskussionen om antal studietimer, den studerende anvender i læreruddannelsen, bliver aktuell i forbindelse med overgang til LU13.

Den skriftlige eksamen

De skriftlige eksaminer bliver overvejende positivt vurderet. Der ønskes dog tydeligere sammenhæng mellem vurderingskriterier og den stillede opgave. Eksempelvis gav et kriterium om mundtlighed anledning til misforståelser. De studerende savner sprog om digitale læremidler, men analyseniveauet karakteriseres generelt som værende højt.

Kommentar

De centralt stillede opgaver er særdeles velfungerende og velegnede om grundlag for at vurdere de studerendes skriftsproglige kompetencer. Konceptet er gennemprøvet og bidrager desuden som gode opgaver til undervisningen. Det er betænkeligt, at hver enkelt professionshøjskole i LU13 selv skal formulere de fremtidige opgaver, og at den centralt stillede prøve afskaffes. Som det fremgår af karakterfordelingen, er der stadig mange studerende, der har væsentlige problemer ved den skriftlige eksamen i dansk.

Årets tema 1: Aspekter af tværfaglighed

(Tilfredsstillende 70,8 %. Delvis tilfredsstillende 22,9 %. Mindre tilfredsstillende 4,2 %. Ikke tilfredsstillende 2,1 %).

Begrebet tværfaglighed indkredses fra mange synsvinkler:

- Skrivning med 24 timers forberedelse indbyder til at inddrage flere fag i løsningen af opgaven.

- I de mundtlige eksaminationer indgik fagdidaktiske analyser, refleksioner og diskussioner af planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisning og læring, og her trak de studerende på fagdidaktisk viden og på viden fra det pædagogiske element.
- Undervisningsmaterialet "Sammen om at læse litteratur", giver mulighed for, at de studerende kan trække på pædagogisk og almen didaktisk viden i deres besvarelser.
- Der var eksempler på sammentænkning af dansk og it, af dansk og de kreative fag og endelig er opgaver i f.eks. faglig læsning ofte i følge deres natur tværfaglige.
- Det er i bemærkelsesværdig grad lykkedes at kvalificere teori-praksiskoblingen gennem samarbejdet mellem faget og det pædagogiske fagområde via "teaching lab" og § 26.
- Når fokus er på både litteratur- og sprogundervisning, er såvel australsk som nordisk forskning og fagdidaktik medtænkt.
- Tværfaglighed indgik i eksaminerne i form af et krav til de studerende om at tænke danskfaglig viden og kunnen sammen med viden og kunnen fra de pædagogiske fag.
- Tværfaglighed indgår i prøvesættet, da tekst 3 præsenterer de studerende for et alment didaktisk perspektiv på multimodalitet, de kan anvende i deres besvarelse.
- Under eksaminationerne var der mange studerende, der trak på erfaringer fra praktik og øvrige praksisrelationer, hvilket tydeligt afspejlede en tradition for at koble teori og praksis sammen.
- Litterære og sproglige discipliner er velintegrerede i danskundervisningen. Det ses såvel af eksamensgrundlag som i selve eksamenssituationen.
- Mediesociologiske perspektiver indgår ofte i opgaverne.
- Faglig læsning har udløst samarbejde på tværs af dansk og andre fag - det er kommet til udtryk i eksamenssituationen.

Mange finder ikke at tværfaglighed spiller en rolle i faget:

- Der var ikke nogen af de studerende, der berørte området tværfaglighed.

- Der indgår ikke aspekter af tværfaglighed i eksamensredegørelserne.
- Tværfaglighed spillede en begrænset rolle i eksaminationerne. Hvis dette aspekt skal indgå i eksaminationerne i dansk, bør det komme tydeligere frem i bestemmelserne.
- Det tværfaglige element i eksamen var begrænset, men det er vel også meget naturligt, når der er tale om en linjefagseksamen, hvor bedømmelsesgrundlaget er danskfagets CKF-er.
- Danskfaget er så overfyldt, at tværfaglighed blot ville være en ekstra byrde.
- Jeg vil ikke kalde det tværfaglighed, men nærmere en fare for af-faglighed. Opgaven til skriftlig dansk i år var en læremiddelanalyse, som fordrer væsentlige analytiske kompetencer for kommende dansk lærere. Det er godt og hensigtsmæssigt. Besvarelserne bærer dog præg af, at de studerende forfalder til alment didaktiske overvejelser over f.eks. progression og differentiering, som nemt bliver overfladiske.
- Læreruddannelsen har brug for faglig oprustning, så derfor er der ingen grund til i den nærmeste fremtid at eksperimentere med det tværfaglige - og det uanset, hvad der menes i de politiske miljøer.
- Stort set alle studerende havde et danskfagligt fokus uden nogen inddragelse af tværfaglige overvejelser.

Kommentar

Der er, som det fremgår, flere måder at betragte begrebet tværfaglighed på. Dels som noget der finder sted indenfor fagets discipliner, dels som noget der finder sted mellem danskfaget og de pædagogiske fag herunder praktikken. Læreruddannelsens øvrige fag omtales ikke. Der synes behov for en præcisering af dette begreb i såvel bekendtgørelsen som i studieordninger. Og det synes indlysende, at den centralt stillede prøve spiller en væsentlig rolle i forståelsen af tværfaglighedsbegrebet.

Årets tema 2: Aspekter af internationalisering

(Tilfredsstillende 77,1 %. Delvis tilfredsstillende 18,8 %. Mindre tilfredsstillende 4,2 %).

En censor skriver: "Heller ikke på dette felt synes der at være konsensus om, hvad dette begreb indbefatter.

På den ene side:

- Skrivning med 24 timers forberedelse af en opgave i litterær kompetence og dannelse indbyder til at anlægge internationaliseringsperspektiver for den litteraturteoretisk velfunderede eksaminand.
- Forskning i litterære teorier, som tekst 3 er baseret på, er international pr. definition.
På lavere niveau er lyrikstoffet i materialet internationalt.
- Der indgår en enkelt europæisk klassiker som primær tekst i hver af eksamensredegørelserne, og ellers er internationaliseringen til stede i form af faglitteratur om australsk genrepædagogik og SFL og diskussionen om genrepædagogikkens transformation i/af danskfaget.
- Der er arbejdet med nabosprog, og en studietur til Norge er indgået i danskundervisningen.
- Studerende har opholdt sig ved udenlandske institutioner for læreruddannelse og er blevet fagligt og pædagogisk inspirerede i forhold til deres kommende job som lærer i Danmark.
- Der var elementer af internationalisering i den forstand, at nogle af danskfagets aktuelle temaer har hentet deres grundlag i andre lande.
Der blev dog kun brugt dansk bearbejdede fremstillinger af grundlaget.
- De studerende, der havde erfaringer med fra "rejsebåndet" havde tydeligvis gjort sig mange refleksioner over såvel fag-faglige som mere overordnede (ud)dannelsesmæssige spørgsmål i et internationalt perspektiv.

På den anden side:

- Den internationale dimension er vanskelig at øjne i den skriftlige prøve.

- Jeg fik ikke nogen fornemmelse af internationalisering. Det kunne der godt være behov for. Jeg savner, at de studerende læser de relevante teoretiske tekster på originalsprog, så de ikke sidder med versioner på anden, tredje eller fjerde hånd.
- Der var ikke aspekter af internationalisering, hvilket er såre naturligt i faget dansk.
- I opgaveformuleringen eller støtteteksterne kunne jeg ikke se tilbøjeligheder til internationalisering.
- Mange aspekter, men alligevel kunne vurderingen i forhold til dette tema også være utilfredsstillende, da kulturelle, interkulturelle eller globale perspektiver og begrundelser ikke indgik i eksamen.
- Det er vanskeligt at udpege momenter i den mundtlige eller skriftlige prøve i dansk, der er udtryk for internationalisering."

Kommentar

Af bestemmelserne fremgår det, at: "Arbejdet med et eller flere af fagets mål og CKF-er tilrettelægges således, at den internationale dimension indgår". Det synes derfor naturligt, at der også på dette felt finder en afklaring sted. Taler vi om inddragelse af international forskningslitteratur, studieophold mm, og hvilken rolle skal internationalisering spille i vurderingskriterier i forbindelse med mundtlig og skriftlig eksamen? Også her forestår en arbejdsopgave i forbindelse med LU13.

Bacheloreksamen (Antal prøver 50):

Karakter	-3	00	02	4	7	10	12	Stud.
Antal	2	25	32	62	87	75	77	360
%	0.4	6.9	8.9	17.2	24,2	20.8	21.4	100

Gennemsnit 7,19

Igen i år er der megen ros til bachelorprojektet som uddannelsens samlenhed (slutmål). Når det er sagt, er der stadig plads til forbedringer. Flere censorer indberetter, at det er et problem, at man i stigende omfang ikke

anvender både en faglærer fra det pågældende linjefag og en faglærer fra de pædagogiske fag ved eksaminationen, ligesom man ikke sørger for som princip, at eksaminator og censor har hver sin baggrund. I nogle tilfælde har der heller ikke været lagt tilstrækkeligt med pauser ind.

Studerende mangler bedre viden om det at anstille og anvende mindre systematiske undersøgelser. Det er uhensigtsmæssigt, at bekendtgørelsen bruger verbet "indsamle" om empiri. Det får mange studerende til at bruge en masse energi på kvantitet frem for kvalitet. Flere udtrykker bekymring for, at bachelorprojektet i LU13 ikke er tilknyttet et linjefag.

Det tværfaglige forekommer naturligt i bachelorprojektet, men samtidig finder flere, er det i mange tilfælde stadig er overordentlig svært med reel tværfaglighed mellem linjefag og de pædagogiske fag.

For få af opgaverne inddrager resultater af forsknings-, forsøgs- og udviklingsarbejder. En del af de studerendes litteraturlister indeholder for mange titler, der har karakter af grundbøger og introduktioner. Mange studerende kommer derfor til at referere teori, de kun kender fra grundbøger. Det er ikke tilstrækkeligt til et bachelorstudium.

Der anvendes i stigende grad scanning af de studerendes opgaver, og en studerende er således blevet bortvist på grund af plagiering.

Der har været problemer med niveauet og formalia i reeksaminer, bl.a. hvor en institution har tilladt en opgave, der er 16,64 % for kort. Tilsyneladende får enkelte studerende lov til at gå til reeksamen uden at have modtaget vejledning.

Kommentar

Antallet af studerende der ikke består bachelorprojektet er en del stigende, hvilket kan skyldes, at kravene til undersøgelseskompetence samt inddragelse af forskningsbaseret litteratur er blevet skærpet. Det beskrives som godt med et kvarters samtale inden hver bacheloreksamen, hvilket måske

kan hjælpe i de tilfælde, hvor der har været uenighed ved den endelige bedømmelse. Samtidig skal der igen ses på forholdet mellem en 35 siders opgave og den tildelte læsetid. På baggrund af årets indberetninger synes det oplagt, at man ud over censor bør fastholde en lærer fra hvert fagområde ved hver bacheloreksamination. Det er med til at sikre kvaliteten.

Dansk som andetsprog

Fie Høyrup

Der er i denne eksamensperiode afholdt 44 prøver fordelt på 29 prøver i linjefaget dansk som andetsprog og 15 prøver i dansk som andetsprog bachelor. Der er tilsvarende indsendt censorrapporter fra censorerne for 27 prøver i linjefaget og 15 censorrapporter i bachelor, hvilket er aldeles tilfredsstillende.

Der foreligger karakterindberetninger på 168 studerende ved den mundtlige eksamen og på 151 studerende ved den skriftlige eksamen, mens der er indberettet karakter på 46 bachelorstuderende i dansk som andetsprog.

Karakter	-3	00	02	4	7	10	12	Gn.snit	Antal stud.
Mundtlig	0	9	8	25	34	55	37	8,02	151
Skriftlig	0	10	15	33	35	37	21	6,81	168

Eksamensforløbet og samspillet om eksamen

Stort set alle censorer finder, at eksamensforløbet både ved mundtlig og skriftlig eksamen har været tilfredsstillende. Det samme gælder samspillet om eksamen.

Uddannelsens kvalitet

Censorerne finder, at faget er af høj kvalitet. Tilbagemeldingerne drejer sig i år hovedsageligt om, at faget ikke eksisterer som selvstændigt linjefag i den ny læreruddannelse (LU13).

En censor skriver, at uddannelsen i dansk som andetsprog er tilfredsstillende og føjer til, at det: "... derfor er meningsløst, at dansk som andetsprog ikke er et undervisningsfag i den nye læreruddannelse". En anden censor skriver: "Jeg kan i den grad frygte for uddannelsens samlede kvalitet, når dette fag indgår i andre sammenhænge, bliver mindre og ikke får de dybdegående analyser, som skønnes nødvendigt fremover".

Der peges endvidere på, at faget har afgørende betydning for kvaliteten i praksisfeltet. Det er udmærket, at fagområdet dansk som andetsprog bliver noget alle studerende kender til i den ny læreruddannelse gennem et basismodul, men linjefaget uddanner eksperter i dansk som andetsprog til folkeskolen, og disse forsvinder med den ny læreruddannelse. En censor fra afdelerområdet skriver: *"Folkeskolen har i den grad brug for den ekspertise et linjefag giver"*.

Årets tema 1. Aspekter af tværfaglighed

Censorerne finder, at faget dansk som andetsprog på tilfredsstillende vis inddrager tværfaglighed. Flere censorer vurderer, at dansk som andetsprog i sit fundament er baseret på tværfaglighed både på det teoretiske plan og på det didaktiske niveau. En censor skriver: *"Dansk som andetsprog trækker på tværfaglighed. Det forbinder det kognitive, såvel som det sociokulturelle"*. Desuden har fagets fokus på dansk som andetsprog i skolens øvrige fag en tværfaglig dimension: *"Dansk som andetsprog, har en tværfaglig dimension, da den ser på sproglig udvikling i alle skolens fag, og det vurderer de forskellige undervisningsmetoders mulighed for sprogudvikling"*. Enkelte censorer fremhæver fagets måde at knytte an til praksis i andre fag på, og en censor fremhæver praksiseksempler fra eksamen "inspirerende": *"Rigtigt gode praksisideer til hvordan dansk som andetsprog kan fungere som dimension også ift. andre fag i skolen"*.

Årets tema 2. Aspekter af internationalisering

Der er tilfredshed med inddragelsen af aspekter af internationalisering både i uddannelsen og ved eksamen. En censor påpeger, at internationalisering er en del af fagets diskurs "f.eks. qua tværsproglighed og interkulturalitet".

Supplerende bemærkninger

De supplerende bemærkninger fra censorerne drejer sig hovedsageligt om linjefagets nedlæggelse. F.eks. skriver en censor: *"Det kan ikke sige for ofte, at det er bedrøveligt, at faget dansk som andetsprog mister status som et*

selvstændigt fag i den nye læreruddannelse. Det er godt, at der er kommet fokus på undervisning af tosprogede elever, som alle lærerstuderende skal forholde sig til, men det erstatter på ingen måde den specialisering, der lå i linjefaget."

En anden censor skriver: *"Ærgerligt at dette fag lukkes og slukkes - det er rigtigt dygtige studerende, der kommer ud i praksis med centrale kompetencer"*. Det bemærkes endvidere: *"Eftersom dansk som andetsprog udgår som undervisningsfag i den nye læreruddannelse, er der spildte ord på Bal-le-Lars at skrive supplerende bemærkninger om eksempelvis forbedringer i faget dansk som andetsprog. Endnu en gang blev jeg som censor bekræftet i, hvor kompetent undervisningen i linjefaget faktisk har været, og hvor nødvendig denne kompetence er for de studerende i deres møde med skolen.(..) Derfor kan jeg kun udtrykke en fortvivlelse over, at faget kun fik cirka ti års levetid i dansk læreruddannelse"*.

Bacheloreksamen

Der er afholdt 14 bachelorprøver i dansk som andetsprog. I alt 46 studerende har aflagt prøve. Karaktergennemsnittet for disse prøver er 8,22 og dermed betydeligt højere end sidste år og højere end karaktergennemsnittet på bachelorprøver på den samlede læreruddannelse.

Karakter	-3	00	02	4	7	10	12	Gn. snit	Antal i alt
Antal	0	2	2	10	6	10	16	8,22	46

I relation til eksamensadministration er der en række bemærkninger, der vedrører den tildelte arbejdstid. Læse/rettetid til bacheloropgaver findes utilstrækkelig af flere censorer, og det bemærkes, at det er urimeligt, at eksterne censorer ikke får tid for transport. En censor påpeger det problematiske i fem timers ikke-honoreret transporttid til 1½ times eksamination.

Desuden er der i nogle tilfælde ikke overensstemmelse mellem omfang af opgaver ved allokeringen og den reelle opgavetildeling: *"At der ved en administrationsfejl var oplyst otte og ikke det rigtige antal (to) eksaminander var årsag til, at jeg overhovedet tænkte på at acceptere censuropgaven"*. Endvidere skriver en anden censor: *"Skuffende, at der angives fem eksaminander på allokeringsskrivelsen, og der så kun kommer én bacheloropgave"*.

Der er generel tilfredshed med prøveformen og kvaliteten af uddannelsen. Men også i forbindelse med bachelorprøven i dansk som andetsprog udtrykkes bekymring over nedlæggelsen af linjefaget og de mulige konsekvenser heraf. En censor kommenterer således: *"Linjefaget dansk som andetsprog har siden dets oprettelse vist sig som et helt nødvendigt bidrag til lærerstuderendes forståelse af læreropgaven i folkeskolens sproglige og kulturelle kompleksitet. Det må derfor blive en væsentlig opgave fremover at have fokus på, om - eller hvordan - læreruddannelsen også fremover, hvor linjefaget udgår, kan lykkes med at sikre, at også kommende lærerstuderende får mulighed for at tilegne sig den nødvendige indsigt og kompetence til at undervise i en sprogligt og kulturelt kompleks folkeskole. Og at have fokus på, at der ikke med den nye læreruddannelse reelt vil ske en 'udtynding' af såvel professionshøjskoleundervisernes som de studerendes kompetencer inden for området"*.

Engelsk

Karsten Gramkow

Årets talmateriale og de indsendte censorrapporter dækker dels reeksamen i eftersommeren 2012, dels den ordinære sommereksamen 2013, alt i alt fra 1. september 2012 til 31. august 2013. Bachelorprøverne har dels fundet sted i de samme terminer, dels på andre tidspunkter i den mellemliggende periode.

Indberetningerne giver heller ikke i år mulighed for at skelne mellem tal fra reeksamen og ordinær eksamenstermin, og tallet for antal eksaminer indbefatter en del reeksaminer med ganske få studerende. Af denne grund giver antallet af eksaminer i perioden – ca. 100 i engelsk – et lidt misvisende billede; der afholdes reeksamen de fleste steder, og derfor er antallet af ordinære holdeksaminer væsentlig lavere end 100.

Det anvendte svar- og talmateriale er desværre også i år mangelfuldt. Dels er der enkelte censorer, der ikke har indrapporteret noget, dels mangler nogle karakterer fra sommereksamen stadig pr.1/9.

På trods af mange opfordringer fra censorformandskabet er det endnu ikke lykkedes for sekretariatet at generere et helt troværdigt talmateriale; der er således stadig ikke mulighed for at se, hvorledes studerende, der undlader at gå op til eksamen trods tilmelding, påvirker statistikken (gennemsnittet bliver naturligvis lavere, når den samlede karakterværdi deles ud på flere end dem, der faktisk har været oppe til eksamen). Stikprøver taget på tallene på forskellige datoer viser, at f.eks. angivelsen af antallet af prøver varierer – dette er endnu en usikkerhedsfaktor ved talmaterialet, som dog næppe rykker afgørende ved de overordnede resultater og konklusioner. Svarprocenten fra censorerne ligger på mellem 80 og 90 – dette er ganske pænt, når man tager i betragtning, at nogle censorer sikkert finder, at en problemløs reeksamen med en eller to studerende ikke nødvendigvis kalder på en rapportering.

Censorkorpset og allokering

Der har i beskikkelsesperioden været beskikket i alt 60 censorer til engelsk linjefag og 55 til engelsk bachelor. Et par stykker er faldet fra i perioden.

Der har været afholdt ca. 26 bachelorprøver og ca. 100 linjefagseksaminer. Der har været et dertil svarende antal allokeringer af censorer, hvoraf langt de fleste (men ikke alle) har fungeret som censor ved både mundtlig og skriftlig linjefagseksamen for samme hold. Mere end halvdelen af censorerne har ikke været allokeret i perioden, mens næsten en tredjedel har haft fire eller flere allokeringer. Dette er udtryk for en praksis, der kun vanskeligt kan leve op til målet om, at alle censorer allokeres mindst én gang hvert andet år.

Fordelingen mellem interne og eksterne censorer er stadig skæv – ca. 39 % interne og ca. 61 % eksterne, og der er en tendens til, at ældre censorer allokere mere end yngre, også mere end aldersfordelingen i korpset tilsiger. Næsten tre fjerdedele af alle allokeringer sker til censorer over 50 år.

Ovennævnte forhold, der er tegn på, at det bliver vanskeligere og vanskeligere for internt ansatte at finde tid til at være censorer på grund af øget pres fra egne eksaminer, bør være årsag til, at eksamensadministrationerne tager hensyn til dette ved planlægningen af eksamen.

Linjefaget engelsk, karakterfordeling og prøvegrundlag

Der har også i år været en kraftig stigning i antallet af studerende, der har været til eksamen; i alt har 757 været til mundtlig og 667 til skriftlig eksamen. Disse to tal er ganske forskellige, og dette forhold kan ikke umiddelbart forklares. Som nævnt i indledningen giver talmaterialet ikke mulighed for at trænge længere ned i årsagerne til dette misforhold, om end det skønsmæssigt næppe har den store indflydelse på det overordnede billede.

Karaktergennemsnittene var 6,2 for skriftlig og 7,4 for mundtlig – i begge tilfælde er der tale om en mindre, men signifikant, stigning.

Karaktererne fordeler sig således:

Karakter	-3	00	02	4	7	10	12	Gn.snit	I alt
Antal mdl.	7	34	61	120	200	189	146	7,4	757
Andel i %	0,9	4,5	8,1	15,9	26,4	25,0	19,3		
Antal skr.	4	49	85	148	178	141	62	6,2	667
Andel i %	0,6	7,3	12,7	22,2	26,7	21,1	9,3		

Eksamensforløbet, samarbejdet og gennemførelsen af eksamen

Som tidligere år der stor tilfredshed med gennemførelsen af eksamen og de tilsendte oplysninger. Omkring 90 – 95 % af censorindberetningerne angiver, at disse forhold har været 'tilfredsstillende', som er højeste svarkategori i svarkemaet.

Disse forhold går igen i de enkelte besvarelser fra censorerne, hvor der dog synes at være færre end tidligere, der tilkendegiver noget herom – det skyldes sikkert, at der allerede er givet udtryk via skematiske besvarelser. Dog bruges udtryk som 'tryk atmosfære', 'fint samspil', 'god stemning'. Der er generel tilfredshed med professionsrettetheden og relevansen af eksamensformer og – indhold. Enkelte censorer påpeger dog, at man på nogle læreruddannelser har svært ved at finde en eksamensform, der potentielt afspejler hele CKF-en. Denne problemstilling er ikke ny, men hænger sikkert sammen med den overordnede nedskæring af eksaminationstiden, der fandt sted for nogle år siden – der er tid til færre deldiscipliner. Genindførelsen af mulighederne for gruppeeksamen vil muligvis kunne rette op på dette forhold. Heri ligger et muligt fokuspunkt for de kommende års rapporter! Prøveformen opleves alligevel af de fleste censorer som dækkende og adækvat, selv om der er kritik af fagets eksamen for at være et eksempel på et overdrevent metodefokus i læreruddannelsen og på 'irrelevant vidensindustri' på bekostning af kernefagligheden. Eksamen kritiseres af nogle for ikke i tilstrækkelig grad at afprøve de studerende sproglige viden; således

skriver en censor: "... (det er nødvendigt at afprøve), hvad den studerende ved om sproget selv – ikke blot om sprogindlæring og sprogdidaktik og interkulturel kompetence. Hvis de ikke har viden om sproget selv, nytter det hele ikke noget i den sidste ende."

Begrebet 'faglighed' tages op af flere censorer, fordi man opfatter, at faget flytter sig i en forkert retning, jf. ovenstående. En anden censor skriver om bekendtgørelsens rolle heri: "Jeg må dog sige, at bekendtgørelsen efter min mening lægger for meget vægt på luftige begreber som interkulturelle kompetencer i stedet for at fokusere på det 'rugbrødsarbejde' i form af skriftlighed, grammatik og vocabulary, der skal til for at få gode engelsk-kundskaber."

I hvert fald én læreruddannelse har et treårigt forløb for engelsk, og dette opleves af den allokerede censor som meget positivt og som medvirkende til et højt sprogligt niveau.

Med hensyn til censurbetingelserne er der flere, der udtrykker, at den korte forberedelsestid er et problem, og ligeledes er der flere censorer, der tilkendegiver, at ni eksaminationer om dagen, som det praktiseres nogle steder, ganske enkelt er for mange til, at det nødvendige eksaminations- og censurniveau kan opretholdes.

Årets temaer: tværfaglighed og internationalisering

For engelskfagets vedkommende har disse temaer ikke forekommet mange censorer voldsomt relevante, og der er derfor ikke mange bemærkninger herom. Dog angiver nogle, at engelskfaget jo i sig selv handler om internationalisering, og at spørgsmålet derfor virker overflødigt. Der er nogen forvirring blandt bachelorcensorerne om, hvordan man forholder sig til temaer i bacheloreksamensøjemed – temaerne opleves som irrelevante for bacheloropgaven, der jo pr. definition er tværfaglig i forhold til læreruddannelsens fag. Enkelte nævner, at litteraturopgivelserne vidner om internationalt ud-syn, men generelt synes det som om, temaerne drejer sig mere om lærerud-dannelsen som helhed end om det enkelte fag.

De centralt stillede skriftlige opgaver

Censorernes indtryk af det skriftlige opgavesæt til sommereksamen 2013 ('Divided Societies') er mere differentieret end tidligere år. Der er mange roser ('teksterne var virkelig gode'), men også en ganske nuanceret kritik fra en del censorer, der mener, at teksterne i sættet overordnet var temmelig gamle, og en del tilkendegiver, at dette gav nogle studerende problemer, der kunne være misvisende i forhold til deres kunnen, dels i forhold til muligheden for at sætte sig ind i de ældre historiske problemstillinger, dels fordi genrekravene i opgavesættet (specielt A-opgaven) for nogle har virket upræcise. En del af problemet var tidsfæstelsen af de ældre tekster sammenholdt med usikkerhed om besvarelsens tid – dette kunne jf. en del censorers rapport have været løst ved hjælp af korte forklarende tekster eller tidsmæssige præciseringer. Alligevel er der ifølge censorerne (og det stigende karakterniveau!) mange gode besvarelser.

Den metasproglige C-opgave, der var ny sidste år, får stadig rosende ord med på vejen.

Der er nogen kritik af, at svarskemaet til censorrapportering ikke passer til både mundtlig og skriftlig eksamen – der er plads til en del forbedringer i dette skema.

Bacheloreksamen

I alt har 172 studerende været til bachelorprøve i engelsk. Karaktergennemsnittet er på 6,8 (ca. 0,3 højere end sidste år). Karakterfordeling:

Karakter	-3	00	02	4	7	10	12	Gn.snit	I alt
Antal	1	15	15	31	48	28	34	6,8	172
Andel i %	0,6	8,7	8,7	18,0	27,9	16,3	19,8		

Censorerne har, ligesom det var tilfældet sidste år, overvejende ros til overs for årets bachelorprojekter og –eksamen, og bemærkningerne til afvikling, indhold, relevans og professionsrettethed er stort set de samme. Bachelorprøven har fundet en god og hensigtsmæssig form, og det øgede krav til empiri i den seneste udgave af prøven har resulteret i relevante og professionsrettede overvejelser hos de studerende.

Den indbyggede tværfaglighed mellem det pædagogiske hovedområde og et fagfag (engelsk) fungerer godt, og censorerne oplever, at eksamen fungerer fint med både en pæd/psyk-censor og en fagfaglig censor. Hvor der i enkelte tilfælde kun har været en eksaminator, opfattes det som et problem. I lighed med tidligere år skriver nogle censorer, at der gives for lidt tid til at forberede eksamination af bachelorprojekterne. Projekterne er for lange i forhold til de 60 minutter, der gives censor til forberedelse.

Fransk

Annette Søndergaard Gregersen

Eksamensforløb

I linjefaget fransk består censorkorpset af syv censorer fordelt med fire eksterne og tre interne, heraf fem kvinder og to mænd. Aldersmæssigt tilhører tre censorer gruppen af 60-70 årige og fire censorer aldersgruppen 50-60. Der har i perioden 1. september 2012 til 31. august 2013 udelukkende været anvendt eksterne censorer, heraf også i ad hoc allokeringer. I relation til bachelorprojektet består censorkorpset af seks censorer fordelt med tre eksterne og tre interne, heraf fire kvinder og to mænd. Aldersmæssigt tilhører to censorer gruppen af 60-70 årige og fire censorer aldersgruppen 50-60. Der har i perioden 1. september 2012 til 31. august 2013 kun været anvendt eksterne censorer.

Der har udelukkende været afholdt prøver i linjefaget fransk på Læreruddannelsen Zahle, Professionshøjskolen UCC, fordelt på bachelor med fem studerende i maj måned, mundtlig prøve i juni med 16 studerende, skriftlig prøve i juni måned med 18 studerende og syge/reeksamen i august måned, fordelt med en bachelorstuderende og en mundtlig prøve. Således bestod seks studerende bachelorprojektet med afsæt i linjefaget fransk, 18 studerende bestod den skriftlige prøve og 17 studerende den mundtlige prøve.

Karaktermæssigt fordeler de tre prøver sig således:

Bachelor: fem studerende:

-03	00	02	4	7	10	12
			1	1	2	1

Gennemsnit: 8.6

Bachelor re/sygeeksamen: en studerende

-03	00	02	4	7	10	12
				1		

Gennemsnit: 7

Mundtlig prøve: 16 studerende

-03	00	02	4	7	10	12
				6	6	4

Gennemsnit: 9.4

Mundtlig prøve re/sygeeksamen: en studerende

-03	00	02	4	7	10	12
				1		

Gennemsnit: 7

Skriftlig prøve: 18 studerende

-03	00	02	4	7	10	12
			3	6	7	2

Gennemsnit: 8.2

Opsummerende på spørgsmål 1 besvares dette som 'tilfredsstillende' hvad angår de mundtlige og skriftlige prøver og 'inspirerende' hvad angår bachelorprojekterne. Her angives, at der var et højt niveau på såvel de skriftlige oplæg som den mundtlige del.

Samspillet

Vurderes som 'tilfredsstillende' hvad angår de mundtlige og skriftlige prøver og 'inspirerende' hvad angår bachelorprojekterne. Her angives bl.a. et godt samspil mellem studerende og eksaminatorer.

Kvalitet

Vurderes som 'tilfredsstillende' hvad angår de mundtlige (dog ønskeligt med mere tid til tilegnelse af sprogfærdighed) og skriftlige prøver og 'inspirerende' hvad angår bachelorprojekterne.

Årets tema 1: Aspekter af tværfaglighed

Vurderes som 'tilfredsstillende' hvad angår de mundtlige og skriftlige prøver med fokus på tværfagligt samarbejde i franskfaget i et grundskoleperspektiv og 'inspirerende' hvad angår bachelorprojekterne, hvor det tværfaglige aspekt indgik i alle opgaver.

Årets tema 2: Aspekter af internationalisering

Vurderes som 'tilfredsstillende' hvad angår de mundtlige og skriftlige prøver med fokus på samarbejder i et internationaliseringsperspektiv i selve faget og i et grundskoleperspektiv og 'inspirerende' hvad angår bachelorprojekterne, hvor internationalisering markeres som et aspekt, der i sig selv indgår i alle sprogfagene og specifikt 'frankofonien' i franskfaget.

Supplerende kommentarer

Ingen kommentarer vedrørende prøverne generelt.

Opsamling/anbefalinger fra censorformanden for linjefaget fransk

At blive professionsfagligt kvalificeret til såvel sit fag som det komplekse arbejde som folkeskolelærer kræver tid til fordybelse i såvel faglige som tværfaglige områder. Med den nye læreruddannelse ser jeg muligheder for såvel faglig fordybelse som større faglige horisonter i forbindelse med samarbejde med nationale og internationale institutioner. Med folkeskolereformen ser jeg fremmedsprogene få en meget større faglig fylde med et internationaliseringsperspektiv for øje. Det hilser jeg velkommen.

Fysik-kemi

Helge Kastrup

Statistik med syrlige kommentarer

Der har været afholdt 27 linjefagsprøver, men er kun modtaget 18 indberetninger. For bacheloreksamen er tallene 14 prøver og antal indberetninger 13. Det er lidt bekymrende, at så mange linjefagseksaminatorer ikke indberetter de afholdte prøver, men det skyldes nok, at mange har svært ved at skrive noget nyttigt ved en prøve med 1-3 eksaminander.

Karakterfordeling linjefagseksamen fysik-kemi

Skala	-3	0	2	4	7	10	12	
Antal	0	21	16	27	120	48	66	I alt 288
Procentfordeling	0	7	6	9	42	17	19	Gn snitskar 7,4

Der har været en lille stigning i antallet af linjefagseksaminer i 2013. Gennemsnitskarakteren er næsten den samme som sidste år. Antallet af prøver i linjefaget fysik-kemi er opgjort til 27.

Karakterfordeling bacheloreksamen fysik-kemi

Skala	-3	0	2	4	7	10	12	
Antal	1	0	2	8	8	6	9	I alt 34
Procentfordeling	3	0	6	24	24	18	26	Gn snitskar 7,6

Der har været nogenlunde samme antal bacheloreksaminer i fysik-kemi som i 2012 med nogenlunde samme karaktergennemsnit. Antallet af prøver ved bacheloreksamen i fysik-kemi er opgjort til 14.

Forholdet mellem antallet af interne og eksterne censorer har været 60 % / 40 % og for bacheloreksamen 70 % / 30 %, som nogenlunde afspejler censorkorpsets sammensætning. Det har imidlertid været tydeligt for mig i de tilfælde, hvor jeg har måttet påsætte censorer manuelt, at de interne censorer har været meget belastede af arbejde på deres tjenestesteder og har haft svært ved at påtage sig de censoropgaver, de egentligt gerne vil. Jeg har talt med alle de interne og de fleste eksterne censorer i løbet af året. Der er generel villighed til at påtage sig opgaverne hos begge grupper. Men de interne har sværere og sværere ved at få deres censur indregnet i årsnormen. Det betyder en ringere aflønning og mere arbejde i eksamensperioderne til skade for diversiteten i censorudnyttelsen til trods for, at alle er enige om, at det er nyttigt og inspirerende både kollegialt og fagligt at komme ud og se, hvad andre laver.

Eksamensforløb

Såvel eksamensforløbet som samspillet mellem studerende, eksaminator, censor, administration, censorformandskab og sekretariat, som uddannelsens kvalitet, vurderes tilfredsstillende ved både bacheloreksamen og linjefagseksamen. Flere censorer noterer, at 45 min. ikke er tilstrækkeligt til at vurdere et linjefag fagligt, eksperimentelt, didaktisk og skolefagligt.

Bacheloreksamen

En af professionshøjskolerne har indført en uskik med kun én eksaminator ved bacheloreksamen. Samtlige censorer ved det pågældende UC beklager sig derover.

Flere professionshøjskoler fremsender opgaver digitalt. Det er der ikke tilfredshed med hos censorerne, der gerne vil sidde med en papirudskrift til at notere i. Og censorerne skal ikke bruge deres beskedne honorar på printerudgifter.

Vedrørende tværfaglighed

De fleste censorer udtrykker tilfredshed med niveauet idet dog mange anfører, at det kun forekommer i meget begrænset omfang uden for bacheloropgaverne, der i deres natur *er* tværfaglige.

Vedrørende det internationale

De eneste konkrete eksempler der nævnes af censorerne er henvisninger til nordisk og anden udenlandsk litteratur.

Geografi

Poul Kristensen

Der har været afholdt 13 prøveforløb i linjefaget geografi i perioden 1. september 2012 til 31. august 2013. Der er indberettet karakterer for 174 studerende. Sidste år var der 17 prøveforløb med 161 studerende. Det er glædeligt, at der er en mindre stigning i antallet af studerende på trods af, at der har været færre prøveforløb. På en del læreruddannelsessteder udbydes/ oprettes geografi ikke hvert år, hvilket kan være årsag til svingninger i antallet af studerende, der går til prøve i faget. Går vi tilbage til 2010-2011 gik 199 studerende til eksamen i geografi.

Det er et problem, at der er så få studerende, der uddannes i faget, især når der stilles krav om, at alle elever i folkeskolen så vidt muligt skal undervises af lærere med eksamen i undervisningsfagene. Ifølge de nyeste tal fra Undervisningsministeriet (Nyhedsbrev d. 06. 09. 2013) er det kun 66 % af timerne i geografi, der læses af lærere med linjefag eller tilsvarende kvalifikationer.

Kar.	-3	00	02	4	7	10	12	
Antal	0	5	13	31	49	47	29	174
%	0,0	2,9	7,5	17,8	28,2	27,0	16,7	100

Karaktergennemsnittet er 7,53, hvilket er en stigning i forhold til 2011-12, hvor gennemsnittet lå på 6,83. Stigningen er så markant, at det tyder på, at det ikke er helt tilfældigt. Hvorvidt det kan skyldes de ændrede adgangskrav, nye prøveformer eller andre forhold, står foreløbigt hen i det uvisse. Under alle omstændigheder vil det være interessant at få undersøgt nærmere. Der har været anvendt 13 censorer til prøverne, heraf otte interne og fem fra aftagerinstitutioner. Det svarer til, at halvdelen af de beskikkede censorer er blevet brugt ved årets eksaminer. Fordelingen mellem anvendte interne eller eksterne censorer svarer til fordelingen i censorkorpset.

Blandt de allokerede censorer og i censorkorpset som sådan er der er klar overvægt af mandlige censorer over 50 år.

Eksamensforløbet i linjefaget og uddannelsens kvalitet

Der er kun godt 80 % der har afleveret censorrapport. Det er for lidt! Der er generel tilfredshed med prøvernes forløb i forhold til bekendtgørelsen og studieordningen. En censor gør opmærksom på, at nogle studerende gør for lidt ud af det fagteoretiske under prøven. En anden mener, at det skriftlige produkt bør vurderes, og at læsning af opgaverne bør honoreres.

Jeg mener, at den nye læreruddannelse fra 2013 vil medvirke til at løse problemerne, idet der fremover stilles krav om opfyldelse af kompetencemål, hvor det skriftlige produkt indgår som del af bedømmelsen. I øvrigt fastholdes lodtrækningselementet ved prøven.

Også i år bliver der gjort opmærksom på, at 45 minutter er for kort tid til eksaminationen.

Der udtrykkes tilfredshed med samspillet mellem studerende, eksaminator og censor blandt samtlige censorer. Det udtrykkes bl.a. med kommentarer som *"gode faglige dialoger"*, *"en dialogbaseret eksamensform af høj faglig kvalitet. Rum for faglighed, fagdidaktik og taksonomisk progression i den studerendes præstationer"*, *"fint konstruktivt samarbejde med eksaminator i behagelig atmosfære"* og *"eksamen forløb i en særdeles fin atmosfære"*.

Selv et par småkiks med fremsendelse af forkerte opgaver og lignende ødelægger ikke det overordnede indtryk af, at det at være censor i geografi er en spændende og positiv arbejdsopgave.

Alle censorer vurderer uddannelsens kvalitet som tilfredsstillende. En enkelt censor påpeger, at linjefaget bør læses over to år for at forbedre den fag-faglige fordybelse.

Årets tema 1: Aspekter af tværfaglighed

Alle censorer finder, at tværfagligheden kommer til udtryk i faget og under eksaminationen.

I kommentarerne er der to forhold der går igen:

- geografi er et fag, der i sin natur er "tværfaglig".
- de studerende viser stor indsigt i de tværfaglige trinmål med de andre naturfag og er gode til at inddrage dem i deres opgaver og i eksaminationen.

Årets tema 2: Aspekter af internationalisering

Alle censorer finder at internationaliseringen kommer til udtryk i faget og under eksaminationen. Flere censorer påpeger at internationalisering grundlæggende er en integreret del af faget geografi.

Bacheloreksamen

Der har i perioden været afholdt 12 prøver med i alt 38 studerende. I forhold til sidste år er det en fremgang på 15 studerende. Der har været anvendt otte interne censorer og fem eksterne.

Karaktergennemsnit var på 7,24, hvilket er et fald fra sidste år, hvor det var oppe på 7,87.

Kar.	- 3	00	02	4	7	10	12	ialt
Antal	0	3	2	6	11	11	5	38
%	0,0	7,9	5,3	15,8	28,9	28,9	13,2	100

Alle censorer udtrykker tilfredshed med bacheloreksamens forløb og samarbejdet omkring den. En enkelt censor påpeger dog, at der kan gøres mere for at indskærpe forskellen mellem linjefagseksamen og bacheloreksamen.

Det anbefales

- at der igangsættes en undersøgelse af hvordan det sikres, at der uddannes nok lærere i undervisningsfaget geografi.
- at eksamenstiden til den mundtlige del sættes op fra 45 til 60 minutter.
- at honoreringen for læsning og vurdering af eksamensopgaver afpasses det reelle tidsforbrug.
- at det indskærpes, at der skal indberettes censorrapporter for alle eksaminationer.

Historie

Jens Aage Poulsen

Nærværende censorberetning bygger på 32 censorrapporter for eksamen i linjefaget og 18 rapporter fra bachelorprojektet i tiden fra 1. september 2012 til 31. august 2013. For linjefaget dækker de omkring 82 % af periodens afviklede eksaminer, og for bachelorprojektet ca. 78 %.

Hvis man ser på aldersfordelingen har ca. 44 % af de medvirkende censorer været over 60 år, mens kun 3 % har været under 40 år, hvilket er "noget ældre" end fordelingen af de beskikkede censorer. 66 % af censorerne har været interne, hvilket er en større andel end tidligere. Forklaringen er antagelig, at mange censorer selv er eksaminatorer i perioden – og flere læreruddannelser accepterer ikke indregning af arbejdstid til censur.

Det har i eksamensperioden maj-juni været problemer med at finde censorer til et par prøver – og massive problemer til re- og sygeeksamen i august, som har nødvendiggjort ad hoc beskikkelser. 58 % af censorerne er ikke blevet allokeret til en prøve, mens 17 har været allokeret til to og derover. Ifølge indberetningerne har 607 studerende været til prøve i linjefaget mod 523 i 2012-13. Stigningen må tilskrives, at langt de fleste prøver har været afslutningen på (standard)forsøgsordningen med historie som 0,6 årsværk.

Karaktergennemsnittet er 7,12, hvilket er en anelse lavere end i 2012, hvor det var på 7,20.

Kar.	-3	00	2	4	7	10	12	Sum
Ant.	1	36	50	106	181	130	103	607
%	0,2	5,9	8,2	17,5	29,8	21,4	17	100

Bemærkninger

De fleste vurderer samspillet mellem studerende/ eksaminator/ censor / administration / censorformandskab og sekretariat som tilfredsstillende. Der er dog enkelte bemærkninger om flytning af tidspunkt, manglende orientering vedrørende antal studerende mv., kritik af, at der indgår to studieprodukter i eksamen samt uklarhed i studieordningen om, hvordan prøven skal afvikles. Desuden er der en markant kritik af muligheder for bredde og dybde i den ordning, hvor de studerende selv vælger og udarbejder deres eksamensprodukt. Et principielt kritikpunkt er, at enkelte udbudssteder gør produkter m.m. tilgængelige digitalt.

Hovedparten af censorerne vurderer den faglige kvalitet som tilfredsstillende. Der er enkelte bemærkninger i forhold til mangler vedrørende såvel det fagfaglige som historiedidaktiske.

Årets tema 1: Aspekter af tværfaglighed

Her er der ganske få bemærkninger ud over "tilfredsstillende", f.eks. at historie i sig selv er tværfagligt. Enkelte nævner, at der ikke indgår tværfaglighed.

Årets tema 2: Aspekter af internationalisering

Tema 2, der er rettet mod internationalisering har kun givet anledning til få kommentarer ud over "tilfredsstillende". Enkelte henviser til international didaktisk litteratur, mens et par stykker mener, at det ikke er tilfældet.

Alt i alt kan der næppe konkluderes noget ud fra besvarelserne af de to temaer.

Bacheloreksamen

Ud fra tilbagemeldingerne fra censorerne er der generel tilfredshed med samspillet mellem de involverede parter og med kvaliteten. Flere påpeger det positive i et øget fokus på lærerfagligheden. Enkelte påpeger, at der er afsat for kort tid til læsning af projekterne.

Der er kun ganske få kommentarer til årets temaer.

Det fremgår af karakterindberetningerne, at 138 studerende har været til eksamen i et professionsbachelorprojekt med tilknytning til historie. Det er et fald i forhold til 2012, hvor der var 150 studerende.

Gennemsnitskarakteren er 6,69.

Kar.	-3	00	2	4	7	10	12	Sum
Antal	0	5	21	29	35	28	20	138
%	0	3,6	15,2	21	25,4	20,3	14,5	100

Hjemkundskab

Anne-Dorte Jensen

Denne rapport dækker perioden fra 1. september 2012 til 31. august 2013. Der har været afholdt 12 linjefagsprøver og 11 bachelorprøver i hjemkundskab. Prøverne har dels været ordinære prøver og dels sygeeksamen. Der er skrevet censorrapporter til 75 % af linjefagsprøverne og 100 % til bachelorprøverne. Der skal afleveres censorrapport, også hvis det blot drejer sig om én studerende til prøve, så alt kommer med i statistikken.

Der er 25 beskikkede censorer i linjefaget, hvoraf 14 (56 %) er interne censorer og 11 (44 %) er eksterne. Der er 21 kvinder og fire mænd. Aldersfordelingen blandt de medvirkende censorer er, at 4 % er mellem 30-40 år, 20 % er mellem 40-50, 36 % er mellem 50-60 år og 4 % er 70+.

Der er 29 beskikkede censorer til bachelorprøven, hvoraf 17 (58,6 %) er interne og 12 (41,4 %) er eksterne. Der er 23 kvinder og seks mænd. Aldersfordelingen blandt de medvirkende censorer er 3,4 % mellem 30-40 år, 17,2 % mellem 40-50 år, 41,4 % mellem 50-60 år og 37,9 % mellem 60-70 år.

I perioden har der været allokeret 52,6 % interne og 47,4 % eksterne censorer. Aldersfordelingen blandt de allokerede censorer svarer til fordelingen blandt alle de beskikkede. Med henblik på ny beskikkelse i 2014, hvor en fjerdedel af censorkorpset efter reglerne skal udskiftes, vil det være hensigtsmæssigt at satse på beskikkelse af yngre personer for at få en større spredning i aldersfordelingen.

Afstanden for censor til eksaminationsstedet på dette års allokeringer viser, at det er prioriteret at finde en censor så tæt på eksaminationsstedet som muligt. 39,1 % af censorerne findes i en afstand under 50 km og 13 % har under 100 km til eksaminationsstedet. Kun 4,3 % af censorerne har mellem 250-300 km. Dette betyder, at der ikke udveksles censorer fra landsdel til landsdel i særlig stor grad. Dette er uheldigt med hensyn til en ensartet bedømmelse af de studerende og af hensyn til at være inspirerende for hinanden.

Det ser ud til, at antallet af censorer fint dækker behovet for censur. I denne termin har der kun været problemer med at dække censur, når der blot har været en studerende til prøve. Det er ikke rimeligt, at censor kun får beta-

ling for en studerende, når man måske er nødt til at få fri flere timer og dermed sætter penge til på at påtage sig censur.

Linjefaget hjemkundskab

Karakterstatistikken er desværre ikke helt fyldestgørende, da der mangler indberetninger fra nogle af uddannelsesstederne. Af hensyn til en korrekt statistik er det vigtigt, at alle prøver indberettes.

Karakterfordelingen ved linjefagseksamen ud fra de indsendte tal:

Kar.	-3	00	02	4	7	10	12	
Antal	0	6	2	12	28	21	35	104
%	0,0	5,8	1,9	11,5	26,9	20,2	33,7	100

Gennemsnit 8,44.

Gennemsnitskarakteren er steget de sidste år fra henholdsvis 7,6 i 2012 og 6,9 i 2011

Bachelorprøven i hjemkundskab

Karakterfordelingen ved bachelorprøven ud fra de indsendte tal:

Kar.	-3	00	02	4	7	10	12	
Antal	0	1	2	8	6	7	9	33
%	0,0	3,0	6,1	24,2	18,2	21,2	27,3	100

Gennemsnit 7,76.

Gennemsnittet ved bachelorprøven har været svingende de sidste år. I 2012 var gennemsnittet 8,2 og året før 5,4. Umiddelbart er der ikke en forklaring på dette.

Det anbefales

- At nybeskikke yngre personer, så der kommer en bedre aldersspredning blandt censorerne.
- At det tilstræbes at sende censorer fra landsdel til landsdel.
- At censor altid aflønnes for mindst tre studerende.

Linjefaget hjemkundskab – bemærkninger fra censorrapporterne

"De skriftlige opgaver burde tælle med i bedømmelsen".

"Generelt er hjemkundskab et tværfagligt fag, med elementer fra både naturvidenskab, samfundsfag, samfundsvidenskab og humaniora, samtidig er der mange virksomhedsformer i spil. Det giver mulighed for at tilgodese de mange aspekter af faget."

"Internationalisering er ikke direkte i spil, kun indirekte gennem den anvendte danske litteratur, som i nogen grad bygger på anden international litteratur."

"Det var generelt dygtige studerende, der præsterede gode resultater".

"Jeg blev allokeret med få dages varsel på grund af sygdom hos den oprindeligt allokerede censor. Desværre blev DE KORTE SKRIFTLIGE OPLÆG, som jeg skulle have tilsendt fra den oprindeligt allokerede censor, sendt til en forkert modtager. Det betød, at jeg først til den første eksamensdag måtte orientere mig i en papirkopi af eksaminators eksemplar. Mit forslag er derfor, at de studerende også afleverer en elektronisk kopi af DE KORTE SKRIFTLIGE OPLÆG, som kan bruges, når den oprindelige censor bliver syg."

Bachelorprøven i hjemkundskab – bemærkninger fra censorerne

”Samspillet fungerede fint. Den store kunst ved en sådan bacheloreksamen med to eksaminatorer – er jo især, at de indbyrdes spiller godt sammen. Det skete til fulde. Og en enkelt eksaminand nævnte, at vi alle havde været meget behagelige undervejs.”

”Det er ikke tilfredsstillende, at der kun er en af to tilknyttede eksaminatorer med til eksamen ad gangen. Det er helt urimeligt, at den studerende skal sidde uden en henholdsvis fagfaglig- eller pædagogiskfaglig kendt person i en eksamenssituation, samt at det sætter censor i rollen som garant for konsistens. Det er jo mennesker vi taler om og ikke regneark.”

”Bacheloropgaven styrker den studerendes pædagogiske, didaktiske/ fagdidaktiske og faglige tilgang til professionen. Dette styrkes gennem den studerendes indsamling og analyse af empiri.”

”Bacheloreksamen i læreruddannelsen er jo en ”dobbelt-faglig eksamen”, hvor et linjefag og det pædagogiske fagområde skal behandles hver for sig og skal spille sammen. Derudover har hjemkundskab jo i sig selv et tværfagligt tilsnit. Da flertallet af opgaverne handlede om sundhedsbegrebet og formidling af sundhed, kom man automatisk rundt i en betydelig buket af forskellige relevante fag.”

”Der var oplagte muligheder for en bred tværfaglighed, men den studerende skulle hjælpes godt på vej for at se dem.”

”Man kan ikke sige, at her var tale om en international/ global eksamensoplevelse; men i få relevante sammenhænge blev der trukket paralleller til international forskning.”

”Der tænkes meget lidt i de baner (internationalisering red.) Brug af udenlandsk litteratur anvendes, men sjældent.”

”Bachelorrapporten kom aldrig frem med posten, til trods for jeg ringede i god tid for at høre, hvornår jeg kunne forvente den. Det betød, at den blev scannet ind og sendt pr. mail dagen før eksamen. Det er naturligvis utilfredsstillende, da man ikke kan forvente, at der lige præcis er tid til læsning dagen før. Det var yderst vanskeligt at få kontakt til administrationen. Alle telefoner er tilsyneladende mobile, og sekretærene havde slukket dem indtil kl.10.00, hvorefter man – hvis man var ihærdig - kunne komme igennem.”

Opsummering

Eksamensforløbet er ifølge censorrapporterne tilfredsstillende vurderet ud fra eksamensforløb og set i lyset af bekendtgørelsen og studieordningen. I nogle tilfælde beskrives eksamensforløbene inspirerende.

Der har været et tilfredsstillende samspil mellem studerende / eksaminator / censor/ administration / censorformandsskab og sekretariat ved 76,5 % af eksamensforløbene. Men som det fremgår af flere censorcitater, har der også været flere frustrerende oplevelser.

Den samlede vurdering af kvaliteten af eksamen har mest været tilfredsstillende og i enkelte tilfælde inspirerende.

Med hensyn til årets tema om tværfaglighed er der en stor grad af tilfredshed, men der er ifølge censorerne også god plads til forbedringer.

Årets andet tema, internationalisering, forholder det sig anderledes med. Censorerne ønsker sig, at dette tema får en større betydning i uddannelsen af hjemkundskabslærere. En censor foreslår, at der afholdes kursus i emnet internationalisering.

Idræt

Torben Vandet

Grundlaget for denne beretning er 30 censorrapporter fra linjefaget idræt og 26 rapporter fra bacheloreksamen i idræt i den forløbne periode, der dækker 1. september 2012 til 31. august 2013.

Censorrapporterne omhandler den nye læreruddannelse fra 2007, hvor idræt dels er et stort linjefag med 1,2 årsværk, dels et reduceret linjefag med 0,6 årsværk, der afhængig af uddannelsessted kan være organiseret over to eller fire semestre.

Set i forhold til sidste års rapport har der i år været to temaer, hvor censorerne er blevet bedt om at vurdere, dels hvordan tværfaglighed kommer til udtryk i grundlaget for eksamen eller i selve eksamenssituationen, dels hvordan aspekter af internationalisering også kommer til udtryk i forbindelse med eksamen.

Ud over dette har censorerne haft valmulighederne utilfredsstillende, tilfredsstillende og inspirerende til rådighed i deres bedømmelse af de enkelte spørgsmål.

Opgaverne i forbindelse med censur har været fordelt sådan, at i linjefaget idræt har 17 interne og 13 eksterne censorer varetaget opgaverne, mens bachelorcensuren i idræt har fordelt sig på 11 interne og 15 eksterne censorer.

Karaktergennemsnit ved linjefagseksamen er 7,88, hvilket er højere end sidste års 6,99, og det bygger på i alt 469 studerende.

Karakterfordeling ved linjefagseksamen:

Karakterer	-3	00	02	4	7	10	12
Antal stud	0	8	23	75	144	143	76
Andel i %	0,0	1,7	4,9	16,0	30,7	30,5	16,2

Vurdering af det samlede eksamensforløb.

I dette års censorrapporter diskuteres uddannelsens kvalitet i forhold til uddannelsens varighed, hvor det er forskelligt om uddannelsen til idrætslærer foregår over to eller fire semestre. Flere censorrapporter giver udtryk for, at det er rart at se, at den etårige uddannelse også kan leve op til de kvalitetskrav, der ligger i bekendtgørelsen, og som en censor skriver: *”Jeg havde været spændt på den et-årige linjeuddannelse, men kunne slappe af ved at opleve engagerede og dygtige studerende i såvel det praktiske som det teoretiske.”*

Andre censorrapporter anbefaler dog linjefagsforløbet afviklet over to studieår, så den enkelte studerende får faget langt mere ”under huden.”

I sidste års censorrapport blev det påpeget, at de skriftlige oplæg havde fået mindre betydning i forhold til at udvikle de studerendes faglighed, bl.a. fordi opgaverne i form af de lodtrukne studieprodukter ikke skulle tælle med i den samlede bedømmelse.

I år peges der igen på, at den skriftlige dimension i faget som helhed bør styrkes, og at mundtlige oplæg på baggrund af studieprodukter og praksis skal være skarpere og i højere grad inddrage teori. Dette kommer til udtryk i en censorrapport på følgende måde: *”En linjefagsstuderende skal kunne italesætte sin praksis, så det bliver forståeligt og tydeligt, når det drejer sig om legitimering af egen praksis/faglighed.”*

Ligeledes bør det overvejes, hvordan den mundtlige del, som opleves meget presset, kan styrkes i eksamenssituationen, så det giver den studerende mere tid til den mundtlige eksamen og dermed mulighed for at demonstrere andre kompetenceniveauer.

Endelig kan det bemærkes, at over 90 % af censorerne samlet set vurderer uddannelsens kvalitet som værende tilfredsstillende eller inspirerende.

Det anbefales

- At styrke den skriftlige dimension i idrætsfaget, og at der skal være en tæt sammenhæng mellem teori og praksis.
- At den mundtlige del af idrætseksamen skal styrkes, så der bliver mulighed for at gå i dybden med eksaminationen.

Aspekter af tværfaglighed og internationalisering

I dette års censorrapporter er kommentarerne i forbindelse med tværfaglighed og internationalisering i prøverne meget forskelligartede, og de fleste rapporter vurderer prøvernes indhold og aspekter af tværfaglighed og internationalisering som værende tilfredsstillende og inspirerende uden at konkretisere nærmere, hvorfor de vurderer, som de gør.

I censorberetningerne gives der således eksempler på tværfaglige problemstillinger fra folkeskolen og samarbejdet mellem læreruddannelsens fagområder. Internationalisering har censorerne mødt i forbindelse med inddragelse af praktikperioder i udlandet, henvisninger til internationale referencer, litteratur og forskellige undersøgelser samt inddragelse af curriculum fra andre lande i forbindelse med andre nationaliteter af studerende, der gik op til en dansk idrætseksamen.

Det skal dog bemærkes, at 20 % af censorerne vurderer det internationale aspekt som utilfredsstillende, fordi de slet ikke har oplevet elementer af internationalisering i prøverne.

Afrunding

I forbindelse med udviklingen af prøveformer til den ny læreruddannelse LU13 kommer prøven nu til at bestå af to delprøver. Den første delprøve er udelukkende en praktisk prøve, hvor den studerende skal demonstrere alsidige bevægelsesfærdigheder og kompetencer i forbindelse med en kreativ og differentieret udviklet idrætspraksis.

Den anden delprøve er en mundtlig prøve, hvor den studerende ud fra en præsentationsportfolio vælger en idrætsfaglig problemstilling, som danner udgangspunkt for den mundtlige prøve.

Hver delprøve skal bestå, for at undervisningsfaget er bestået, og den samlede karakter fastsættes som et gennemsnit af de to delkarakterer.

Det bliver spændende at følge, hvordan erfaringer og anbefalinger fra de sidste års censorrapporter herunder navnlig i forbindelse med at styrke fagets skriftlige dimension kan matche de nye prøveformer, der nu er færdigudviklet og tages i brug i LU13.

Bacheloreksamen

Karakterfordeling ved bacheloreksamen omhandler i alt 256 studerende, hvor karaktergennemsnittet er lidt højere end sidste år, hvor det var 6,56. I år er det 7,16.

Karakterer	-3	00	02	4	7	10	12
Antal studerende	1	13	23	50	64	59	46
Andel i %	0,4	5,1	9,0	19,5	25,0	23,0	18,0

Uddannelsens kvalitet

Ligesom sidste år er vurderingen i de fleste censorrappporter, at uddannelsens kvalitet ligger på et tilfredsstillende niveau, og at der generelt er gode bestræbelser på at analysere empiri og bringe teorien i spil i forhold til praksis. Kvaliteten omtales i en rapport på følgende måde: *”Jeg ser generelt nogle gode opgaver, hvor alle vinkler på de forskellige emner bliver sat i spil.”*

Dog fremgår det også af dette års rapporter, at der stadigvæk bør arbejdes på at udvikle de studerende i forhold til undersøgelseskompetencer, herunder inddragelse af empiri, samt i højere grad at inddrage undervisning i videnskabsteori og metode, for at opgaverne kan leve op til kravet om brug af videnskabelig forskningsmetode.

Med hensyn til dette års tema om tværfaglighed, så falder vurderingen fra censorerne kun i kategorierne tilfredsstillende og inspirerende, og kommentarerne går i flere retninger - fra gode tværfaglige ideer og tanker, specielt i opgaver om sundhed - til de studerendes villighed til at udvikle fagets indre tværfaglighed som f.eks. æstetiske læreprocesser, IT og inklusion, og endelig en opfordring til at prioritere professionernes fremtidige tværfaglige samarbejde, der ikke kommer til udtryk i opgaverne.

I forhold til det internationale bemærkes det også, at en større del af censorerne (27,8 %) finder det internationale aspekt i prøverne utilfredsstillende og dette sammenholdt med, at lige så mange censorer slet ikke svarer på spørgsmålet, kunne tyde på et behov for præcisering af, hvad der menes med internationalisering i de forskellige dele af prøverne.

Professionsbacheloropgavernes længde er i lighed med sidste år et tema, der også bliver taget op igen, hvor censorerne mener, at opgavernes øgede længde ikke tilsvarende har givet opgaverne mere kvalitet, og hvor det anbefales at skrive opgaver, der ligger tættere på 25 sider end på 35 sider. Endvidere bliver det igen fremhævet, at opgavernes omfang passer meget dårligt sammen med arbejdstiden på en time til at læse og vurdere opgaven. *”En time til læsning af 35 sider samt 10 siders bilag er utilstrækkelig.”*

Det anbefales:

- At fortsætte arbejdet med at udvikle de studerendes undersøgelseskompetence.

Kristendomskundskab/ Livsoplysning/ Medborgerskab (KLM)

Lakshmi Sigurdsson

Der er afholdt 131 prøver i KLM for i alt 2.819 studerende. Der er modtaget 123 censorrapporter, så det følgende bygger på en bevarelsesprocent på 93,9 %. Det har både i eksamensperioden maj-juni og til syge- og reeksamen i august i nogle tilfælde været svært at få censorer. Det var således nødvendigt med i alt syv ad hoc beskikkelser denne termin. Hele 48,6 % (i alt 61) af censorerne er ikke blevet allokeret i år, mens 5,7 % (i alt syv censorer) har været allokeret til fem prøver eller derover. Prøverne fordeler sig på 33,9 % interne og 66,1 % eksterne censorer. Det viser en forskydning i forhold til den generelle fordeling i KLM med 53,7 % interne og 46,3 % eksterne censorer. Nogle af de udfordringer, der har været med allokering til prøverne, kan derfor skyldes, at interne censorer ikke i tilstrækkelig grad har haft mulighed for at påtage sig censur. Det må anbefales institutionerne at sikre de interne censorer gode rammer for at deltage i censorarbejdet. Årets karaktergennemsnit for KLM er på 6,94 og er dermed højere end i 2012, hvor det lå på 6,2. Karakterfordelingen for 2013 fremgår af skemaet herunder.

	-3	00	02	4	7	10	12
Antal stud.	4	146	278	577	781	576	457
Fordeling i %	0,1 %	5,2 %	9,9 %	20,5 %	27,7 %	20,4 %	16,2 %

Eksamensforløbet i lyset af bekendtgørelsen og studieordning

Størsteparten af censorerne (78 %) vurderer eksamensforløbet som tilfredsstillende, enkelte endda som inspirerende (11 %), mens 5 % finder det

utilfredsstillende. De kritiske kommentarer går enten på den struktur, eksamensforløbet fik (f.eks. at det havde mere karakter af oplæg end samtale) eller på manglende bredde i arbejdet med faget eller i eksamenssituationen.

Samarbejdet mellem studerende / eksaminator / censor / administration / censorformandskab og sekretariat

Samarbejdet vurderes gennemgående som tilfredsstillende, især selve eksamenssituationen, der ofte beskrives som positiv og fagligt inspirerende. Der er dog også enkelte eksempler på, at der har været problemer i samarbejdet mellem eksaminator og censor. Samarbejdet med det administrative niveau vurderes ligeledes positivt, men her er der også eksempler på kritiske kommentarer. Disse gælder dels censorernes arbejdsvilkår, f.eks. ændringer af eksamensplaner i sidste øjeblik, som fører til større pauser eller kortere eksamensdage (uden kompensation), dels uklarhed i procedurer omkring reeksamination eller utilstrækkelig information inden eksamen.

Uddannelsens kvalitet

Den overvejende del af censorerne vurderer uddannelsens kvalitet som tilfredsstillende (74,8 %) eller inspirerende (9,4 %), mens en mindre del (4,7 %) markerer utilfredsstillende. De positive vurderinger formuleres f.eks. hos en ekstern censor, der skriver:

”Jeg er ny censor og underviser ikke selv i faget, men har arbejdet teoretisk og i praksisfeltet med flere af fagets fagområder, og det var afgjort inspirerende for mig at få indblik i, hvordan der undervises i faget. I min vurdering er pensum meget vel sammensat og befordrer både teoretisk indsigt og refleksion over betydningen for lærergerningen.”

De kritiske kommentarer til uddannelsens kvalitet har især fokus på manglende inddragelse af væsentlige områder i faget. Det handler i et tilfælde om, at *”medborgerskab slet ikke har været inddraget i undervisningen”* og i et andet om, at *”det religionsfaglige er tæt på at være fraværende”*. I begge

tilfælde fører det til en skævvridning af faget, som må siges at være på kant med bekendtgørelsens indholdsbestemmelser. Men generelt giver censorrapporterne indtryk af, at KLM fremstår som et fag, der *”klæder de studerende på til at reflektere over, perspektivere og møde pædagogiske opgaver og etiske problemstillinger”* både ud fra et idéhistorisk overblik og i relation til sociale og interkulturelle udfordringer og religionsmøder i skolen.

Årets tema 1: Aspekter af tværfaglighed

Størsteparten af censorerne ser KLM som et fag, der indeholder gode muligheder for tværfaglighed, som også kommer til udtryk i eksamenssituationen. 74,6 % svarer tilfredsstillende, mens 7,9 % svarer inspirerende og kun 2,4 % svarer utilfredsstillende. I de skriftlige uddybninger peges der på, at der ligger en tværfaglighed implicit i faget, og at mange eksamenspræstationer formår at forbinde *”et idéhistorisk præg, en religionsfaglig tematik og en vinkel ind i skolen”*, ligesom det nævnes, at især de bedste studerende formår at trække relevante tråde mellem forskellige fagområder i eksamenssituationen.

Årets tema 2: Aspekter af internationalisering

KLM bliver i de fleste censorrapporter beskrevet som et fag, der *”i høj grad skuer ud over Danmarks grænser”*, idet globaliseringens betydning for skolen og begrebet verdensborgerskab ofte kommer til udtryk i eksamenssituationen. Også fagets fokus på menneskerettigheder og europæisk idéhistorie nævnes som elementer, der rummer aspekter af internationalisering, ligesom der er eksempler på sammenligninger mellem uddannelsespolitik og skoleformer i internationalt perspektiv. Samlet betyder det, at 64,3 % vurderer aspekter af internationalisering i faget som tilfredsstillende, 6,3 % som inspirerende, mens 4 % markerer utilfredsstillende. Svarene her afspejler nok, at der kan være store forskelle i prioritering af de internationale aspekter i arbejdet med KLM.

Andre perspektiver

Afslutningsvis kan det være værd at fremdrage nogle kommentarer fra årets censorrappporter vedrørende eksamen og ny læreruddannelse. Flere steder har benyttet sig af muligheden for gruppeeksamen. Når gruppen er velfungerende bidrager det til et fagligt løft, men flere censorer peger på, at det kan være udfordrende at skulle give forskellige karakterer efter en gruppeeksamination. Det fremhæves desuden, at den individuelle vurdering er sværere at foretage, når de skriftlige oplæg ikke indgår i bedømmelsen.

De forskellige eksamensformer i KLM får nogle censorer til at anbefale bestemte modeller, f.eks. helt uden skriftligt oplæg eller med et mere klart fokus i problemformuleringer til de skriftlige opgaver.

Med den nye læreruddannelse får vi én eksamensform for hele landet, hvor de udfordringer, censorerne peger på, formentlig er løst. I hvert fald er der klare krav til fokus i problemformulering, og den skriftlige opgave tæller med i bedømmelsen. Men den ny læreruddannelse vækker også bekymring for, at KLM vil blive reduceret i omfang, og at dets betydning som dannelsesfag dermed svækkes. Det er en bekymring, som afspejler, at censorerne vurderer KLM i sin hidtidige form som et centralt fag, der yder et vigtigt bidrag til refleksion over lærerprofessionens vilkår og praksis. På trods af fagets kompleksitet, har det, som en censor skriver, vist sig at fungere *“fornemt og være helt centralt for grundpiller i folkeskolen som demokrati, kulturarv, medborgerskab, værdier og tankedybde.”*

Kristendomskundskab/religion

Hans Krab Koed

Linjefaget

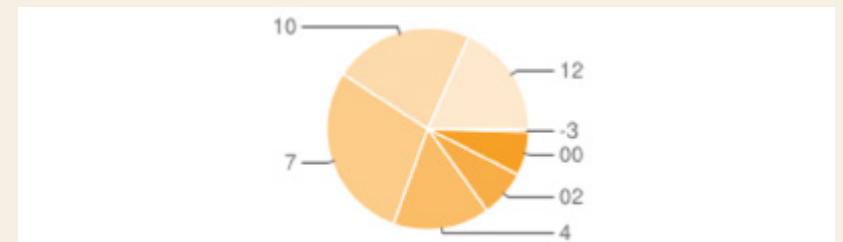
Censorkorpset består af 75 censorer. Der har været 28 allokeringer.

Antal censorrapporter: 21 (75,0 %).

Antal prøver 28. Antal karakterindberetninger 20.

Karakter	Antal	%
-3	3	0,8 %
00	26	7,1 %
02	27	7,4 %
4	57	15,7 %
7	104	28,6 %
10	81	22,3 %
12	66	18,1 %
Total	364	100,0 %

Karaktergennemsnit 7,15.

364 studerende har været til eksamen i linjefaget.

Karaktergennemsnit linjefag steget fra 6,6 til 7,15.

Beskikkede censorer:	75	
Interne censorer:	39	(52,0 %)
Eksterne censorer:	36	(48,0 %)
Kvinder	35	(46,7 %)
Mænd	40	(53,3 %)
Uden allokeringer	57	(76,0 %)
Med mindst en allokering	18	(24,0 %)

Aldersgruppe - antal %

30-40	4	5,3 %
40-50	26	34,7 %
50-60	26	34,7 %
60-70	17	22,7 %
70+	2	2,7 %
Total	75	100,0 %

Eksamensforløb

Tilfredsstillende.

Samspillet mellem studerende / eksaminator / censor / administration / censorformandskab og sekretariat?

Overordnet tilfredsstillende, 26,3 % synes ligefrem det er inspirerende.

En censor skriver:

”Samspillet mellem underviserne, NN og NN, og de studerende fungerede glimrende – der var et godt samspil, og mange af de studerende gav efterfølgende udtryk for, at de havde haft stort udbytte af undervisningen. Samspillet eksaminatorer/censor var glimrende. Begge eksaminatorer var til stede ved samtlige eksaminer. Det er første gang jeg har prøvet det. Efter som kemien mellem os alle tre fungerede fint, og de faglige tilgange ikke lå fjernt fra hinanden, var det en meget inspirerende og også sjov og underhol-

dende, situation. Man kunne frygte, at vi måske ikke ville komme til at overholde tiden, men det fungerede perfekt. I forhold til de formelle ting, censorformandskab og sekretariat, fungerede alt som det skulle.”

Kvalitet

Langt de fleste skriver om tilfredsstillende kvalitet i uddannelsen; en censor påpeger dog, at eksamensformen ikke er optimal valid, hvis de studerende kan vælge at fokusere på deres eksamensopgave og ikke er bredt orienteret i hele eksamensgrundlaget.

En anden skriver:

”Der mangler mere fokus på multireligiøsitet, religionsfænomenologi og generelt de indiske religioner, som i større og større grad også påvirker danskeres tankeunivers.”

En tredje skriver, at på trods af bekendtgørelsen for faget, så er det netop inspirerende:

”Jeg er, som det er fremgået af tidligere rapporter, kritisk overfor dele af faget kristendomskundskab/religion, nemlig det uforholdsmæssigt store fokus på kristendom i form af den luthersk-evangeliske kirke og ikke mindst det indirekte forkyndende livsfilosofiske dannelsesprojekt, som er centralt i faget i dets nuværende form. Jeg ser frem til, at faget skifter navn til religion, og at faget indholdsmæssigt kommer til at fokusere på en komparativ og historisk-kritisk tilgang. Men når det er sagt, så mener jeg, at underviserne på NN formår at balancere og vægte fagets indhold på en måde, så det ikke, på trods af bekendtgørelsen, bliver indirekte forkyndende, men tager højde for, at religion i Danmark for længst er ophørt med at være ensidigt luthersk, at dansk kulturarv er uhyre sammensat, og at vi faktisk lever i en globaliseret og mangfoldig verden.(...) Når det så er sagt, mener jeg, at den måde, den nuværende ordning rent praktisk/undervisningsmæssigt administreres på NN, hos NN, i høj grad tager højde for sådanne forhold. De studerende er opmærksomme på misforholdet og inddrager i alle dele af faget andre religioner og ikke-religiøse livsorienteringer.”

Årets tema 1: Tværfaglighed

Tilfredsstillende og inspirerende.

"Der var flere, som inddrog litterære metoder fra danskfaget, en enkelt fra geografi (i forbindelse med helligsteder og hellige byer) og nogle anvendte ikonografiske analyser og andre metoder og teorier fra billedkunst og kunsthistorie. Ikke mindst det sidste gav sig i et par tilfælde udtryk i meget selvstændige bidrag til forståelsen af religiøs kunst. Samfundsfag blev også inddraget i et par eksaminationer."

Årets tema 2: Internationalisering

Inspirerende

"De studerende var generelt meget globalt orienterede. To studerende havde været på 1/2 års ophold i Korea og inddrog sammenligninger mellem skole/uddannelse i Korea og Danmark. Holdet havde desuden været på studierejse til Israel, hvor især opholdet i Jerusalem havde gjort stort indtryk og blev inddraget i adskillige synopsis og samtaler. Bl.a. i forhold til euro-islam, islamisk mystik og etik/forholdet religion og natur, f.eks. i forhold til buddhismen."

Konklusioner og forslag til forbedringer

Stor tilfredshed, hvilket jo også viste sig i stigende karaktergennemsnit.

Bacheloreksamen

Antal prøver: 20. Antal censorrapporter: 20 (100,0 %)

Censorkorps

Censorkorpset består af 46 censorer. Der har været 20 allokeringer til bacheloreksamen.

Fem ad hoc beskikkelser mod to sidste år. I andre tilfælde er det kun lykkedes at få afsat censorposter ved en personlig henvendelse samt ved at ad hoc beskikke censorer, som havde KLM beskikkelser.

Antal prøver 20. Antal karakterindberetninger 17.

Karakter	Antal	%
-3	0	0,0 %
00	2	2,4 %
02	7	8,4 %
4	17	20,5 %
7	21	25,3 %
10	20	24,1 %
12	16	19,3 %
Total	83	100,0 %

Karaktergennemsnit 7,48

83 studerende har været til eksamen i bachelor. Karaktergennemsnit er steget i år igen fra 7,2 til 7,48 en væsentlig stigning fra 6,4 i 2012.

Beskikkede censorer:	46	
Interne censorer:	33	(71,7 %)
Eksterne censorer:	13	(28,3 %)
Kvinder	23	(50,0 %)
Mænd	23	(50,0 %)
Uden allokeringer	37	(80,4 %)
Med mindst en allokering	9	(19,6 %)

Aldersgruppe antal %

30-40	2	4,3 %
40-50	14	30,4 %
50-60	15	32,6 %
60-70	13	28,3 %
70+	2	4,3 %
Total	46	100,0 %

Eksamensforløb

Tilfredsstillende.

Samspelet

Tilfredsstillende.

Kvalitet

Tilfredsstillende.

Årets tema 1: Aspekter af tværfaglighed

Tilfredsstillende tværfaglighed mellem religionsfaget og de pædagogiske fag. Der var et godt samarbejde mellem den pædagogiske lærer og faglæreren.

Årets tema 2: Aspekter af internationalisering

Tilfredsstillende / Inspirerende. En del af bachelorprojekterne havde et internationaliserende aspekt med.

Matematik

Arne Mogensen

I perioden 1. september 2012 - 31. august 2013 har der været i alt 63 mundtlige og 56 skriftlige prøveforløb i linjefaget matematik, og der er indberettet karakterer fra 82 % af dem. Antallet af studerende er næsten det samme som sidste år, men det skriftlige karaktergennemsnit klart højere - og næsten tilbage på "normal". De gennemsnitlige karakterer er både i mundtlig og skriftlig prøve lidt lavere på mellemtrin/sluttrin end på begynder/mellemtrin. I alt er der anvendt 39 censorer (22 interne og 17 eksterne) af de 89 beskikkede.

Karakter	-3	00	02	4	7	10	12	Gn.snit	I alt
Mundtlig i %	0	6	9	19	23	25	19	7,3	869
Skriftlig i %	1	13	17	26	28	13	5	5,1	833

Eksamensforløbet i linjefaget og uddannelsens kvalitet

Både mundtlig og skriftlig prøve vurderes af censorerne som passende orienteret mod fagets formål og CKF. Der er gode muligheder for eksaminator og censor til at vurdere både de studerendes fag-faglige og deres didaktiske kompetencer, og næsten alle censorer giver udtryk for et tilfredsstillende eksamensforløb. Men *"det er absolut bedst, når de studerende magter at trække en rød tråd fra det faglige og fagdidaktiske til praksis og bruge teorierne i tilknytning til praksis"*.

Et sted havde de studerende hele tre døgns forberedelse til et ud af seks kendte eksamensspørgsmål. Det resulterede i mange meget overbevisende eksaminationer, hvor de studerende havde lejlighed til både at demonstrere fagligt og fagdidaktisk overblik og evnede at indgå i dialog med både eksaminator og censor. Men tre dages forberedelse til det lodtrukne spørgsmål synes for meget.

Flere censorer nævner gode mundtlige præsentationer med brug af IT. Også et af de skriftlige opgavesæt var meget IT-orienteret, bl.a. med en glimrende artikel om CAS i undervisningen.

En del censorer roser den fagdidaktiske indsigt, de studerende erhverver sig. Mange studerende har omfattende kendskab til nye didaktiske teori-dannelser og erfaringer, herunder nogle beskrevet på engelsk. Men flere censorer efterlyser en tilsvarende matematikfaglig indsigt. En censor skriver f.eks. *"det var gode opgaver i år, men man bliver jo lidt rystet over, at mange har så svært ved det"*.

Der er stor forskel på karakterniveauerne ved mundtlig og skriftlig prøve for de samme studerende, selvom der i begge prøver er en integrering af det fagdidaktiske og det fagfaglige. De fagfaglige prøvekrav vurderes som "ikke for høje" af flere censorer, men mange studerende har alligevel særdeles vanskeligt ved f.eks. deduktiv bevisførelse, når det så indgår i de skriftlige prøver.

Anbefalinger

En censor foreslår mere inspirerende prøveformer, hvor den studerende f.eks. præsenterer fem minutters video fra egen undervisning og i den kontekst drøfter teori og praksis.

Det anbefales

- at eksperimentere med den mundtlige prøveform, gerne i retning af prøveformer fra undervisningsfaget matematik i den nye læreruddannelse.
- at forvente, at de studerende selv arbejder mere i dybden med matematisk ræsonnement.
- om muligt at øge kvaliteten i studieprodukter og abstracts; og evt. begrænse omfanget.

Årets tema 1: Aspekter af tværfaglighed

Internationalisering er ikke eksplicit i mål og CKF for matematikfaget i læreruddannelsen, men i studieordninger er det medtaget. Et af årets skriftlige opgavesæt behandlede også et samfundsrelateret spørgsmål med karakter af tværfaglighed. Og i den mundtlige prøvesituation var der efter i hvert fald en censors mening gode muligheder for tværfaglighed gennem de undervisningsforløb, de studerende havde forberedt.

Der er naturligvis en tværfaglighed mellem linjefaget og de pædagogiske fag i uddannelsen, men ellers er der ikke mange censorer, der vurderer det som hensigten i bestemmelserne for matematik. *"Jeg opdagede ikke, hvorledes tværfaglighed indgik i eksamen og grundlag"*.

Flere censorer svarer, at de generelt anser de studerende for rustet til at medvirke i tværfaglige sammenhæng. Et sted havde de studerende arbejdet en del med IBSE (Inquiry Based Science Education), som er en tilgang til undervisning, der kan anvendes i flere fag. Et andet sted trak en enkelt studerende spørgsmålet tværfaglighed og matematik og *"leverede et stærkt inspirerende og selvstændigt oplæg, der gik i kødet på matematiks egen oplevelse af nærmest at være tværfaglig i sig selv"*.

Årets tema 2: Aspekter af internationalisering

Internationalisering er ikke eksplicit i mål og CKF for matematikfaget i læreruddannelsen, men i studieordninger er det medtaget. Og matematikkens forsknings- og anvendelsesmæssige aspekter er i dag et globalt anliggende, der smitter af på udviklingen af undervisningen i faget i mange lande.

Derfor er det naturligvis relevant at tilskynde de studerende til at være åbne for inspiration fra udenlandske kilder.

Samtidig må der være opmærksomhed på kulturelle forskelle i bl.a. fag- og læringssyn, der f.eks. kan forklare væsentlige forskelle i undervisningstraditioner.

Selvom internationalisering i sig selv ikke var et tema, er der ifølge censorerne henvist til en del internationale tekster og teoretikere. Nogle studerende har ifølge tekstopgivelserne læst fagdidaktiske artikler på engelsk, ligesom f.eks. PISA-rapporten klart inddrager erfaringer fra andre lande.

Bachelorprojektet

I perioden 1. september 2012 - 31. august 2013 har der været i alt 26 prøveforløb med bachelorprojekt i matematik. Der er indberettet karakterer fra 85 % af dem og i alt er anvendt 18 censorer (13 interne og blot fem eksterne) af de 40 beskikkede.

Karakter	-3	00	02	4	7	10	12	Gn.snit	I alt
Fordeling i %	0	3	12	20	21	24	21	7,4	155

Bedømmelsen er forløbet tilfredsstillende med passende forsvar fra de studerende og et godt samarbejde mellem eksaminator(er) og censor. De studerendes faglige niveau er i almindelighed fundet højt i både den skriftlige opgave og i den mundtlige prøve. En censor fandt opgaverne godt gennemarbejdede og de fleste med både relevant almen teori (pædagogisk, didaktisk, psykologisk, sociologisk) og fagspecifik/matematikfaglig og fagdidaktisk teori. I varierende omfang demonstreres undersøgelseskompetence passende gennem empiriske undersøgelser. Derimod efterlyses (stadig) formidlingskompetence på et højere niveau.

Anbefalinger

- Flere studerende bør stifte bekendtskab med ny, international forskningslitteratur.
- Overvej, hvordan de studerende kan opnå en større formidlingskompetence.

- Der bør være to eksaminatorer ved prøven. Netop samspillet mellem den fagfaglige del og den pædagogiske del er central i bachelorprøven. Og censorerne oplever stor forskel på forløbet af prøven afhængigt af, om det er en eksaminator fra de pædagogiske fag eller en eksaminator fra linjefaget. Det kan give et for forskelligartet og uhensigtsmæssigt bedømmelsesgrundlag.

Materiel design

Bolette Kremmer Hansen

Der har i perioden været afholdt seks prøver i linjefaget. Ifølge karakterstatistikken har 81 studerende været eksamineret i linjefaget. Dette er et påfaldende lavt antal dimittender i forhold til sidste års 109 studerende, men samsvarende med 2011, hvor der blev uddannet 80 studerende.

Til sammenligning uddannede man i den tidligere læreruddannelse 450 studerende i sløjd og håndarbejde i 2007. Der er grund til at have opmærksomhed på, om det svindende antal af dimittender opfylder behovet for undervisere i det nye fag håndværk og design.

I faget er der beskikket 25 censorer, heraf 76 % interne og 24 % eksterne. Af disse er 16 % mellem 40 og 50 år, 44 % mellem 50 og 60, og 40 % mellem 60 og 70 år. Til årets 14 prøver har der været allokateret 10 censorer, syv censorer har deltaget ved en prøve, to censorer ved to prøver og en enkelt censor ved tre prøver. 20 censorer er tilbudt prøve, men ikke allokateret i perioden. Af de allokaterede censorer har 58 % været interne og 42 % eksterne.

Eksamensforløbet i linjefaget og uddannelsens kvalitet

Karakter	-03	00	02	4	7	10	12
%			2,5	24,7	32,1	22,2	18,5

Gennemsnit 7,73.

Karaktergennemsnittet er i år på 7,73, hvilket er en smule lavere end sidste års 8,07. I sidste års beretning bemærkede jeg, at flere censorer på den ene side gav udtryk for, at det var vanskeligt for de studerende at opnå kompetencer til at undervise i både sløjd og håndarbejde, men at dette tilsyneladende ikke havde indflydelse på karaktererne. Dette års censorrapporter giver ikke noget bud på konkretiseringer af de studerendes styrker og svagheder og hvordan præstationerne vægtes.

Censorerne vurderer det samlede eksamensforløb som tilfredsstillende. En enkelt uddyber: *“Eksamensformen, hvor de studerende i en udstilling dokumenterer en undersøgende og eksperimenterende designproces og et lodtrukket didaktisk undervisningsforløb, fungerer rigtig godt og viser en bredde i den studerendes kompetencer”*.

En anden censor bemærker, at det havde været en fordel *“at modtage en ”læsevejledning” før eksamen med angivelse af, hvordan de studerende har haft mulighed for at vælge problemstillinger og i hvilke temaer.*

Desuden hvilket oplæg/rammer/tema der er givet i forbindelse med den praktiske opgave”.

Samspillet mellem studerende, eksaminator og censor beskriver de fleste som tilfredsstillende, enkelte betegner endog samspillet som inspirerende. Fagmiljøet omkring materiel design har også det forgangne år haft den udfordring, at faget ikke findes i folkeskolen, og selv om der nu er udkast til læseplan for håndværk og design, er der endnu ikke endelig afklaring omkring, hvilket fagindhold, de studerende på længere sigt skal ud at undervise i.

De fleste er derfor søgende overfor, hvordan faget materiel design udmøntes bedst muligt.

En enkelt nævner, at der er for lidt tid til, at de studerende kan tilegne sig forudsætninger til at undervise i både sløjd og håndarbejde, dette kommer særligt til udtryk, når linjefaget er tilrettelagt over et enkelt studieår.

En anden nævner, at mange studerende har godt fat i det fagoverskridende i faget, og en tredje siger: *“Det var en fornøjelse at møde så mange dygtige og engagerede MD-studerende. Det lover godt for fremtiden”*. hvilket jeg tolker som en indkredsning af det nye fags identitet.

Til opbygning heraf nævnes også vigtigheden af begge faglæreres (sløjd og tekstil) medvirken ved eksamen.

Endelig fremhæves det som særligt inspirerende, når studerende inddrager skæve og kreative tilgange til at arbejde med det kulturelle og samfundsmæssige dimension.

Årets tema 1: Aspekter af tværfaglighed

Censorerne vurderer, at tværfaglighed inddrages på en tilfredsstillende måde. Dog er der kun en enkelt, som beskriver hvordan, og da er det i tværfagligt samarbejde med andre skolefag, som inddrages i de studerendes didaktiske projekter.

En anden censor nævner, at det tværfaglige er tilstede, men at det ikke bliver teoretisk udfoldet.

De få udsagn gør det vanskeligt at konkludere noget omkring tværfaglighed.

Årets tema 2: Aspekter af internationalisering

Der er overvejende tilfredshed med inddragelse af internationalisering i eksaminationerne. En censor uddyber, at det internationale indgår *“i linjefaget i faglig og fagdidaktisk litteratur og inspirationskilder/materiel kultur”*.

En anden svarer, at det internationale ikke var synligt. Igen er det nok et spørgsmål om, hvordan spørgsmålet forstås.

De kvalitative udsagn i censorrapporterne er få og ikke samstemmende, og derfor afholder jeg mig fra at give anbefalinger på vegne heraf. Blot skal det bemærkes, at det bliver mere meningsfuldt for såvel studerende, eksaminator og censor at gennemføre eksamen i linjefaget, når der bliver overensstemmelse mellem faget i folkeskolen og på læreruddannelsen.

Bachelorprojekt

Der er afholdt otte bachelorprøver i materiel design, der er indberettet karakterer på fem prøver og for 26 studerende.

Karakter	-03	00	02	4	7	10	12
%			7,7	19,2	23,1	34,6	15,4

Gennemsnit 7,85.

Eksamensforløb og uddannelsens kvalitet beskrives af de fem censorer som tilfredsstillende. Kun nævner en enkelt censor, at de tildelte 60 minutter er for lidt tid til at nå at læse opgaver på 25-35 sider, hvilket er en problematik, som har været nævnt gennem flere år.

En censor skriver omkring kvaliteten i uddannelsen: *"I læreruddannelsens bachelorprojekter kan det videnskabssteoretiske afsæt være manglende. Det er ikke kun ved denne prøve at de studerende ikke fik fremlagt sammenhæng mellem videnskabssteoretiske afsæt og valg af metoder. Hvis læreruddannelsen skal kvalificere til akademisk uddannelsen, bør der være fokus på dette".*

Og en anden: *"Der er problemer med det store stofområde i faget, hvor der forventes en meget bred tilgang og kendskab til både det teoretiske og praktiske arbejde. De studerende har vanskeligt ved at indarbejde aspekter fra hele området".*

Begge udtalelser kan betragtes som generelle for hele læreruddannelsen, men de kan måske også ses i sammenhæng med sidste års udtalelser om, at det er en særlig udfordring at skrive bachelorprojekt i et fag, hvor der er minimalt med udviklingsarbejder og forskning.

Der er overvejende tilfredshed med tværfaglighed i bachelorprojekterne, og dette forstås som både tværfaglighed mellem skolefag og tværfaglighed mellem pædagogik og materiel design.

Prøver i materiel design er ganske få. Årets dimittender i linjefaget består hovedsagelig af to hold studerende fra VIA/Læreruddannelsen i Aarhus, et hold fra UCC/Blaagaard og et hold fra Metropol. De øvrige læreruddannelsessteder enten fravælger at udbyde faget eller gør det kun hvert 2. år.

Bachelorprojekt i materiel design er i år gennemført af 17 studerende fra VIA, syv fra Blaagaard, tre fra Metropol, to fra Aalborg og to fra Haderslev. Mulighederne for at få materiel design er meget ulige på læreruddannelserne i landet, ligesom også struktur og kvaliteten af faglokaler er meget forskellige.

Musik

Erik Lyhne

Grundlaget for beretningen er 29 censorindberetninger fra 40 eksaminationer, heraf 19 i linjefaget og 21 i bachelor. Rapporteringen dækker perioden fra 1. september 2012 – 31. august 2013. Ved periodens linjefags- og bachelorexaminer har medvirket 12 interne censorer og 19 eksterne censorer. Prøverne er alle afholdt efter LU 2006.

Generelle betragtninger

Som censorformand for musik ser jeg et positivt signal i årets talmateriale. Antallet af dimittender i linjefaget er 201 og i bachelor 66. Dette er en forøgelse i forhold til den nedgang, der gennem de sidste år har været i antallet af musikuddannede lærere. Sidste år var tallene henholdsvis 146 og 50. Når man oven i købet tager i betragtning, at ca. 25 % af eksaminerne ikke er indberettet, synes jeg, det er en rigtig god udvikling i en tid, hvor musikfaget igen er i centrum i debatten - dels på grund af meget drastiske nedskæringer i faget i LU13, og dels på grund af den store mangel på uddannede musiklærere i folkeskolen.

Jeg synes, det er et stort problem, at så mange eksamensadministrationer og censorer ikke får afleveret statistik- og censorrapporter. Konklusionerne må derfor efter min mening tages med en smule forbehold. I sidste års rapport skrev jeg, at der var meget få uddybende kommentarer i censorrapporterne. Heldigvis er der mange flere kvalitative udsagn i årets beretninger.

En generel opsamling af kommentarerne, viser disse centrale temaer:

- Stort set alle censorer påpeger, at der er sat alt for lidt tid af til at arbejde med de studerendes håndværksmæssige færdigheder i sang og klaver i uddannelsen. Dette gør sig specielt gældende, hvor uddannelsen afvikles over et 1-årigt forløb. Flere skriver, at faget ikke hænger sammen, hvis denne del af musiklærerruddannelsen ikke foregår på et kvalificeret niveau.

- Flere uddannelsessteder har sparet dele af eller hele den individuelle del af musikfaget væk. Flere påpeger, at det er tvivlsomt, om de studerende kan leve op til de krav, der forventeligt og lovmæssigt stilles til en folkeskolelærer, der skal undervise i musik.
- Eksaminationslængde i forhold til de discipliner, de studerende skal eksamineres i. "Der var 50 minutter til eksamination og votering, hvilket er urimelig stramt".
- En censor skriver "Der er alt for meget uhonoreret forberedelse i forhold til skriftlige opgaver, partiturlæsning mv."
- I forbindelse med reduceret eksaminationstid er sangdisciplinen flere steder afløst frem for afprøvet. Flere censorer påpeger det uheldige i denne prioritering, idet sang er en central disciplin i udøvelse af musikfaget.

Linjefaget musik

Karakter	-3	00	02	4	7	10	12	Gn.snit	Eksaminander
Antal	0	4	9	31	63	60	34	7,9	201
% fordeling	0	2	4,5	15,4	31,3	29,9	16,9		201

Grundlaget for eksamen

Den generelle tilbagemelding er, at eksamensgrundlaget mange steder er i god overensstemmelse mellem indholdet i prøverne og uddannelsens mål. Dog påpeger flere, som anført ovenfor, at de studerende kommer i klemme i forhold til uddannelsens mål og den undervisning, de er blevet tilbudt i sang og instrumentalspil.

Prøveformen

Der er en generel tilfredshed med afviklingen af eksamen i linjefaget musik. Dog påpeger flere censorer, at de studerende har generelle problemer med at opnå et tilfredsstillende niveau, jvf. de generelle kommentarer.

Censorerne giver udtryk for, at eksamen i musikfaget omfatter mange enkeltdiscipliner, og at det er svært at få alle facetterne med, når eksaminations-tiden er 45 minutter inkl. votering. Det giver et urimeligt tidspres. På en enkelt uddannelsesinstitution er eksaminationstiden dog 60 min. Heldigvis ser vi, at der i LU13 er vedtaget, at eksaminationstiden alle steder skal være 60 min.

Karaktererne er faldet, er det mon her man kan se en sammenhæng mellem den manglende individuelle undervisning? Sidste år var gennemsnittet 8,4, i år er den på 7,9.

Et gennemgående tema, som nævnes hvert år, er honorering af forberedelsen til eksamen, hvor der ikke medgives tid til læsning af opgaver/synopsis samt udvælgelse af eksamensopgaver til de studerende. En problematik, der forstærkes af de eksterne censorer, der ikke har en omregningsfaktor i deres honorering. En enkelt censor påpeger, at eksaminationen er tilrettelagt således, at den afsatte tid bruges til eksamen, og at votering og karaktergivning sker efter tidsrammens udløb. Det er ikke en ordentlig måde at afvikle eksamen på. Der må være overensstemmelse mellem den afsatte tid og det faktiske tidsforbrug. En censor skriver, at allokeringen lød på tre dage, men i praksis kunne eksamen afvikles på en dag.

Det anbefales:

- At uddannelsesstederne lever op til bekendtgørelsens formulering om, at musikfaget indeholder individuel undervisning (sang, instrument og klaver). Dette for at sikre, at de studerende får en kvalificeret uddannelse, der lever op til eksamenskravene.
- At der indføres arbejdstid til forberedelse af eksamen herunder læsning af synopsis/opgaver.
- At der arbejdes på ensartede honoreringsforhold for interne og eksterne censorer.
- At uddannelsesstederne arbejder for, at eksaminations- og voteringstider overholdes.

- At uddannelsesstederne sørger for, at der er overensstemmelse mellem allokeringen og det faktiske eksamensomfang. Som et minimum må censor holdes orienteret om afvigelser så hurtigt som muligt.

Samarbejdet

Generelt er der tilfredshed med samarbejdet omkring eksamensafviklingen. Information og kommunikation mellem censor og uddannelsesstederne fungerer godt.

Bacheloreksamen

Karakterfordelingen ved bacheloreksamen:

Karakter	-3	00	02	4	7	10	12	Gn.snit	Eksaminander
Antal	0	5	3	9	14	19	16	7,9	66
% fordeling	0	7,6	4,5	13,6	21,2	28,8	24,2		66

Året censorrappporter i bachelor er præget af afkrydsning i rubrikken "tilfredsstillende" uden yderligere kommentarer. Det påpeges i et par rapporter, at det er u hensigtsmæssigt, at der kun er en eksaminator. Dette betyder i visse tilfælde, at eksaminator og censor begge repræsenterer linjefaget eller den pædagogiske vinkel.

Som minimum burde det være et krav, at eksaminator og censor repræsenterer hver deres perspektiv.

En censor fremhæver positivt, at uddannelsesstedet har afsat 15 minutter pr. eksamination til formøde mellem eksaminatorer og censor.

Anbefalinger

- Der bør arbejdes på ensartede honoreringsforhold for interne og eksterne censorer.
- Det bør sikres at censor og eksaminator tilsammen repræsenterer både de pædagogiske fag og linjefaget og helst, at der er to eksaminatorer.

Årets tema 1: Aspekter af tværfaglighed

De fleste censorer siger ja. En enkelt skriver: "Det er ikke en eksamen, der lægger op til tværfaglighed". En anden skriver: "Der er rigeligt at gøre med at opbygge FAGlighed".

Årets tema 2: Aspekter af internationalisering

De fleste censorer siger ja. En enkelt skriver: "Det kommer til udtryk i et alsidigt repertoirevalg". En anden skriver: "De studerende bringer erfaringer med fra deres udenlandspraktik og studierejser".

Natur/teknik

Birgitte Schou Pontoppidan

Linjefaget

Der har været afholdt 33 prøver, og der er indberettet karakter på i alt 373 studerende i perioden 1. september 2012 – 31. august 2013. Der har i år været en fordeling af censuropgaver med 57 % til interne og 43 % eksterne censorer, hvilket stort set afspejler korpsets sammensætning.

Karakter	-3	00	02	4	7	10	12	I alt
Antal	1	25	27	68	93	84	75	373
%	0,3	6,7	7,2	18,2	24,9	22,5	20,1	100

Gennemsnit 7,28.

Der har været en nedgang i såvel antallet af prøver i faget som i antallet studerende, der har været til prøve i faget, i forhold til 2012. Til gengæld har karaktergennemsnittet været stigende de sidste år: Fra 5,9 i 2011 til 6,7 i 2012 og i 2013 er gennemsnittet på 7,28, hvilket er over landsgennemsnittet for læreruddannelsen som helhed på 7,14. Årsagen til stigningen kan være et udtryk for at natur/teknik-linjefaget (LU07) har fundet sit eget niveau, og at præstationerne ikke længere bliver sammenlignet med præstationerne i linjefaget (LU98). Linjefaget (LU98) lå oftest sidst i uddannelsesforløbet, hvor de studerendes modenhed, praksiskendskab og pædagogisk/didaktiske kundskaber var større, og de studerendes samlede præstation til prøven følgelig også fremstod mere overbevisende end tilfældet er i dag, hvor linjefaget typisk udprøves efter blot 10 måneders undervisning på læreruddannelsen – et forhold flere censorer har bemærket og kritiseret i en årrække.

Eksamensforløbet i linjefaget og uddannelsens kvalitet

De fleste censorer udtrykker tilfredshed med prøverne set i forhold til bekendtgørelse og uddannelsen som helhed. De udtrykker samstemmen-

de tilfredshed med samarbejdet under eksamen. Angående uddannelsens kvalitet, er der kritik af, at mange studerendes faglige præstationer repræsenterer en for smal udgave af faget. Det er problematisk, idet natur/teknikfaget netop har en meget stor faglig spændvidde. Dette forhold ses som en konsekvens af, at linjefaget de fleste steder under LU07 er ét-årigt og ligger i starten af uddannelsen.

"Hvis man ikke har et fagligt niveau, der er højere end hos dem man skal undervise, så kan man ikke undervise"(citater fra censor).

Det anbefales fra flere censorer

- at undervisningen på linjefaget skal strækkes sig over længere tid end de 10 måneder, der i øjeblikket er gældende på mange læreruddannelsessteder.
- at de studerendes skriftlige oplæg til eksamen bør vurderes; kvaliteten af de skriftlige oplæg er i øjeblikket meget svingende, fordi de ikke tæller med i bedømmelsen.
- at det praktisk/eksperimenterende SKAL fylde mere i prøvesituationen end det gør i dag.

Årets tema 1: Aspekter af tværfaglighed

De fleste censorer synes dette punkt er tilfredsstillende behandlet både i eksamensgrundlaget og i prøvesituationen. Faget natur/teknik er tværfagligt i sig selv, og faget indgår endvidere i et obligatorisk samarbejde med andre af skolens fag og obligatoriske emner f.eks. sundhedsundervisningen.

Årets tema 2: Aspekter af internationalisering

En del censorer svarer, at dette tema ikke blev berørt hverken i eksamensgrundlaget eller i prøvesituationen.

Bacheloreksamen

Der har i perioden 1. september 2012 til 31. august 2013 været afholdt 13 prøver med i alt 28 studerende.

Fordelingen af censorer er 57 % interne og 43 % eksterne censorer – samme fordeling som for linjefaget og afspejler censorkorpsets sammensætning.

Karakter	-3	00	02	4	7	10	12	I alt
Antal	0	2	2	3	8	7	6	28
%	0,0	7,1	7,1	10,7	28,6	25,0	21,4	100

Gennemsnit 7,64.

Billedet er det samme som for 2012: Et meget lille antal studerende skriver bachelorprojekt i natur/teknik i forhold til tidligere under (LU98). 2012 var første år de studerende skrev bachelorprojekt under LU07 ordningen. Årsagen til det lave antal af bachelorprojekter i faget kan, som det nævnes i årsberetningen fra 2012, være, at linjefaget oftest udbydes i starten af læreruddannelsen, og de fleste studerende vælger at skrive deres bachelorprojekter i tilknytning til de fag, der udbydes på 3. – 4. årgang.

Karaktergennemsnittet steg i 2012 og karaktergennemsnittet har for 2013 holdt dette gode niveau, der også i år er højere end gennemsnittet for læreruddannelsen generelt.

Censorerne udtrykker samstemmende tilfredshed med eksamensforløbene omkring professionsbachelorprojektet og samarbejdet ved prøven.

Bachelorprojekterne ligger på et højt niveau, og det vidner om god vejledning.

Det anbefales, at der fremover

- arbejdes med konkrete faglige eksempler, der viser faglig indsigt og hvordan fagligheden kommer i brug i praksissituationer.
- fokuseres på en opstamning af formen i projektet: Adskillelse af metoder, resultatbehandling og diskussion.
- lægges vægt på skriftlig formuleringsevne, dansk grammatik og stavning.
- afsættes tilstrækkelig bedømmelsestid til opgaverne – én time er ikke nok!

Psykologi

Maja Brandt Damkier

Der er i faget psykologi oprettet 80 censorrapporter fra 85 prøver i eksamensperioden 1. september 2012 til 31. august 2013.

Samtidig er der indberettet karakterer fra 77 prøver med i alt 1.623 studerende

Disse tal fordeler sig således:

Karakter	-3	00	02	4	7	10	12	I alt
Antal	7	78	151	290	415	355	327	1623
%	0,4	4,8	9,3	17,9	25,6	21,9	20,1	100

Langt størstedelen af censorrapporterne stammer fra eksamensperioden maj-juni 2013, men der er også rapporter fra reeksamen.

Der er som de foregående år afholdt interne prøver i psykologi, som bekendtgørelsen giver mulighed for. Disse prøver kan være både med og uden censur, og bliver administreret direkte af det enkelte uddannelsessted. Herfra findes ingen beretninger og dermed heller ingen kvalitetssikring via censorformandskabet.

Eksamensforløbet og uddannelsens kvalitet

Censorerne udtrykker generelt tilfredshed med eksamensforløbet og uddannelsens kvalitet.

De gennemgående kommentarer angår igen i år psykologifagets omfang og placering. Flere censorer peger på et for lille timetal i forhold til fagets muligheder. Samtidig bemærkes det af flere, at psykologiundervisning alene på 1. årgang ikke er hensigtsmæssigt i forhold til at kunne reflektere over og anvende psykologi.

En enkelt prøveform bliver igen i år udsat for kritik. Det drejer sig om prøveformen, hvor der indgår en samtale om den studerendes skriftlige opgave kombineret med et lodtrukket spørgsmål, der kan handle om et helt andet tema. Censor beskriver det som en opdelt eksamen og anbefaler, at lodtrækningselementet relateres til de studerendes skriftlige opgaver.

En anden censor forholder sig kritisk til en form, hvor de studerendes skriftlige opgaver og dispositioner blev for styrende for eksamen, på en måde, så bredden i faget ikke blev udprøvet.

Samtidig peger flere censorer på, at når faget i studieordningen inddeles i temaer, bliver de studerendes oplæg lidt for smalle og ensartede.

Igen i år anbefales det af flere, at den skriftlige opgave indgår i bedømmelsen, og at der gives tid til læsning.

En censor rejser desuden en principiel problemstilling, hvor vedkommende anfører, at det i eksaminators votering ikke kun var mål og CKF for faget, der indgik i vurderingen, men samtidig også særlige forhold for de studerende eller holdet. Det er vigtigt at holde fast i, at kvaliteten skal vurderes i forhold til de mål, der er for faget og ikke særlige forhold ved de studerendes studie tilbud eller studiesituation. Samtidig er der et par censorer, der forholder sig til "pensum" for eksamen. Der er ikke noget pensum i læreruddannelsen, men netop mål og CKF.

I forhold til samarbejdet om eksamen er der stort set kun positive tilbagemeldinger. Og flere fremhæver, at eksaminator var faglig velfunderet og engageret og på den baggrund inspirerende.

En enkelt censor gør opmærksom på, at der var for stor uoverensstemmelse mellem censors og eksaminators udspil i voteringen.

Igen i år rejses den problemstilling, at censorbestillingen er på flere dage end den faktiske eksamen, og en enkelt mener, at der var indlagt for mange pauser.

I forhold til samarbejdet med administrationen gives der kritik af formen, hvor censor selv skal finde og printe opgaverne på uddannelsens intranet. Og i et par tilfælde har censor manglet basale informationer som lokale for eksamen, hvilken studieordning, der var den gældende eller hvilket grundlag, der var for eksamen i form af litteraturangivelser.

Årets tema 1: Aspekter af tværfaglighed

I censorenes tilbagemelding rejser der sig to temaer.

For det første forholdet mellem de pædagogiske fag, hvor flere vurderer, at det er hensigtsmæssigt, at der trækkes på eller relateres til pædagogik eller almen didaktik. Omvendt er der også flere, der gør opmærksom på, at det er vigtigt at holde fast i psykologien som fag – også i forhold til anvendelsesaspektet, så det ikke bliver til pædagogik. Som en censor skriver, er det vigtigt, at de studerende får forståelse for, hvordan de forskellige pædagogiske fag supplerer hinanden med forskellige forklaringsmodeller.

På baggrund af censorernes tilbagemeldinger, er det min vurdering, at dette bliver en særlig udfordring fremadrettet i forhold til LU13, hvor videnskabsfagene er opløst og smeltet sammen i et fælles fagområde. Det er vigtigt, at de studerende bliver bevidste om, hvad det er for en videnskabelig grund, de står på og dermed den viden og de metoder, de enkelte videnskabsområder kan bidrage med i forhold til at leve op til kompetencemålene.

For det andet peger flere censorer på, at de studerende inddrog eller relaterede til deres linjefag, og at dette bidrog til en øget kvalitet i eksamen. En enkelt fremhæver faget praktik, som har et meget væsentligt tværfagligt potentiale, som også blev anvendt i eksamenssituationen. Mange censorer har nok ikke tænkt tværfaglighed på denne måde, men det er min erfaring, at dette er hyppigt forekommende ved psykologieksamen i læreruddannelsen.

Årets tema 2: Aspekter af internationalisering

Der gives ikke entydige tilbagemeldinger på dette. Mange finder det tilfredsstillende uden at kommentere, og nogle finder det utilfredsstillende stort set også uden at kommentere.

En enkelt censor beretter, at internationalisering forekom hyppigere som emne i år, mens et par stykker efterlyser et internationalt perspektiv på psykologieksamen. Der er eksempler på, at udlandsophold eller anden baggrund end dansk, virker befordrende for at inddrage et internationalt perspektiv.

Det anbefales:

- at der ved bestillinger af censur gøres tydeligt opmærksom på hvilke konditioner, der gælder for den pågældende eksamen, og hvornår alle vigtige informationer vedrørende afvikling af eksamen senest er tilgængelige og i hvilken form. Dette er en tilbagevendende problemstilling.
- at den studerendes opgave indgår i bedømmelsen, og at censor aflønnes i forhold til læsemængden.
- at det overvejes, om det er rimeligt at tilføre censor den ekstra arbejdsopgave at finde og printe opgaver fra nettet.
- at psykologifaget eller psykologifaglige perspektiver gives bedre plads i uddannelsen og at faget ikke afsluttes efter 1. år. Disse forhold skal medtænkes i forhold til det nye fagområde pædagogik og lærerfaglighed i LU13.

Pædagogik

Frits Hedegaard Eriksen

Beretningen vil falde i fire hovedafsnit:

- Statistik
- Et afsnit der kondenserer indholdet i censorrapporterne
- Et afsnit der udfolder resumeet
- Et afsnit, som udleder nogle anbefalinger af årets censorrapporter.

Statistik

Korpset af beskikkede censorer i faget pædagogik består af 209 personer. 97 er kvinder (46,4 %) og 112 er mænd (53,6 %). 124 af censorerne er interne (59,3 %), medens 85 er eksterne (40,7 %). I prøveperioden fra 1. september 2012 til 31. august 2013 har 56 (26,8 %) af censorerne været allokeret til mindst en prøve, mens 153 (73,2 %) af censorerne ikke har været allokeret til nogen prøve.

Der har i perioden fra 1. september 2012 til 31. august 2013 været afholdt 85 prøver med beskikket censor i pædagogik. Der er indkommet 85 censorrapporter. Beretningen hviler således på censorrapporter fra 100 % af alle prøver afholdt med beskikket censor.

1.610 studerende har været til prøve. Gennemsnitskarakteren ved årets prøver var på 7,16. Karaktererne fordeler sig som vist i følgende skema:

	-3	00	02	4	7	10	12
Antal stud.	1	74	148	302	456	367	265
Forde- ling i %	0,1	4,6	9,2	18,7	28,3	22,8	16,4

Summerende vurdering af faget pædagogik

Langt hovedparten af censorerne tilkendegiver, at årets prøver er forløbet tilfredsstillende. Hele 89,5 % vurderer samspillet mellem studerende, eksaminator, censor, administration, censorformandskab og sekretariat som tilfredsstillende. Mindst tilfredshed er der med udfoldelsen af det internationale aspekt. Kun 71,8 % tilkendegiver tilfredshed. Generelt er det dog, at under 5 % af censorerne tilkendegiver, at prøver er forløbet decideret utilfredsstillende, når de bliver bedt om at forholde sig til en række spørgsmål i censorrapporten.

Der afholdes færre og færre prøver med beskikket censor. Det er udtryk for, at stadig flere udbydere vælger at gøre brug af muligheden for intern censur i to af tre pædagogiske fag, dvs. censur med en censor, som de selv udpeger. Der kan være mange gode grunde til, at de disponerer sådan. Det økonomiske aspekt vejer uden tvivl tungt; men ønsket om videndeling mellem forskellige udbudssteder inden for en professionshøjskole spiller sikkert også en rolle.

Set fra en censorformandsposition har det flere konsekvenser. En af konsekvenserne er, at der opstår et misforhold mellem antallet af beskikkede censorer og de censuropgaver, der udbydes. Kun 26,8 % af de beskikkede censorer har i år været allokeret til mindst én prøve. Det problem lader sig snildt løse i næste beskikkelsesrunde.

En anden konsekvens er, at kvalitetssikringen af faget bliver mindre fintmasket. Muligvis er det censorer, som er beskikkede, der allokeres til prøverne; men eftersom de ikke formulerer censorrapporter, der kommer censorformanden i hænde, er det svært at vide. Tilbage står derfor en lidt tungere opgave: At kvalitetssikre fag og prøver med intern censur?

Selvom langt de fleste censorer udtrykker, at prøverne er forløbet tilfredsstillende, rummer deres vurderinger af kvaliteten i faget pædagogik på grundlag af prøveforløbene også i 2013 en nuanceret redegørelse for en række systemfejl i 2006-læruddannelsen og en række u hensigtsmæssigheder knyttet til selve prøveforløbene. Det, mange censorer løbende har

iagttaget og vurderet som problematisk, er misforholdet mellem ambitionerne og rammebetingelserne, faget udfolder sig under.

Der er et betydeligt misforhold mellem ambitionerne, som de er formuleret i bekendtgørelsen, og rammebetingelserne. Det betyder eksempelvis, at det tværfaglige samarbejde mellem linjefag, pædagogik og praktik kun udfoldes mangelfuldt, og at forholdet mellem uddannelse og professionel praksis i stigende grad forstås instrumentelt.

De studerendes fokus er mere på, at noget virker end på kritiske analyser og diskussioner. Det tager tid at tilegne sig skarpe pædagogiske begreber og ræsonnementer, der kan understøtte de studerende i at identificere og forholde sig kritisk konstruktivt til pædagogiske problemstillinger.

Organiseringen af prøveforløbene

... rummer også mange udfordringer. Lodtrækningselementet i tilknytning til prøveforløbene synes mod hensigten at svække såvel bredde som dybde. Additionen af problemstillinger eller temaer, som de studerende trækker lod imellem, udgør ikke nødvendigvis et helt pædagogikfag. For en del studerende er det svært at finde konturerne af faget. Det lykkes dem ikke at udfolde faget eksemplarisk i arbejdet med et bestemt tema eller en bestemt problemstilling. Nogle censorer antyder, at der i visse prøveforløb er så mange bindinger, at de spænder ben for de studerendes muligheder for at fordybe sig.

Tid er en anden faktor, som beskæftiger mange censorer. Nogle mener, at det er svært at tilvejebringe et retvisende bedømmelsesgrundlag på ca. 20 minutter. Særlig svært er det, når de studerendes skriftlige oplæg til prøven ikke tæller med i vurderingen af præstationen.

Nogle udbydere søger at give faget pædagogik mere fylde ved at lade de studerende studere det sammen med faget almen didaktik, og det afspejler sig naturligvis i prøveformen. De fleste censorer, som har medvirket ved sameksaminer mellem pædagogik og almen didaktik, er meget tilfredse med denne prøveform, selvom den også rummer udfordringer. Det er vigtigt at holde en fornuftig balance mellem fagene.

En anden måde at skaffe tid til at etablere et retvisende bedømmelsesgrundlag er gruppeeksamen. Censorerne udtrykker generelt stor tilfredshed med, at det igen er blevet muligt at organisere prøverne som gruppeprøver.

Honorering af læsningen

... af korte, skriftlige oplæg eller rettere: den manglende honorering af korte, skriftlige oplæg, optager mange censorer og da ikke mindst dem, der oplever, at læsningen honoreres hos én udbyder, men ikke hos en anden.

En række andre problemer i tilknytning til afholdelse af prøverne har også censorernes opmærksomhed. Nogle bemærker, at de bruger alt for meget tid på at orientere sig på hjemmesider for at finde studieordninger mv. eller med at udpakke og printe oplæg, som de får tilsendt elektronisk.

Vurdering af det samlede eksamensforløb

Som ovenfor skrevet er der generel tilfredshed med prøveforløbene og grundlaget for prøverne. Af rapporterne fremgår det, at studieindholdet er såvel ambitiøst som omfattende, selvom det ofte kun delvist dækker fagets centrale kundskabs- og færdighedsområder. Samlæsning af pædagogik og almen didaktik giver volumen.

Efter de fleste censorers vurdering er det et godt initiativ; men det løser ikke alle problemer. Flere vurderer, at nogle studerende kan have svært ved at finde konturerne af de fag, der indgår i en sameksamen. En censor skriver: *"Undervisning i fagene er beskrevet i en forsøgsordning, som under dække af selvstændige arbejdsformer og laboratorieforløb reducerer undervisningen til selvstændigt arbejde. Desuden er undervisningen beskrevet ud fra praktiske tematikker. Tilsammen gør denne ordning det ganske vanskeligt for de studerende at forstå, hvad der kræves. Når eksamen ydermere afvikles som sameksamen mellem pædagogik og almen didaktik, og holdene sammensættes ud fra valg af linjevalg, så lader man de studerende helt i stikken. Det var gennemgående, at de studerende havde haft svært ved at overskue fagenes indhold og kompleksitet. En del faldt helt tilbage på at gennemgå og fokusere på specifikke fagdidaktiske metoder"*.

Sammenhængen mellem fagets kvantitative tyngde og de studerendes læringsudbytte optager flere censorer. *"Er der for lidt tid/mulighed ... for at fordybe sig i en pædagogisk problemstilling, som bliver grundigt undersøgt? ... Jeg kunne konstatere, at en del af opgaverne var skrevet over samme læst: 3 positioner (eller tekster) holdt op imod hinanden til sammenligning eller diskussion. Som jeg ser det, bliver det på den måde ikke problemstillingen, som skal undersøges, men teksterne/litteraturen, der er i centrum"*.

Det er svært for mange studerende at tilegne sig fagets begreber og ræsonnementer, når studiet af faget ligger tidligt i uddannelsesforløbet. De har problemer med at forholde sig undersøgende til praktisk-pædagogiske problemstillinger. *"De studerendes faglige niveau var generelt lavt. Størstedelen af de studerende udviste en grundlæggende mangel på elementære akademiske forudsætninger og færdigheder og nogle ligefrem en foragt for teori og teoretisk refleksion over pædagogisk praksis"*.

Det åbenbare misforhold mellem ambitionsniveau og rammebetingelser kan muligvis decimeres ved at lægge pædagogikfaget sidst i uddannelsesforløbet.

Samspillet mellem studerende, eksaminator, censor, administration, censorformandskab og sekretariat?

Langt de fleste censorer vurderer, at samspillet mellem studerende, censor og eksaminator fungerer fornemt. Administrationen af eksamen fungerer tilfredsstillende.

Honoreringen af de forskellige opgaver er derimod en kilde til betydelig utilfredshed. Nogle censorer er meget opmærksomme på sammenhængen mellem censoropgavens omfang og honoreringen for at løse den. *"Seminarieret aflønner ikke for læsning af det skriftlige oplæg til eksamen på fem sider. Oplægget skal imidlertid bedømmes, og bedømmelsen indgår i den samlede bedømmelse. Man regner åbenbart med, at censors engagement er så stort, at der ydes et stykke gratisarbejde her"*.

Misforholdet bliver ikke mindre af, at mange censorer må slås med problemer i tilknytning til elektronisk fremsendte opgaver. Det ser ud til, at elektroniske fremsendelser af skriftlige oplæg, projektrapporter og opgaver volder en del problemer for nogle censorer og sluger en mængde tid for dem. *”Den papirløse eksamination gik helt i kage. Jeg modtog de studerendes oplæg via vedhæftninger på en mail. I oversigten kunne eksaminandens navn ikke ses i alle tilfælde, hvilket betød, at jeg ikke kunne forberede mig på den kommende dags eksaminationer.*

I eksaminationssituationen måtte jeg da (efter at have fundet ud af hvad filen var navngivet) bruge opmærksomhed på at lede efter den og åbne den. Det tog ligeledes opmærksomhed at skimme igennem, hvad eksaminanden havde forberedt, samtidig med at jeg skulle deltage i eksaminationen”.

Sekretariatets opgaveløsning

Der er generel tilfredshed med sekretariatets opgaveløsning.

Vurdering af uddannelsens kvalitet og forslag til forbedringer

Også i år ser en række censorer med bekymring på udviklingen af kvaliteten i faget pædagogik. De studerende har svært ved at leve op til de meget ambitiøse læringsmål. *”Fagets bredde stemmer ikke overens med de studerendes mulighed for at tilegne sig mål og CKF”*, som en censor udtrykker det.

Mange censorer forholder sig kritisk til de rammebetingelserne, pædagogikfaget udfolder sig under i læreruddannelsen. *”Eksamen afspejler med tydelighed de begrænsede ressourcer, der er tildelt fagene almen didaktik og pædagogik”.*

Ikke nok med at ressourcerne er små. De anvendes ofte uhensigtsmæssigt. En placering af pædagogikfaget meget tidligt i uddannelsesforløbet mindsker de studerendes muligheder for at opnå det optimale udbytte. Jo tidligere faget placeres i uddannelsesforløbet, jo større er behovet for at være sammen med en underviser, der kan guide de studerende gennem studiet af pædagogik.

I årsberetningen 2011-12 kan man læse følgende: *”De studerendes konfrontationstimer har måske nået et uforsvarligt lavt niveau. Ikke mindst arbejdet med komplekse, pædagogiske problemstillinger kræver konfrontationstimer. De studerende kan ikke løfte studieopgaven alene”.*

Denne formulering er stadigvæk dækkende.

Årets tema 1: Aspekter af tværfaglighed

Det volder mange censorer problemer at forstå spørgsmålet. En censor skriver: *”Hvis jeg skal svare på det, skal spørgsmålet være mere konkretiseret. Jeg er ikke sikker på, hvad der hentydes til. Eksamensgrundlaget har da globalisering, det senmoderne, verdensborger og multikulturalitet med, så der er da nogle aspekter”.*

En anden censor formulerer sig sådan: *”Der er tale om en monofaglig eksamen i pædagogik, hvorfor spørgsmålet forekommer mig at være noget underligt. I henseende til pædagogikkens fagområde var grundlaget fint”.*

Flere censorer konstaterer, at tværfagligheden er nævnt i prøvegrundlaget, og mange af dem kan også identificere tværligheden i de studerendes problemstillinger. De fleste har imidlertid iagttaget, at der i eksamenssituationen ikke var aspekter af tværfaglighed. Eksaminator lagde eksempelvis vægt på, at her taler vi pædagogik - det er ikke didaktik.

Mange censorer forstår faget pædagogik som en hybrid, der i sig selv rummer aspekter af mange forskellige fag: Faget pædagogik inviterer i sig selv til tværfaglighed såvel mod psykologien som mod sociologien, juraen og politik som fag. Tværfaglighed brugt bevidst fagligt virker ikke så fremtrædende, men er heller ikke nødvendig på grund af substansen i faget pædagogik, der i sig selv er tværfaglig.

Årets tema 2: Aspekter af internationalisering

Censorerne giver mange eksempler på, hvordan de forstår ”aspekter af internationalisering”. Der refereres under prøverne til international, pædago-

gisk forskning og udviklingsarbejde, de studerende forholder sig til andre landes (Kina, Finland, Canada eller/og Singapores) organisering af skole og undervisning. Flere og flere studerende er i praktik i udlandet. Det tematiseres i deres opgaver. *”De studerendes reference til praktikophold i udlandet kaster et nyt lys over det danske uddannelsessystem”.*

Mange censorer har imidlertid svært ved at identificere mere ambitiøse, internationale aspekter i grundlaget for prøven eller i selve prøvesituationen. *”Jeg synes egentlig ikke, det er utilfredsstillende, men det internationale var kun til stede hos studerende, der havde været på studieophold i Sydafrika, og her på meget konkret niveau. I lyset af lærerlockout og forhandlinger om skolereform (som blev inddraget af mange studerende), synes jeg, det er en kvalitet, at de studerende har blik for at inddrage aktuelle nationale forhold i deres overvejelser over pædagogikken”.*

Anbefalinger

Det er måske mindre påkrævende at komme med anbefalinger i år. En del af ”den gamle” læreruddannelses systemfejl er forhåbentlig rettet i den nye læreruddannelse. Der er blevet åbnet for gruppeeksamen, lodtrækningselementet er blevet nedtonet, de pædagogiske fag har fået nyt indhold, nye former og nye rammebetingelser.

Det giver imidlertid stadigvæk mening at anbefale:

- At brugen af elektronisk fremsendte materialer til prøverne bør overvejes grundigt.
- At sammenhængen mellem censoropgaven og honoreringen løbende må vurderes.
- At kvalitetssikringen af prøver med intern censur overvejes.

Samfundsfag

Niels Barkholt

Statistik

Karakterfordeling linjefagseksamen samfundsfag:

Skala	-3	0	2	4	7	10	12	
Antal	0	8	26	54	82	80	69	I alt 319
Procentfordeling	0	2,5	8,2	16,9	25,7	25,1	21,6	Gennemsnitskarakter 7,7

Der har været en stigning i antallet af linjefagseksaminer i 2012 til 369, men et fald til 319 i 2013.

Gennemsnitskarakteren er steget fra 7,5 i 2012 til 7,7 i 2013.

Antallet af prøver i linjefaget samfundsfag er opgjort til 27.

Karakterfordeling bacheloreksamen samfundsfag:

Skala	-3	0	2	4	7	10	12	
Antal	0	7	9	13	33	37	34	I alt 133
Procentfordeling	0	5,3	6,8	9,8	24,8	27,8	25,6	Gennemsnitskarakter 8,1

Der har været et faldende antal bacheloreksaminer i samfundsfag fra 92 i 2011 til 70 i 2012, men en stigning i 2013 til 133.

Gennemsnitskarakteren er steget fra 7,1 i 2012 til 8,1 i 2013.

Antallet af prøver ved bacheloreksamen i samfundsfag er opgjort til 23.

Aldersfordelingen blandt de medvirkende censorer viser, at 56 % har været mellem 60 og 70 år.

Aldersfordelingen mellem de allokerede censorer er mere skæv end det er tilfældet i hele censorkorpset. 40 % har været interne og 60 % har været eksterne censorer. To faktorer kan være forklaring på disse forhold, nemlig at censorer i beskæftigelse selv er optaget af eksamensafvikling i eksamensperioden, og at flere bliver nægtet indregning af arbejdstiden i deres årsnorm.

Eksamensforløb

Samspillet mellem studerende, eksaminator, censor, administration, censorformandskab og sekretariat, samt uddannelsens kvalitet vurderes tilfredsstillende ved både bacheloreksamen og linjefagseksamen - kun vedrørende linjefagseksamen markerer en censor utilfredsstillende i forhold til eksamensforløb og samspil.

Over halvdelen mener prøveformen og lodtrækningsformen ved linjefagseksamen har været tilfredsstillende, mens to angiver utilfredsstillende.

Linjefaget samfundsfag - bemærkninger fra censorrapporterne

"Ud over én problemstilling fra de studerendes side forelå der ikke noget på skrift til censor. Selv om et skriftligt produkt evt. i synopsis-form ikke indgår i bedømmelsen, vurderes det dog, at det ville have støttet den studerendes mundtlige præsentation, hvis udgangspunktet for eksaminationen havde været bedre/bredere funderet. Studieordningens bestemmelser på området: "Den afsluttende eksamen er mundtlig og foregår med udgangspunkt i et af studieprodukterne...", støtter dette synspunkt." Der bør være et skriftligt produkt i forbindelse med eksamen, og det bliver et krav i den nye uddannelse.

"De studerende havde forud for prøven i samtlige tilfælde udarbejdet meget detaljerede "mindmaps" (plancher med udklip, grafer, modeller m.v.), som de medbragte i selve prøvesituationen. De virkede i de fleste tilfælde meget styrende og fungerende for de fleste studerende som dagsordner,

og mange studerende havde visse vanskeligheder ved at diskutere udenfor mindmap'et. For så vidt eksamen skal forløbe som en samtale, der skal afdekke opfyldelse af fagets mål, er det er ikke nødvendigvis hensigtsmæssigt med en eksamensform, hvor den studerende medbringer meget deltagerede mindmaps i selve prøvesituationen. De skal jo ikke bedømmes på, om de har lavet gode mindmaps med mange relevante faglige perspektiver, men derimod om de i samtalen kan diskutere, analysere og bruge faget. Tilsvarende kan det synes mindre formålstjenstligt med de meget grundige mindmaps, når den studerende allerede har lavet en opgave på baggrund af det lodtrukne studieprodukt, og når der samtidig er en særskilt forberedelsestid på 45 minutter, hvor den studerende forholder sig til et lærerstillet spørgsmål samt et bilag - og det er det, eksamen skal tage sit udgangspunkt i".

Det er vigtigt at fastholde, at eksamen er en samtale, som censoren i ovenstående citat anfører.

"... prøveformen er spændende: Større vægt på det fagdidaktiske element - men med den følgevirkning, at det af og til kan være vanskeligt at bedømme den studerendes præstation og faglige niveau. Dog afhjælpes dette problem af, at alle eksaminander skal redegøre for et fagligt begreb".

Denne tendens, som udtalelsen udtrykker, vil slå helt igennem i forbindelse med prøver under den nye læreruddannelse.

"Det er endvidere dybt kritisabelt, at man iflg. de formelle regler, slipper af sted med en linjefagseksamen, hvor den skriftlige opgave er på fem sider og ikke tæller med ved bedømmelsen. ! Hvordan kan dette være ok set i lyset af stigende krav om høj faglighed i folkeskolen!!!"

Det kan hertil bemærkes, at i den nye læreruddannelse skal den skriftlige opgave medbedømmes ved eksamensbedømmelsen.

"Da jeg accepterer at blive censor, er der ni eksaminander. På dagen er der fem - en udebliver og det ender med fire. Jeg ville ikke have meldt mig, hvis der kun var 4-5 eksaminander". Problemet er særlig udtalt i forbindelse med reeksamination.

Hovedforklaringen herpå er, at uddannelsesstederne påfører alle med teoretisk mulighed for at gå til eksamen på den eksamensliste, der allokeres til – og så viser det sig ved den endelige aflevering af eksamensopgaver, at måske kun halvdelen reelt skal til eksamen. Her bør uddannelsesstederne ændre praksis!

Nogle anfører, at empiri og forskning er inddraget, og nogle anfører, at der er et godt forhold mellem teori og praksis.

En censor anfører, at de studerende har vanskeligt ved at inddrage pædagogiske og didaktiske teorier og begreber i fagdidaktiske sammenhænge. Nogle censorer anfører, at internationalisering er inddraget, mens andre anfører det modsatte.

Det hænger - som nogle også angiver - sammen med, at nogle samfundsfagsemner er internationale i sin karakter, andre ikke.

Bacheloreksamen

Enkelte anfører, at kvaliteten er høj:

”Imponerende højt fagligt niveau. Særdeles velskrevne opgaver der til fulde lever op til bekendtgørelsens krav. De studerende har samtidig vist en god evne til selvrefleksion”.

”Generelt havde de studerende et højt fagligt niveau og var særdeles reflekteret med hensyn til lærerfaglig undersøgelseskompetence og lærerfaglig formidlingskompetence.”

En censor har været ude for at få fremsendt en bacheloropgave på 52 sider, hvor der max. må være 35 sider. Uddannelsesstederne må sikre, at sidetallet ikke overskrides.

Det gennemgående indtryk er, at bacheloreksamen er afviklet tilfredsstillende med flere eksaminer på et højt fagligt niveau, hvilket også afspejler sig i karaktergivningen.

Konklusion

Der udtrykkes tilfredshed med det faglige niveau, afvikling af eksamen og prøveformer. Der har været ganske få kritiske bemærkninger fra censorerne (se ovenfor). Den nye læreruddannelse vil ”løse” flere af de punkter, som er blevet kritiseret. Ligeledes forventes der også at blive en større ensartethed i prøverne ved de enkelte uddannelsessteder. Ved sammensætningen af censorkorpset i forbindelse med den kommende beskikkelsesperiode, bør der ses på aldersfordelingen i censorkorpset.

Specialpædagogik

Christian Quvang

Indledning og interessante iagttagelser fra et metaperspektiv

Dette års 1.058 eksaminer i specialpædagogik til og med den 31. august 2013 har været varetaget af 83 beskikkede censorer i linjefaget og 97 beskikkede censorer i bachelorprojektet, hvor løsningen af årets opgaver er opgjort på bl.a. følgende 'hardcore statistiske' parametre:

Vedrørende eksamen i linjefaget specialpædagogik:

- 37 % af censorerne er allokeret til mindst en eksamen og 63 % er ikke allokeret.
- Interne censorer er allokeret til 49 % og eksterne til 51 % af eksaminerne.
- Kvinder er allokeret til 70 % af eksaminerne og mænd er allokeret til 30 %.

Vedrørende eksamen i bachelorprojektet i specialpædagogik:

- 30 % af censorerne er allokeret til mindst en eksamen og 70 % er ikke allokeret.
- Interne censorer er allokeret til 57 % og eksterne til 42 % af eksaminerne.
- Kvinder er allokeret til 57 % af eksaminerne og mænd er allokeret til 42 %.

Med denne korte indledende statistik er der grund til at gøre sig nogle overvejelser vedr.:

- At der tilsyneladende stadig er en forholdsvis stor gruppe censorer, der ikke allokeres til eksaminer overhovedet. Hvilke faktorer, der ligger bag dette, kan der ikke siges noget definitivt om, så det kunne være interessant at undersøge selve allokeringprocessen og specifikt 'allokeringstrafikken' på nettet omkring det tidspunkt, hvor eksaminerne 'lægges ud' af sekretariatet.

- At der faktisk er en lidt mindre 'skæv' fordeling mellem interne og eksterne censorer vedrørende bachelorprojektet til trods for, hvordan der tales om dette på uddannelsesstederne, hvor 'fortællingen er, at der er så travlt i eksamensperioden 'derhjemme', at der ikke bliver tid til at være censor. Så dette er, i hvert fald for eksamensåret 2013, en myte.
- At der er tale om en markant større gruppe af kvinder allokert til linjedagseksaminerne end til bachelor, er evident, men hvad, der er baggrunden herfor, kunne være interessant at få belyst.

Mere informativt og perspektiverende er måske to kommentarer, der angår faget generelt og relevant at nævne her indledningsvis for at indramme væsentlige aspekter ved dette linjefags tilstedeværelse i læreruddannelsen – lidt endnu. Vedrørende kvaliteten af de studerendes kompetencer er der en kort censorkommentar fra en ekstern bachelorcensor, blandt flere i øvrigt, der begrundet det pænt høje karakterniveau, der er tale om i dette fag: *"Halvdelen af de 27 bacheloropgaver er sammen med den mundtlige præstation vurderet til karakteren 10 eller 12. Meget dygtige studerende. Oplagte emner som "inklusionskonsulenter".*

Et andet interessant perspektiv vedrører fagets aktuelle position, som at være et fag i 'transition', fra at være linjefag, til at blive noget andet, som endnu er uvist og nok med dereguleringen vil blive forskellig fra sted til sted. Men dette citat, igen fra en ekstern bachelorcensor, indrammer som en slags status meget fint situationen:

"Linjefaget specialpædagogik har været en væsentlig tiltrængt fornyelse i læreruddannelsen igennem de seneste år. Det er af, såvel undervisere, som studerende blevet betragtet, som et særdeles praksisrelevant fag. Det må blive en vigtig opgave i forbindelse med den nye læreruddannelse, hvor linjefaget specialpædagogik udgår, da at have fokus på at sikre, at specialpædagogiske temaer fortsat bliver tilgodeset i tilstrækkeligt omfang i uddannelsen og ikke mere eller mindre forsvinder i det nye brede fagområde lærerens grundfaglighed".

Med disse indledende kommentarer, der sådan set taler for sig selv og derfor ikke opsummeres i anbefalinger og perspektiveringer, følger en gennemgang af de to eksaminer i faget i studieåret 2013; linjefags- og bacheloreksamenerne.

Linjefaget

Denne eksamenstermin, der omfatter 774 prøver og 35 karakterindberetninger og 46 eksaminer, blev varetaget af 83 beskikkede censorer. Karaktergennemsnittet i linjefaget specialpædagogik er i dette eksamensår 7,82, hvor det i 2012 var 7,90 og 7,6 i 2011. I forhold til karaktergennemsnittet for alle årets eksaminer i læreruddannelsen, der ligger på 7,14, er gennemsnittet i de 774 linjefagsprøver 7,82. Karakterfordelingen fremgår af nedenstående skema:

Karakter	-3	00	02	4	7	10	12
%-fordeling	0,1	4,8	6.1	14,0	26,9	26,0	22,2

Eksamensforløb, samspil og kvalitet

Der har igen i dette eksamensår været tale om en udbredt tilfredshed med optakt og gennemførelse af eksamen på de forskellige uddannelsessteder. Der har kun været meget få tilfælde, hvor der var sket misforståelser, eller hvor der ikke klart nok var blevet gjort opmærksom på konditionerne for eksamensforløbet.

I forhold til sekretariatets rolle er der ikke bemærkninger overhovedet i dette års censorrapporter.

En lille håndfuld kommentarer vedrører dog 'klassikeren' blandt censorernes bemærkninger, der naturligvis vedrører det faktum, at der skal læses skriftlige eksamensoplæg på op til fem sider, uden at der sker en honorering heraf. I årets censorrapporter er følgende citat meget rammende for flere andre og svarende til mange kommentarer gennem årene til netop denne problematik:

"I linjefaget specialpædagogik indgår den skriftlige opgave/synopsis a 6-8 siders omfang i bedømmelsen, men der gives ikke nogen læsetid eller noget honorar for forberedelsen. "Læsningen indgår i censurs forberedelse", hedder det sig. Hvilken forberedelse om jeg må spørge? Skal en censor arbejde gratis. Af hensyn til og i respekt for de studerendes ofte ret store arbejde med opgaverne, læser jeg dem selvfølgelig - også af hensyn til bedømmelsen. Men det er virkelig højest ejendommeligt, at rektorkollegiet (formoder jeg) værdsætter de studerendes (og censurs) arbejde så lidt".

Vedrørende samspelet mellem eksaminator(er) og censor er der, som i de tidligere eksamensterminer, generelt tale om en høj grad af tilfredshed. Der synes således at være en god kommunikation og godt samarbejde på uddannelsesstederne, idet censorerne helt overvejende er meget positive i forhold til de eksaminer, hvor der kan ske op til fire skift i antallet af eksaminatorer. Mange censorer beretter således om en positiv stemning og et godt samarbejde, og kun i få tilfælde antydes eksempelvis konflikter vedrørende karaktergivning etc. I disse situationer etableres der tilsyneladende løsninger mellem parterne selv.

I forhold til spørgsmålet om kvalitet i uddannelsen, og dermed, hvordan denne afspejles i udprøvningen, er der en række interessante kommentarer, der måske kan give anledning til refleksioner for måske især eksaminatorerne og dermed underviserne, og her gengives en række let bearbejdede relevante inspirerende udsagn:

- *Inklusion og flerprofessionelt samarbejde indgik som en vigtig og naturlig del af de studerendes mundtlighed til eksamen.*
- *Der kan være en tendens til, at temaerne i opgaverne ligger for tæt på almenpædagogikken, men det må forklares med, at tiden er til inklusion, og at specialpædagogikken derfor almenføres eller tænkes ind i den almindelige undervisning.*
- *Det har været positivt med inddragelse af lokale forskningsprojekter, således at teori bliver udfordret af den pædagogiske praksis og dermed giver en vigtig kompleksitet i de studerendes arbejde.*

- *De studerende har selv valgt emne indenfor CKF-erne og studieordningen. Det gav nogle meget gennemarbejdede projekter, hvor de studerende udviste et ejerskab, kendetegnet ved et højt fagligt niveau.*
- *Der var en fin sammenhæng mellem fagets faglige indhold, praktik, og den studerendes egne refleksioner.*
- *Eksamensgrundlaget var meget alsidigt, og kom godt rundt i faget, med repræsentation af nyere litteratur, herunder tekster fra den socialpsykologiske litteratur og nyere didaktisk litteratur. De studerendes refleksioner og argumentationer tog afsæt 'væk fra' det individ- orienterede perspektiv, og der var mange refleksioner over og bud på, hvordan der i fremtiden kan inkluderes.*
- *Det var 4. års studerende, og holdet var blandet merit- og lærerstuderende, hvilket gav en god dynamik, og det kunne ses, at der havde været dannet studiegrupper, som en del af undervisningens organisering på tværs af gruppen af studerende. Det kunne have været frugtbart for nogle af disse grupper, at de havde haft muligheden for gruppeeksamen.*
- *Der var mange rigtig dygtige studerende, der virkelig havde fået tilegnet sig centrale kompetencer i faget.*

Dette var mange kommentarer, men på den anden side kan sådanne være med til at guide aktiviteterne i faget, og meningen med en censorberetning er jo netop at formidle erfaringer, der kan anvendes fremadrettet i forbindelse med undervisning og eksamen i faget.

Afsluttende generelle kommentarer

Såvel litteraturhenvisninger, som emneområder, opleves af censorerne som bredt og alsidigt repræsenteret, dog synes der generelt at være brug for, at de studerende også kan håndtere en mere diskuterende, problematiserende og kritisk vinkel. Dette skal ligeledes ses i relation til, at der er meget på spil for de studerende med reelt blot et kort mundtligt oplæg fulgt op af en maksimalt 30 minutters eksamensdrøftelse med censor og eksaminator.

Dermed burde der være mulighed for en 12 sideres opgave med mundtlig forsvaret - således at de studerendes muligheder for at kunne udtrykke sig både mundtlig og skriftligt ville blive sat i forhold til hinanden og dermed kunne tilgodeses i eksamenssituationen. Med udgangspunkt i disse udvalgte kommentarer, et udpluk af mange flere, kan det siges at være ærgerligt, at linjefaget nu skal slås sammen med andre fag mv. for at blive en lille del af et større fælles fag, idet det er uhyre vigtigt, at der uddannes lærere med store kompetencer inden for området. Netop for at inklusionstanken ikke skal opleves som en spareøvelse, men være udviklende for alle børn uanset særlige behov, er det vigtigt med dygtige lærere, der har en dybdegående teoretisk baggrund for specialpædagogik.

Flughafenallee 20, 28199 Bremen, Tyskland

Bacheloreksamen

Bachelorprojektet i denne eksamenstermin omfatter 35 prøver med 27 karakterindberetninger og vedrører 284 eksaminer, der blev varetaget af 97 beskikkede censorer. Karaktergennemsnittet i bacheloreksamen for specialpædagogik er i dette eksamensår 7,97, mens det de foregående år var henholdsvis 7,67 i 2012 og 7,4 i 2011. Karakterfordelingen fremgår af nedenstående skema. Karaktergennemsnittet for alle eksaminer i bachelorprojekter i læreruddannelsen er på 7,14 i 2013. Karakterstigningen slår især igenem i forhold til karakteren 12, hvor der er tale om en stigning fra 21,4 % til 24,6 % i antal af tildelte 12-taller. I forhold til uddannelsen generelt er der givet 17,1 % 12-taller, mens det i specialpædagogik altså er 24,6 %.

Karakter	-3	00	02	4	7	10	12
%-fordeling	0	2,8	7,0	16,2	23,6	25,7	24,6

Eksamensforløb, samspil og kvalitet

Kommentarerne til eksaminerne i bachelorprojektet adskiller sig ikke nævneværdigt fra de allerede fremførte kommentarer til linjefagseksamen. Dog er der med hensyn til kvalitet en række kommentarer, der vil blive fremhævet her med henblik på, at disse kan føre til implementering i praksis i såvel undervisning som ved eksamen.

- En kommentar går igen i flere censorers kommentarer og dette vedrører det forhold, at der, i fagets undervisning og vægtning af indholdselementer bør være en nøje afvejning af området inklusion, i forhold til specialpædagogikkens kerneområder såsom specifikke læringsvanskeligheder, generelle læringsvanskeligheder, specialpædagogiske didaktikker og materialer.
- Denne forrige kommentar relaterer sig til én anden, der vedrører relevansen i, at de studerende i langt højere grad i uddannelsen får trænet praktiske kompetencer, som eks. at arbejde med diagnostiserende tests, elevplaner mv., uden at der dog skal være et for stort fokus på det fag-faglige som f.eks. læsevanskeligheder og ikke andet.
- Der synes også at være tale om en vis toning af dominerende perspektiver i faget, idet f.eks. nogle censorer oplever, at psykologi kan være for dominerende nogle steder og almenpædagogik dominerende andre steder, og under alle omstændigheder kan der være grund til at være opmærksom på bredden i de studerendes litteraturvalg, der så for øvrigt gerne måtte være mere præget af originallitteratur og ikke blot refererende artikler af disse.

Afsluttende generelle kommentarer

Disse kommentarer peger lige lukt ind i muligheder for at forbedre og udvikle arbejdet i faget og dermed yderligere optimere kvaliteten i eksamenssituationen. Med den nye læreruddannelse og beskrivelsen af læringsmål i 10 ECTS modulet 'inkluderende specialpædagogik' er der faktisk sat meget fokus på, at det der arbejdes med og det der skal udprøves i høj grad kan afspejles i de studerendes konkrete praktiske kompetencer. Dog kan der med

rammerne for det nye modul med sikkerhed konstateres, at der på mindre tid næppe bliver mulighed for at udvide kvaliteten på flere af de foreslåede felter. Om dette vil ske afhænger af i hvilket omfang uddannelsesstederne udbyder moduler, hvor der er mulighed for yderligere fordybelse i specialpædagogiske temaer.

Årets tema 1: Aspekter af tværfaglighed

Det ene af årets temaer var formuleret således: "Er der aspekter af tværfaglighed, enten i grundlaget for eksamen eller i selve eksamenssituationen, og hvordan kommer det eventuelt til udtryk?", og der var en række kommentarer hertil, der kan sammenfattes således:

- Specialpædagogik er i følge sagens natur et tværfagligt fag, idet, der indgår en række forskellige discipliner i faget. Den så at sige indlejrede tværfaglighed, som faget specialpædagogik rummer, nemlig pædagogik, didaktik, psykologi, sociologi, antropologi, special- og almen pædagogik mv., er i sig en garant for, at der arbejdes med faget i et tværfagligt multipelt vidensperspektiv.
- Flere censorer fremhævede ligeledes, at faget specialpædagogik også internt i forhold til andre linjefag, forholdt sig tværprofessionelt til pædagogiske udfordringer i praksis.

Årets tema 2: Aspekter af internationalisering

Det andet af årets to temaer var formuleret som: "Er der aspekter af internationalisering, enten i grundlaget for eksamen eller i selve eksamenssituationen, og hvordan kommer det eventuelt til udtryk?" og der var en række kommentarer hertil, hvoraf flere var lettere humoristiske og sarkastiske, hvorfor de med fordel kan gengives ucensureret her:

- "Internationalisering er en by i Rusland! På trods af det faktum, at de øvrige nordiske lande, især Norge, står stærkt på det specialpædagogiske felt, inddrages erfaringer herfra kun yderst sjældent!"
- "Salamancaerklæringen er vist det nærmeste, man kommer til internationalisering i forbindelse med bacheloropgaver i specialpædagogik"

På et mere seriøst, men ligeså reelt plan, nævnes det, at internationaliseringen er slået igennem i kraft af netop undervisningens fokus på Salamancaerklæringen og PISA-undersøgelserne, der netop spiller en vigtig rolle for forståelsen af de enkelte temaer.

Dertil kommer, at flere studerende anskuer udfordringerne med de digitale medier under en international og til tider global vinkel.

Således var der mellem de censorer, der besvarede disse spørgsmål, overvejende tilfredshed (mellem 88 % og 68 %) med graden af tværfaglighed og internationalisering i linjefaget specialpædagogik.

Men at der er plads til forbedringer, især på området for internationalisering, er der ingen tvivl om.

Tysk

Maria Pia Pettersson

I linjefaget tysk består censorkorpset af 33 censorer fordelt med 19 eksterne og 14 interne, heraf 20 kvinder og 13 mænd. Aldersmæssigt er næsten 80 % af censorerne mellem 50 og 70 år. Til bacheloprøven er der 35 beskikede censorer, 16 interne og 19 interne, 20 kvinder og 15 mænd. Otte censorer har i perioden haft mindst en allokering.

Linjefag tysk

I perioden fra den 1. september 2012 til 31. august 2013 har 14 censorer haft mindst en allokering. Der har været anvendt seks interne og otte eksterne censorer, heraf også en ad hoc allokering. Der er blevet bestilt censorer til 34 prøver i linjefaget tysk, og der er afholdt prøver på seks ud af syv professionshøjskoler, nærmere betegnet på 10 ud af 18 læreruddannelsessteder. Der er blevet indsendt 19 censorrapporter i alt, hvilket betyder, at enkelte censorer ikke har indsendt censorrapport.

Der foreligger karakterindberetninger på 175 studerende i den mundtlige og 153 studerende i den skriftlige prøve. Enkelte karakterindberetninger mangler.

Antallet af studerende, som har aflagt den mundtlige prøve, er kun faldet lidt i forhold til forrige periode, fra 180 til 175. Faldet i antallet af studerende, som har aflagt den skriftlige prøve, er på 14,5 %, fra 178 til 153, men den kan skyldes manglende karakterindberetninger.

Karaktergennemsnittet er steget betydeligt over de sidste tre år, fra 2010/11, hvor den lå på 6,4 i mundtligt, til 7,4 i fjor og 8,13 i år. Karaktergennemsnittet er ligeledes steget i det skriftlige fra 5,9 i 2010/11 til 7,01 i fjor og til 7,29 i år.

Karakter	-3	00	02	4	7	10	12	Gn.snit	Stud. i alt
Mundtligt	0	3	11	28	43	46	44	8,13	175
Skriftligt	0	7	9	41	35	22	39	7,29	153

Eksamensforløbet

De fleste censorer anser eksamensforløbet, både mundtligt og skriftligt som 'tilfredsstillende'. Der beklages fra flere sider først og fremmest reduktionen i tid til den mundtlige prøve. En censor kritiserer, at det skriftlige oplæg til den mundtlige prøve for flere studerendes vedkommende er "sprogligt under al kritik" og forslår, at det korte skriftlige oplæg til den mundtlige prøve skal tælle med i bedømmelsen af den mundtlige præstation:

"Fordelen vil være indlysende: Hvis man SKAL skrive et fornuftigt oplæg både sprogligt og indholdsmæssigt, så giver dette den studerende mulighed for – ja, det nærmest tvinger den studerende til – at overveje nøje, hvad man skriver, [...] Man vil få en synergieffekt, der kan/vil smitte af på den mundtlige fremlæggelse".

Enkelte censorer betegner de eksamensforløb, de har medvirket til, som 'inspirerende'. Den ene censor fremhæver eksaminators/underviserens høje faglige og fagdidaktiske niveau, to andre roser en del studerendes formåen med at demonstrere en teoretisk informeret og reflekteret praksis:

"En del studerende præsenterede under eksaminationen egne undervisningsforløb, hvor de på eksemplarisk vis viste både teoretisk viden/indsigt i deres tema og anvendelsen af viden i praksis i tyskundervisning".

"Spændende med forskellige nye vinkler [...]".

Samspillet

Samspillet vurderes generelt som tilfredsstillende og enkelte steder som 'inspirerende'. Når samarbejdet betegnes som 'inspirerende' så stemmer både rammerne for eksaminationen og samspillet eksaminator-censor – eksaminander imellem.

Kvalitet

Generelt mener censorerne at det går 'godt eller godt nok'. En censor vurderer uddannelsens kvalitet som 'tilfredsstillende', hvilket skyldes reduktion i studietid og komprimering af studiet til et et-årsforløb.

"Et læringsforløb, især med et stærkt færdighedspræg som i et fremmedsprog, kan kun presses sammen til en vist punkt, så kan der ikke mases mere ind i det og skabes mere progression. Jeg synes det er skammeligt overfor de kommende lærere, at man fra politisk hold på én gang skoser dem for at være dårlige rent fagligt, og så tilbyder dem en uddannelse af denne karakter."

Censorens forslag til forbedring er "der skal flere timer og et længere forløb til".

Tema 1: Aspekter af tværfaglighed

Alle censorer vurderer inddragelsen af tværfaglighed som tilfredsstillende. Enkelte censorer peger især på aspekter af tværfaglighed i forhold til indholdsområdet 'Interkulturelles Lernen' og til den praktisk-musiske dimension. Enkelte censorer vurderer nogle eksamenserfaringer som 'inspirerende' og fremhæver den generelle bredde "[...] orientering fra kandidaternes side i de forskellige discipliner, som uddannelsen indeholder"; "fag som psykologi, medievidenskab og lignende områder inddrages ganske naturligt i eksaminationen, hvor der er særlig grund til det".

Tema 2: Aspekter af internationalisering

Der er tilfredshed med inddragelsen af aspekter af internationalisering både i uddannelsen og i eksaminationen. En censor påpeger netop at internationalisering er en "af livsnerverne for fremmedsprog – også for andet fremmedsprog" og at den centralt stillede skriftlige prøve i år tematiserede internationaliseringen i opgaven "Das Bild der Anderen", et E-Mail projekt for begyndere i folkeskolen".

Internationalisering kommer også til udtryk i de studerendes inddragelse af international faglitteratur, i eksemplerne de bruger under eksaminationen, samt i nye vinkler på interkulturalitet, som de studerende sætter.

Enkelte censorer fremhæver, at studerendes udlandsophold bragte autenticitet i eksamen, både med hensyn til studerendes didaktiske overvejelser og med hensyn til "nye dimensioner til interkulturalitet".

Opsamling og anbefalinger

Sammenfattende kan der siges, at trods de uheldige vilkår for uddannelse til tysklærer i folkeskolen, som kritiseres skarpt, formår eksamen at vise, at fagfaglighed, pædagogiske/didaktiske kompetencer og engagement er med til at højne kvaliteten. Disse har dog brug for bedre rammer.

Bacheloreksamen

Der er blevet afholdt 12 bachelorprøver, sekretariatet har modtaget 11 karakterindberetninger og 11 censorrapporter. Til bachelorprojektet har der medvirket fem interne og fire eksterne censorer.

I alt 31 studerende har aflagt bachelorprøven i tysk, hvilket er en markant stigning forhold til årene før, hvor kurven faldt med ca. 50 % på kun to år fra 40 til 21.

Karaktergennemsnittet er også steget fra 7,43 til 8,10, hvilket er en karakter højere end karaktergennemsnittet overordnet på læreruddannelsen.

Karakter	-3	00	02	4	7	10	12	Antal
Antal	0	1	4	3	5	10	8	31
Procent	0,0	3,2	12,9	9,7	16,1	32,3	25,8	100 %

Der er generelt tilfredshed både med prøveformen og kvaliteten.

En censor skriver, at bacheloropgaven er en *"opgave til at udvikle professionsrettetheden med, [hvor] praksis spiller en større rolle"* end før. Hendes erfaring er, at opgaven vinder i kvalitet, *"som årene går"*. Prøveformen giver anledning til *"udviklende samtale og refleksion"*.

En anden censor omtaler rosende forhold omkring eksamen på et uddannelsessted, som indregner et kvarter pr. eksamination *"til at eksaminator og censor inden selve eksaminationen kan tale sig ind på opgaven"*. Dette er medvirkende til at højne kvaliteten i eksaminationen.

Hvad angår aspekter af internationalisering i eksamen, gælder det samme som for linjefagsprøverne. Eksamination i fremmedsprog indebærer *"heldigvis en markant inddragelse af internationalisering"*, konstaterer en censor.

Der anbefales, at der gives tilstrækkelig tid til drøftelser før eksamen og til vurdering.

Censornæstformænd for fagene

Almen Didaktik

Benedikte Vilslev Petersen
E: bp@viauc.dk
Tlf: 8618 1905 / 2241 7761
Montanagade 10,
8000 Århus C

Billedkunst

Henrik Marxen
E: henrik.marxen1@skolekom.dk
Tlf: 6318 4339 / 2627 4179
Kongebrovej 43,
5500 Middelfart

Biologi

Birgitte Stougaard
E: birgitte.stougaard1@skolekom.dk
Tlf: 7580 1463 / 2010 9257
Østergaardsvej 12,
Tørring Fælled,
7160 Tørring

Dansk

Niels Mølgaard
E: nmo@viauc.dk
Tlf: 6160 2368
Sølystvej 29,
8660 Skanderborg

Dansk som andetsprog

Fie Høyrup
E: fiho@ucc.dk
Tlf: 4189 7644
UCC
Linnegade 2,
1361 København K

Engelsk

Karsten Gramkow
E: kag@ucn.dk
Tlf: 2868 9649
Hassel Allé 4,
9000 Aalborg

Fransk

Annette Søndergaard Gregersen
E: asgr@ucc.dk
Tlf: 5665 4460
Salbyvej 17,
4700 Køge

Fysik/kemi

Helge Kastrup
E: helge.kastrup@skolekom.dk
Tlf: 4582 2806 / 4189 7552 / 2521 8806
Stenløkken 110,
3460 Birkerød

Geografi

Poul Kristensen
E: pokr@ucl.dk
Tlf: 6534 2110 / 2044 5304
Stavrevej 23,
5300 Kerteminde

Historie

Jens Aage Poulsen
E: jeap@ucl.dk
Tlf: 7587 2564 / 7680 1300
Mølvangvej 40,
7300 Jelling

Hjemkundskab

Anne-Dorte Jensen
E: anj@ucn.dk
Tlf: 9834 3180 / 3031 0883 /
7269 0600
Kolloparken 5,
9200 Ålborg SV

Håndarbejde

Hanne Schneider
E: hsch@ucc.dk
Tlf: 3880 0106 / 2285 0092 /
3369 7969
Vigvejen 10,
Vellerup,
4050 Skibby

Idræt

Torben Vandet
E: tov@ucn.dk
Tlf: 7269 0602 / 7269 3000
Bundgårdsvej 13,
9000 Ålborg C

Kristendomskundskab/ livsoplysning/medborgerskab

Lakshmi Sigurdsson
E: las@ucc.dk
Tlf: 5092 2334 / 4450 9578
Gammel Kalkbrænderi Vej 41, 4. tv.
2100 København Ø

Kristendomskundskab/religion

Hans Krab Koed
E: hans.krab.koed@skolekom.dk
Tlf: 7544 6444 / 7266 3071
Christiansholm,
Christiansholmsvej 2,
Fovslet,
6580 Vamdrup

Matematik

Arne Mogensen
E: arne.mogensen@skolekom.dk
Tlf: 8743 0360 / 8755 3089
Ved Stranden 103,
8250 Egå

Materiel Design

Bolette Kremmer Hansen
E: blha@phmetropol.dk
Tlf: 7248 7204 / 5164 0505
Falkoner allé 36 2. th.
2000 Frederiksberg

Musik

Erik Heiberg Lyhne
E: ly@viauc.dk
Tlf: 8615 2223 / 8755 3090
Fenrisvej 19,
8230 Åbyhøj

Natur/teknik

Birgitte Pontoppidan
E: birgitte.pontoppidan@skolekom.dk
Tlf: 8611 6064 / 2371 8801 / 8755 3083
Skovsangervej 22,
Assentoft,
8900 Randers SØ

Psykologi

Maja Damkier
E: mabd@ucl.dk
Tlf: 2810 4907
Vesterbro 1C, 1,
5000 Odense C

Pædagogik

Frits Hedegaard Eriksen
E: frits.hedegaard.eriksen@
skolekom.dk
Tlf: 9752 7104 / 8755 3212 / 9752 1766
Petuniavej 113,
7800 Skive

Samfundsfag

Niels Barkholt
E: niels.barkholt@skolekom.dk
Tlf: 7587 2094 / 6068 8283
Bakke draget 14,
7300 Jelling

Skolen i samfundet

Niels Reinsholm
E: niels.reinsholm@skolekom.dk
Tlf: 8627 1617 / 2674 7409
Oddervej 280,
Hørret,
8320 Mårslet

Sløjd

Ole Skovmøller
E: os@viauc.dk
Tlf: 8755 1831
Villadsensvej 6,
8240 Risskov

Specialpædagogik

Christian Quvang

E: cquv@ucsyd.dk

Tlf: 7266 2516

Vedelsvej 5,

6760 Ribe

Tysk

Maria Pia Pettersson

E: mapp@ucl.dk

Tlf: 6597 8814 / 2843 5980

Beldringevej 105,

5270 Odense N

© *Censorformandskabet for Læreruddannelsen*

Ansvarshavende: Hans Krab Koed

Redaktør: Ole Skovmøller

Layout og grafisk produktion: Hanne Nissen

Foto: Tuala Hjarnø, Hanne Nissen, Colourbox

Udgivelse: Censorformandskabet for Læreruddannelsen 2013

Censorformandskabet for Læreruddannelsen

Lembckesvej 7, 6100 Haderslev

Telefon 7266 5160

Mail pc@ucsyd.dk

www.laerercensor.dk

Censorformand Hans Krab Koed

Telefon 7544 6444 / 7266 3071

Mail hans.krab.koed@skolekom.dk